ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

5 динара

БРОЈ 1297

5. 11. 1976. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XXXVII

МОЖЕ ЛИ СЕ ЗЕМЉОТРЕС ПРЕДВИДЕТИ:

ДАНАК СУНЦУ

страна 20.

ЛОВ на људождера

страна 21.

КОМПЛЕТАН СТРИП

ЏОНИ ХАЗАРД

Веровали или не!

Рипли

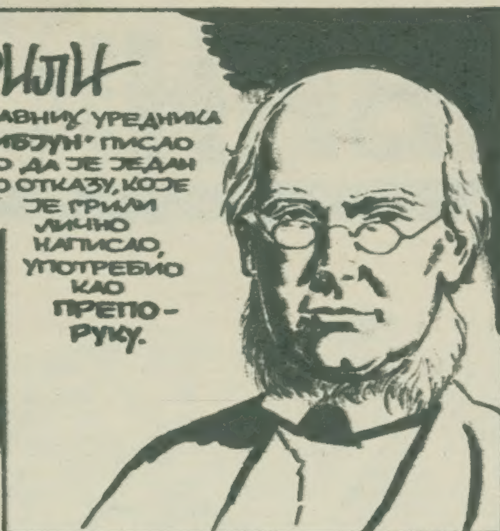

ХОРАС ГРИЛИ

ЈЕДАН ОД ПРВИХ ГЛАВНИХ УРЕДНИКА ЛИСТА „ЊУЈОРК ТРИБЈУН" ПИСАО ЈЕ ТОЛИКО НЕЧИТКО ДА ЈЕ ЈЕДАН НОВИНАР РЕШЕЊЕ О ОТКАЗУ, КОЈЕ ЈЕ ГРИЛИ ЛИЧНО НАПИСАО, УПОТРЕБИО КАО ПРЕПОРУКУ.

КИЈАЊЕ

ПРЕД ДРУГИМА СМАТРАНО ЈЕ НЕКАД У АФРИЧКОМ ПЛЕМЕНУ БАСУТО ЗА ПРЕСТУП И КАЖЊАВАНО ЈЕ ОДУЗИМАЊЕМ ЦЕЛОКУПНЕ ИМОВИНЕ.

ОПОМЕНА

КРАЈ ПУТЕВА ОКО РЕЈНГЕЈТА, У ЕНГЛЕСКОЈ, ПОСТАВЉЕНА СУ СТАРА ПРЕВРНУТА КОЛА И ЛУТКЕ КАО ОПОМЕНА АУТОМОБИЛИСТИМА КОЈИ ПРЕБРЗО ВОЗЕ.

ЗЕЦОМАЧАК

ЗОВЕ ОВУ НЕОБИЧНУ ЖИВОТИЊУ РОБЕРТ ЗАРЛИНГ КЕВАСКУМА (САД) И ТВРДИ ЗАЧУ ДА ЈЕ ПОТОМАК ЗЕЦА И МАЧКЕ.

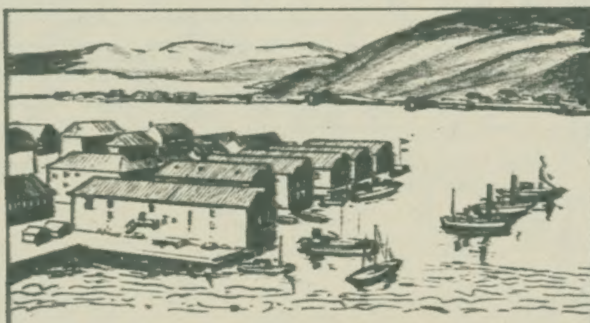

ХАМЕРФЕСТ

У НОРВЕШКОЈ, НАЈСЕВЕРНИЈИ ЈЕ ГРАД НА СВЕТУ.

ВОЛОВИ

УПРЕГНУТИ У ПЛУГ НА ИНДОНЕЖАНСКОМ ОСТРВУ БАЛИЈУ НОСЕ ОКО ВРАТАОГРОМНЕ ДОБОШЕ НАПУЊЕНЕ КАМЕЊЕМ ЈЕР СЕ ВЕРУЈЕ ДА ЋЕ ИХ БУКА КОЈА НАСТАЈЕ НАТЕРАТИ ДА СЕ БРЖЕ КРЕЋУ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● у хиљаду отворених шкољки нађе се, просечно, само једно зрно бисера. Бисерно зрно пречника од 5 до 8,5 мм нађе се просечно у 85 хиљада шкољки. Још крупнија зрна су, наравно, знатно ређа: зрно пречника од 8,5 до 10 милиметара наће се тек у 250.000 шкољки, док ће за зрно од 10 милиметара бити потребно да се отвори бар десет милиона шкољки.

● венецуеланска орхидеја (coryantes) има облик пехара на чијем се дну налази сладак нектар који привлачи инсекте.

● искусни педијатри (специјалисти за дечје болести) одавно су већ приметили да се плач болесних беба знатно разликује од плача здравих. Да би то и научно доказали двојица холандских научника снимила су плач више хиљада мале деце, болесне и здраве. И заиста, слушајући ту траку и лаик може да запази разлику. Циљ овог

опита је да лекари помогну младим мајкама да и саме могу да разликују плач бебин кад је она гладна или размажена, или заиста болесна и да у случају болести одмах позову лекара. Опит двојице холандских научника навео је америчке лекаре Освалда и Пелцмана да даље развијају ову теорију тако да се на њиховим снимцима може чак разазнати више врста плача беба оболелих од разних болести.

● највећа лептирица на свету је херкулес, џиновска лептирица са Нове Гвинеје која има распон крила од 35 сантиметара. Херкулес живи свега 14 дана и за то време уопште се не храни.

● совјетски стручњаци за риболов из Калињинграда, на Балтичком мору, пронашли су нов начин транспортовања рибе без замрзавања: помоћу анестезије. У акваријум се сипа специјалан прашак који рибе

успава за онолико часова колико траје пут. По доласку на одређено место треба само сачекати да се риба „пробуди". Према тврђењу ових стручњака месо овако успаваних риба знатно је укусније од меса риба које су биле залеђене.

● још су стари Грци на глумце чија им се игра не би свидела бацали зреле смокве, јабуке, шљиве и грожђе. Грци су такође приморавали глумце који не би оправдали њихова очекивања да скину маске и да још у току представе напусте сцену. Пљескање и звиждање ушли су у моду у Риму за време владавине Августа (63—14. пре наше ере).

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

ИЗ СЛАВНИХ ДАНА НОБ-а

— Ако неко треба да страда, то ћу бити ја! — чврсто је решила Милица Павловић Дара и погледом упозорила партизанског курира да ћути. Али, четници су схватили ту нему поруку.

ТАКО СЕ ЗАРЕКАО ЗЛАТОМИР

Осећао је сваки заршетак свог нерва како нараста, постаје велик и разгранат као њака да би у себе што више бола зграбио. Осећао је сву своју крв која је исцурила, па се тако згуснута слива низ кожу, и њихове погледе на свом распуклом телу. Осећао је њихову мржњу и јалову снагу, све док није престао да осећа.

Чврсто је стиснуо капке и у себи наставио да броји ударце: 27, 28 ... 30, 31, 32... Проклети били, ништа вам нећу рећи, а све знам: и где су илегалци сада, и који су партизани долазили у нашу кућу ... 35, 36 ... и састанке су у нашој авлији одржавали, летке су ми давали, своју кошуљу сам исцепао да бих им завоје превио ... 40, 41, 42 ... **Нећеш признати, Златомире Андрићу, отац Милош би те се стидео, стриц Живан презрео, мајка би те проклела. Издржи тих 175 удараца, 175 рана их ранило, толико осветника дошло, 175 бомби на њихове главе пало ... 45, 46 ... Не уздиши! И не кажи сада ништа, да би после причао, када прође рат и поново узелене поља, и када ... Јаоооj, како боли!**

— Удри јаче, Миломире! — говорили су четници. На смену су га батинали. По тупом звуку који је уминуо на његовим леђима знао је да се још једна мотка сломила. А читаво бреме витких зелених притки видео је ту, на пољани испред цркве, кад су га с везаним рукама и ногама довукли у село Лелић, поред Ваљева.

ЗЛАТОМИР АНДРИЋ

— Све ћемо о тебе изломити. Признаћеш, нећеш партизанска. Удри јаче! Тако! — урлао је Сима Радовић, командант четничког батаљона.

Отворио је очи, небо је било црвено, Забацио је главу мало уназад, сељаци испред њега, окупљени, збијени обруч који је лелекао, били су црвени. **Да ли се то низ њих слива крв или му са чела упада у очи? Ако, гледајте, туку ме за пример, да би други после мене прокоцкали. А не знају да је то само тело које виде пред собом, душу сам своју дао и реч својеску да ништа нећу признати. Туцитееее! Постао сам и ја дрво!**

ОЧИ У ОЧИ

— Изгледа да нас неко прати! — три дана раније, увече 25. јуна 1944. године, забринуто је рекла двојици другова Милица Павловић Дара, секретар ОК КПЈ, док су ишли према кући Живана Андрића. — **Чула сам како неко отрча, тамо!**

— Можда је то овај Миливоје Матић, уходи нас да би видео где ћемо најпре — рече Андрија Савчић, предратни судија и искусни илегалац. — **Али вероватно ти се причинило.**

Пре него што су покуцали на осветљен прозор куће утонуле у сенке шљивика, у селу Јошева, дуго су се осврталн. Претходног дана, док су у шуми држали састанак, изненада је пред њих бануо Миливоје Матић, знали су да је љотићевац. Случајно је на њих набасао, видели су то по његовом уплашеном лицу. Одмах је почео да их убеђује како је решио да се придружи партизанима и да је напустио Зборашки четнички батаљон у Ваљеву. Везали су га, али нето поподне његови рођаци Андрија и Драгиша Матић, симпатизери партизана, убедили су их да Миливоја пусте, он их неће одати. Ипак, сумња партизанима није давала мира. Шта ако их је преварио?

Врата се уз шкрипу отворише. Кад угледа придошлице, лице осамнаестогодишњег младића Златомира Андрића се озари.

— Стриц Живан вас чека — рече Златомир који је од почетка рата био партизански курир. — **Ја ћу у авлији чувати стражу док ви будете држали састанак.**

МИЛИЦА ПАВЛОВИЋ ДАРА

СВЕ ЋЕ ПРОПИШТАТИ!

Чим је свануло, 26. јуна, не чекајући да се и остали укућани разбуде Миливоје Матић изађе у двориште. Загледа се у небо, сиви облаци наговештавали су кишу. Још боље, помисли, они партизани сигурно ће и ову ноћ провести недалеко одавде, у кући Живана Андрића. Како их је насамарио јуче, поверовали су да је напустио четнике.

Прескочио је плот и ушао у двориште свог комшије Душана Грујичића. Покуцао је на прозор и овај се одмах појави.

— Слушај, Душане! — почео је Миливоје значајно. **— Јуче сам, тамо у шуми Нерезине, набасао на неке партизане, једна жена је међу њима. Заробили су ме, умало глава да оде. Једва сам се спасао а синоћ сам их пратио, нашли су у Андрића кући. Хајде да то јавимо нашима.**

Непун сат касније били су у Бранковини, одмах су пронашли четничког команданта Симу Радовића. Док му је Миливоје причао, овај је задовољно чупкао браду: сада ће да похвата коловође устанка. Одмах је издао наређење да стотинак четника пође према Јошеви, а два вода распоредио је на прилазним путевима и околним шумама. Ни птица им неће промаћи.

Око поноћи четници су се привукли партизанском коначишту, опколили кућу, а у воћњацима поставили заседе. Њих педесет грунуше унутра!

Схватила је Милица да не сме да се брани. Живана су одмах убили, зар сад и поред да му сатру? Одлучила је да не пуца и не баца бомбе, тада ће четници убити и децу. Ако неко сада треба да страда, то ћу

МИНИ-КВИЗ

1. Шта су зрикавци?
2. Ко је био Хајнрих Шлиман?
3. Знате ли како је настало име Рио де Жанеиро?
4. Које је најтеже дрво на свету?
5. Када је почела изградња Панамског канала?

ОДГОВОРИ:

1) Зрикавци су инсекти из реда правокрилаца; боје су зелене као трава или мрке. Мужјаци имају на предњим крилима апарат за произвођење звука — зрикања; 2) Хајнрих Шлиман (1822—1890) био је један од најистакнутијих немачких и европских археолога 19. века. Користећи се подацима из Хомерових спевова „Илијаде" и „Одисеје", открио је 1868. године Троју, итд.; 3) Првог јануара 1501. године португалски морепловци открили су необично леп залив за који су мислили да је ушће реке и назвали га Рио де Жанеиро, што на португалском значи Јануарска река; 4) Гвајак (Guajaçum officinale). Један кубни метар овог дрвета тежак је 1300 килограма (специфична 1,3), што је приближно два пута више но кубни метар ораховине. То је дрво топлих делова Америке. Због тога што је једро и непромочиво ово дрво је веома тражено за резбарије и у столарству, за прављење кегли. Из сржи дрвета добија се гвајакова смола; 5) Првог јануара 1880. године почела је изградња Панамског канала.

батин ја, чврсто је решила.

Док су је везивали, гледала је Златомира, стајао је до прозора, разумеће он њен поглед: не признај ништа, ниједно име не одај!

И четници су схватили ту нему поруку, зграбише младића. Удариће му неколико шамара, после првог убода камом — проговориће, размишљао је Сима Радовић, рећи ће како се зове та партизанка и остали чланови Партије који су долазили у њихову кућу. Почеше да га туку, али Златомир је тврдоглаво ћутао.

— И њега водимо у Лешће, добиће 175 батина — изрекао је пресуду Сима Радовић. — Све ће признавати после тога.

ЗВОНА ЗА ПОБЕДНИКА

— Сто седамдесет и један, сто седамдесет два... — у хору су бројали четници, ознојени и задихани од батињања.

— А нећеш ништа да кажеш, је ли? — урлао је Сима и цимао Златомира за косу. — Сад ћу ја да ти покажем.

Изабрао је најдебљу мотку, засукао рукаве, мало се раскорачио и замахнуо. Три пута ударио је младића, крв прсну на све стране. Али, Златомир је само јаче загризао већ израњављену доњу усну.

— Ево ти још једна, од срца — хистерично поче да се смеје четнички командант. — Сто седамдесет и шести ударац је мој прилог за наш покрет. Обема рукама подиже мотку, замахну, кад удари притка се преломи надвоје.

На малој цркви почеше да ударају звона, метални звук клобучао се изнад поља, тужан, надалеко. И тада, Златомир је почео да устаје. Најпре је његово тело личило на мачју опругу, а онда је почео да се усправља, прерастао је грешне душмане око себе, на дрвеће, звоник цркве већ је посматрао одозго. Све ниже се теглио. Погледао је наниже, четници су били тако ситни, гомила гамади. Подигао је једну ногу, а онда, нагло је спустио на њих... Звона јаче ударише, то га је вратило свести.

Хтео је да јечи, али не пусти глас, тако се зарекао. Није се јавио ни онда када је осетио десетак руку на свом телу, као да су му по мозгу копале: сељаци су га полако подигли на носила направљена од изломљених мотки и понели. Нека су ти свете ране, дете, чуо је како шапућу.

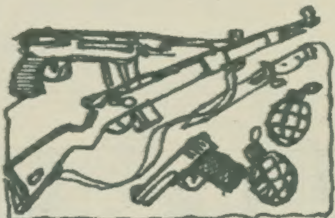

Иако младић ништа није признао, четници су сазнали да је ухваћена партизанка — Милица Павловић Дара и неколико дана касније заклали је. После рата, 14. децембра 1949. године, она је проглашена за народног хероја.

Златомир Андрић дуго се опорављао од страшних батина, сва кожа с његовог тела била је згуљена. Умро је пре три месеца у Београду, као пензионисани службеник СУП-а.

Бранка Јеремић

ИСТОРИЈСКА РЕЧЕНИЦА

НЕ ДИРАЈТЕ МОЈЕ КРУГОВЕ!

Када је римска војска напала Сиракузу, Архимед се веома много истакао у одбрани свог града: три године нападачи су били беспомоћни. Архимед је конструисао бацаче стрела и камења са веома великим дометом, а легенда каже да је помоћу огледала усмереног према сунцу успео чак да запали један римски брод!

Римљани су ипак били знатно бројнији и на крају су, 212. године старе ере, успели да освоје град. Знајући да се ту налази и велики научник, римски генерал Марцел наредио је да њега нико не дира. Архимед је и у тим часовима био заокупљен решавањем математичких проблема и на песку је цртао геометријске ликове. Наишао је један римски војник и, не знајући ко је пред њим, мачем напао Архимеда.

— Не дирајте моје кругове! — узвикнуо је научник, очајан што је војник згазио преко његовог проблема. Али, војник се није обазирао на то и убио је Архимеда. Сам генерал Марцел био је веома ожалошћен због његове смрти и подигао му је споменик за којем су, према Архимедовој жељи, уклесани геометријски ликови.

СТЕРЕО НА КВАДРАТ

Да ли знате шта је то стереофонија? Наравно, то је нарочита, „просторна" техника репродукције звука. Сама реч изведена је од старогрчког стереос = чврст, тврд и фон = звук. Али, још нико није довољно убедљиво одговорио на питање како стереофонија дочарава дубину и пространост звука.

Упркос томе, стерео-техника се више не сматра неким изузетним чудом. Довољно је отићи у радњу, купити стереофонску опрему, поставити звучнике у одређен положај, сести на одређено место и — уживати у грамофонском снимку чији квалитет дочарава извођење у правој концертној дворани.

Па ипак, први стереоснимци појавили су се на тржишту тек пре нешто више од двадесет година, мада је примитивна демонстрација ове технике виђена још у Паризу 1881. Од замисли до прве

продате плоче прошло је доста времена испуњеног радом на усавршавању, а пионирски део посла обавио је Д.А. Блимлајн у периоду од 1921. до 1931. године за рачун британске грамофонске компаније „Колумбија".

Под Блимлајновим надзором начињене су 1933. и 1934. године прве експерименталне стереофонске плоче. Биле су од воска, а поступак се иначе није разликовао од данашњег. Музика је снимана помоћу два микрофона, а импулси су бележени, односно „штампани", на воштаној плочи урезивањем бразде са два засебна канала.

Сваки канал репродукован је преко посебног звучног извора што је требало да дочара акустику правог студија и распоред инструмената у простору. На жалост, због несавршених бразди и сувише гломазних игала које су тада биле у употреби као резултат добијао се изобличен звук праћен свим могућим шумовима.

Технологија штампања снимка није представљала велики проблем и лако је усавршена. Али, требало је прилично дуго чекати на лаку иглу — смела је да тежи само трећину од оне која се употребљавала за тадашње плоче „свиране" брзином од 78 обртаја у минуту — и на материјал за плочу какав је винил-пластика на коме се снимак могао штампати тако фино да при репродукцији не буде никаквих пратећих шумова.

У априлу 1955. године компанија EMI издала је прве комерцијалне стерео-плоче. Купцима су подељена штампана упутства у којима је стајало да звучници треба да буду међусобно удаљени око два метра и благо окренути један према другом, док је идеално место за слушаоца тачно у средини, где се музика приближно чује као из средине трећег реда у концертној дворани! Ако се звучници поставе преблизу, звук се „преклапа" и утисак је нечист; ако су предалеко, осећа се „празнина".

Само неколико година трајало је дивљење новом чуду. Убрзо слушаоци, чије се ухо спремно навикло на боље, нису више били задовољни ранијом моно-техником. Отишло се чак и корак даље.

Незаситом уху страствених љубитеља музике и обична стереофонија учинила се после извесног времена сиромашна и почетком ове деценије појавило се нешто „стереофонскије" — такозвана квадрофонија чије је темеље својевремено положио такође Блимлајн. За сада, то је последња реч технике репродуковања звука.

Звук снимљен на четири микрофона рашчлањен је тако да долази из четири извора — два звучника испред и два иза слушаоца који седи тачно у средини. Богатство и јасноћа звука добијени на овакав начин далеко су већи него у стереофонији.

Међутим, иако у ограниченом броју већ постоји на тржишту, широка употреба квадрофоније ствар је будућности. Као и код сваке нове технике збрку ствара недостатак стандардизације. Наиме, разне фабрике предлажу разне начине штампања и репродуковања четвороструког снимка и не могу да се договоре о најбољем и најпогоднијем. Док „борба" траје, стереофонија још није презрена као примитивна.

Б. Д.

РЕЛИ МОНТЕ-КАРЛО

НЕМА МЕСТА ЗА АМАТЕРЕ

Трка Монте-Карло најстарији је ауто-рели: први пут је одржан 1911, и од тада се организује сваке године у другој половини јануара. У првом релију учествовало је 23 аутомобила, који су кренули из шест европских градова: Берлина, Брисела, Беча, Париза, Женеве и Булоња на мору. Циљ је био стићи у Монте-Карло за седам дана и два часа, возећи просечном брзином од 10 километара на час.

Победник ове трке био је Француз Анри Ружије са аутомобилом „тиркат-мери“ од 25 КС. Следеће године број учесника био је знатно већи — 78. Победио је Немац Јулиус Вентлер који је стартовао из Берлина. Херој трке је, међутим, био његов земљак Нагел који је кренуо из Петрограда и прешао 3260 километара до Монте-Карла по снегу и леду и то у кабриолету!

Током година пропозиције релија се мењају, тако да убудуће такмичари могу да крену и из ваневропских земаља. Први је то учинио Француз Реписо, који је 1925. године стартовао из Туниса и победио. Број учесника стално се повећавао и 1953. достигао рекорд од 443 аутомобила. Напори које ова трка изискује нису омели жене да учествују у њој. Тако је, 1927. организован Куп жена у коме се посебно истакла Пат Мос-Карлсон, сестра британског возача Стирлинга Моса. Године 1968. пропозиције се поново мењају и рели постаје онакав какав је данас.

Из разних градова такмичари возе ка Монте-Карлу унапред одређеним путевима тако да сваки од њих пређе највише 3500 километара возећи просечном брзином од 60 километара на сат. У Монте-Карлу возачи имају ноћ одмора пред други део релија који је истовремено и најтежи јер садржи девет брзинских проба на стази од 252,5 километара. Првих 60 такмичара улази у финалну трку дугу 170 километара. Сам рели је одавно постао поприште битке за престиж великих аутомобилских фирми. Још пре другог светског рата тим фабрике „Хочкис“ три пута је однео победу и још два пута после рата. Аматери више нису имали шта да траже у Монте-Карлу.

Иначе, први и други светски рат, са блискоисточном кризом 1957. године, једини су периоди у којима рели Монте-Карло није одржан.

Појединци имају све мање могућности да учествују у овом релију због великих материјалних издатака које захтева такмичење. Израчунато је да је почетнику потребно 20.000, аматеру 35.000 а фабричкој екипи око 300.000 динара за припреме. Велике фирме за своје возаче и аутомобиле, на стратешки прорачунатим местима на стази, постављају постаје са резервним деловима и разноврсним гумама.

Од пре неколико година и југословенски возачи учествују на овом релију: 1971. Јовица Паликовић стигао је двадесет осми у генералном пласману, али је зато био први у класи од 1300 кубика, возећи „рено-гордини“. Колико су возачи зависни од техничара и опреме, показује и податак да је Паликовић располагао гумама које су биле само са 106 ексера свака, док су његови конкуренти возили са гумама које су имале 800 до 1200 ексера и зато много лакше савлађивали тешке делове стазе.

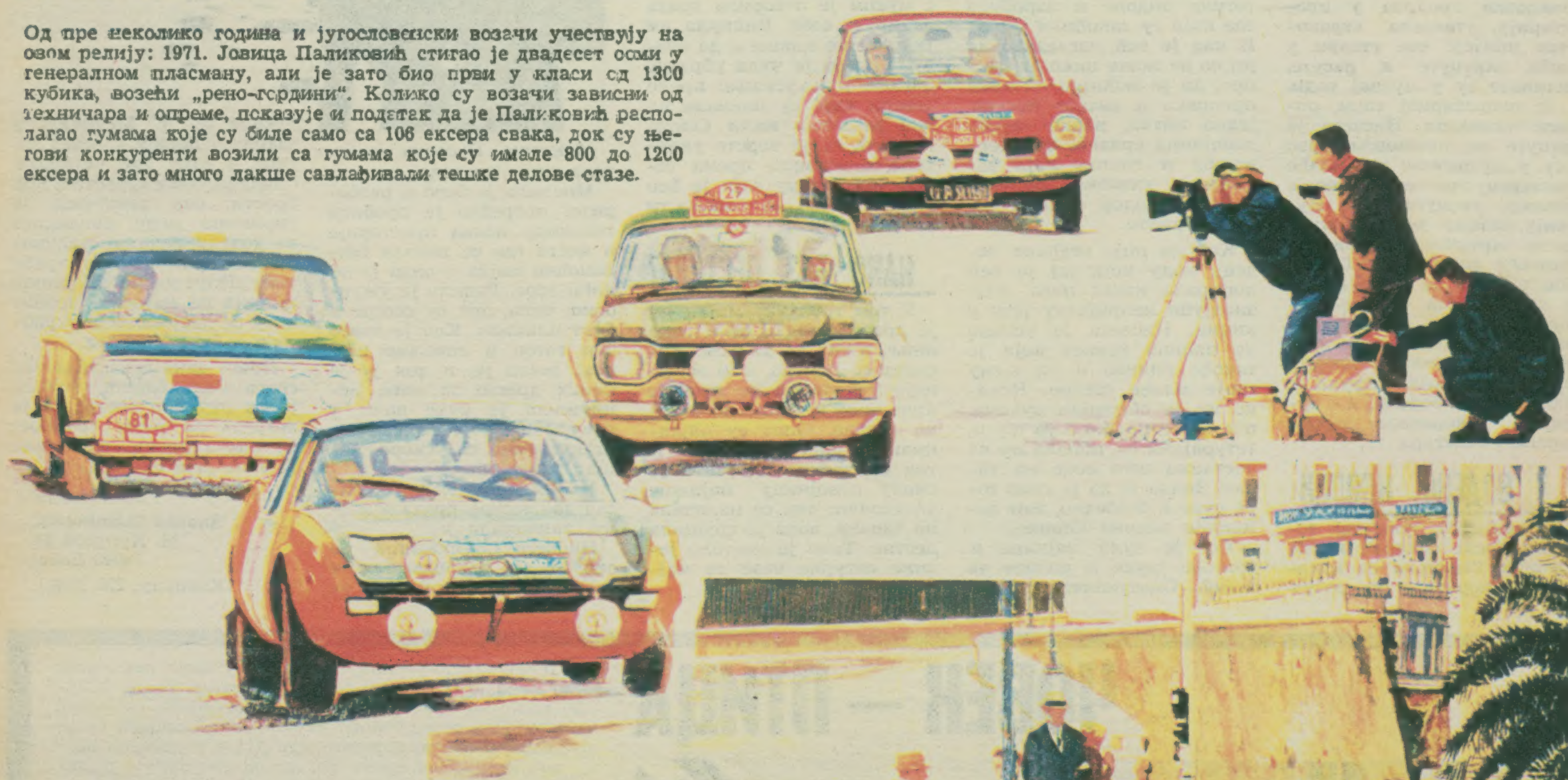

Године 1973. када је победио италијански пар Манури — Манучи са „лančом-фулвиом“, Паликовић је био трећи у класи и уједно први Југословен који је успео да заврши трку. На овој трци је, иначе, избио прави скандал. Због нерашчишћених путева, велики број такмичара изразио је свој протест тако што је аутомобилима створио барикаду на путу. Организатори су се послужили варком и објавивши да је трка прекинута и рели завршен, навели „бунтовнике“ да ослободе стазу. Последњих година на релију има све мање звезда и сигурних фаворита, а све више финансијских проблема за организаторе и учеснике трке. Ово, међутим, не смета правим љубитељима аутомобилизма да сваког 21. јануара очекују нова узбуђења која пружа рели Монте-Карло.

ВЕЛИКО СРЦЕ МАЛЕ НИСВЕТЕ

ЦЕО СВЕТ — ДАР ДЕВОЈЧИЦИ!

Кад је већ изгледало да нико не може да јој се одупре, једно витко, наоко нејако створење храбро се ухватило укоштац са водом која је расла све више и брже, претећи да прогута мајку, две сестре и брата.

Страховит и близак прасак грома и плавозелена светлост муње слили су се у једно и четрнаестогодишња Нисвета тргла се из сна. Осетила је како јој се кревет љуља и помиче, као у сну. Споља је допирао необичан, хучан шум, усељавајући се све више у целу кућу. Кад је следећег тренутка блесак муње осветлио собу, девојчица је у нестварној, изломљеној светлости, што је накратко продрла у просторију, угледела страхотан призор: све ствари у соби, окренуте и расуте, пливале су у мутној води.

У непрозирној тами, окољена водом, Нисвета је почела да размишља брзо и сабрано: њене две млађе сестре, једанаестогодишње близнакиње Сенија и Нусрета вероватно још спавају. У суседњој соби су мајка и млађи брат Сенад. Коме прво да пође и помогне, питала се девојчица. Најближе су јој биле сестре. Скочила је са кревета и загазила у хладну воду. Испружила је руке испред себе и, борећи се с бујицом, закорачила према кревету сестара.

У ВОДЕНОЈ КЛОПЦИ

У ноћи 23. јула ове године, после обилних киша, речица Тешањка се излила из корита и са разузданим бесом подивљале оујице сручила се на истоимено насеље недалеко од Добоја. Изненађујуће брзо, рушећи и односећи готово све пред собом, вода је однела осам живота. Жртве би вероватно биле неминовне и немоћне и у кући породице Салихбашић, где су спавале мајка Хаснија, кћерке Нисвета, Сенија, Нусрета и син Сенад. Вода је подмукло ушла у саму кућу, испретурала ствари, оштетила зидове и заробила све који су заноћили у њој. И кад је већ изгледало да јој се не може нико да одупре, да је моћнија од свих препрека и сваког човека, једна витка, наоко нејака девојчица срчано, са упорношћу и снагом која задивљује, ухватила се укоштац са водом која је све брже расла.

Као да није осећала ледену воду која јој је већ допирала изнад паса, изазивајући непријатну језу у кичми, Нисвета је успела да напипа кревет који је такође пливао и на њему своје млађе сестре. Некако их је обгрлила рукама, оне су се прибиле уз њу и, тетурајући се, понела их ка лествама што воде на таван. Знала је да је само горе суво и безбедно, ван домашаја водене клопке.

Тад је чула мајчине и братове јауке и позиве за помоћ. Сместивши сестре на таван, Нисвета се брзо спустила низ лестве и опет ушла у воду, која је сада била још виша.

Довикујући се с мајком, с муком је отворила врата од друге собе. Викнула им је да се не плаше и да изађу. Ускоро је чула убрзано дисање и пљускање: преко ствари које су пливале ка њој је ишао мали Сенад. Нисвета га је чврсто ухватила и подигла према таванском отвору који је био једини излаз из опасности и пут у живот.

КАКО БЕЗ ЛЕСТАВА?

У том тренутку мајка јој је довикнула да се и сама пење, а она ће за њом. Нисвета се попела, али мајка није успела да се пробије кроз воду и успне до отвора тавана. Опет су одјекнули позиви за помоћ. И тад се десило оно што је смелу девојчицу највише уплашило: док се налазила на тавану, вода је срушила лестве. Тако је нестало једине сигурне везе са мајком.

Међутим, Нисвета се ни тада није предала.

Мислила је брзо и разборито: потребно је пробити таваницу изнад просторије и места где се налази беспомоћна мајка и онда је подићи горе. Радила је ужурбано, сама, док су сестре и брат плакали. Кад је отвор био готов и довољно широк, легла је, и док ју је Сенад држао за ноге, испружила је руке доле, у таму. Успела је да дохвати мајку и она се ускоро нашла на тавану.

И тек тада, кад је спасла две сестре, брата и мајку, заплакала је.

Нисвета Салихбашић је ове године завршила осми разред основне школе и уписала се у Медицинску школу у Добоју, с девет петица и само три четворке.

Захваљујући изузетној храбрости, ова девојчица је уврштена међу кандидате за доделу великог међународног признања за храброст „Плус ултра". Чланови жирија за највећи подвиг нису се двоумили: најхрабрија је била Нисвета.

Првог дана септембра Нисвета Салихбашић пошла је на пут око света. То је награда за њену срчаност из оне страшне ноћи кад је била јача од воде.

Забележио:
Златко Минковић,
М. Купреса 84,
74000 Добој
(Хонорар: 250 дин.)

ЧОВЕК — ПТИЦА

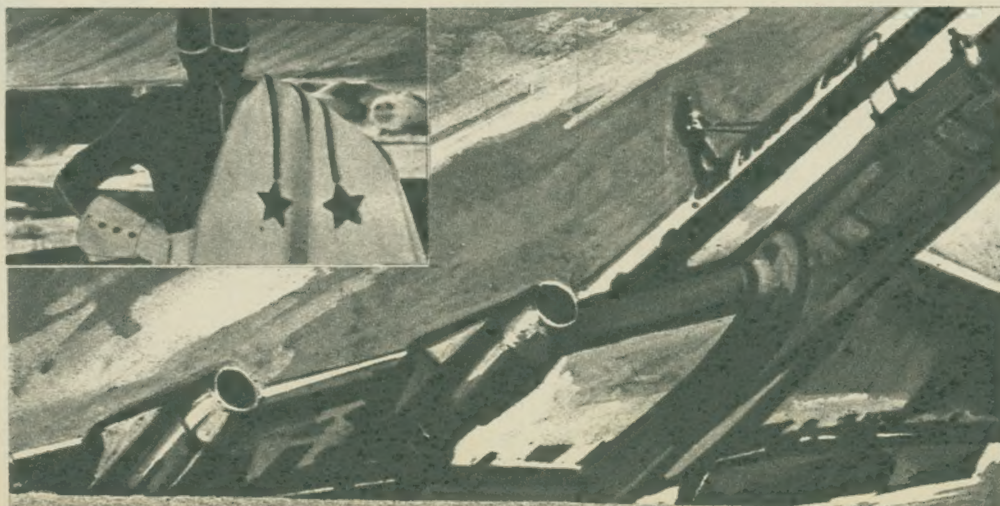

Изводити акробације на авиону који лети није ново мада је прилично ретко занимање. То се, додуше, ради на малим, старинским авионима који не прелазе брзину од 150 км на час. Али да човек стоји на реактивном четворомоторцу ДЦ-9 и одолева ветру при брзини од преко 300 км на час просто је невероватно, а ипак то ради један Канађанин који не жели да открије свој идентитет.

Све што је о себи открио „човек-птица", како су га људи прозвали, јесте да је после аутомобилске несреће пренесен у болницу са изузетно тешким повредама: имао је смрвљене обе ноге и поломљене кукове. После многих хируршких захвата био је „скрпљен", али није желео да седне у инвалидска колица. С муком је покушавао да хода и тек после пуне четири године успео у томе. Тада је почео да се бави вештином од које застаје дах.

Приликом извођења те своје вештине обучен је у заштитно одело од нарочито препариране коже и има апарат за дисање, јер на тој брзини човек се осећа, како каже овај необични вештак, „као усред предивног тајфуна".

— Ово што радим, радим за све инвалиде и непокретне. Зато сав новац који зарадим, а то није мало, дајем за њих, јер знам шта значи бити непокретан и патити. А мени сада новац није потребан! — каже овај „човек-птица".

DIK BROWNE ХОГАР СТРАШНИ

ВЕЛИКЕ МИСТЕРИЈЕ ПРОШЛОСТИ

КО ЈЕ БИО ФЕДО

Првог децембра 1824. године у забаченом Таганрогу на обали Азовског мора, на крајњој периферији своје огромне империје, умро је цар Александар I Павлович.

Дуго је ковчег преминулог цара путовао раскаљаним путевима док није стигао у Петроград. Тек 25. маја следеће године Александар I је био сахрањен у гробницу Романова у Петропавловској тврђави.

Још док је ковчег с царевим телом путовао из Таганрога према вечном боравишту на Неви, пространствима руског царства почеле су да круже чудне приче: цар није мртав, цар се повукао некуд у пустињу, вероватно у Палестину, да би окајао грех због убиства свог оца Павла I, а уместо њега сахрањен је неки други човек.

Опасно је било ширити такве вести, јер је Русија управо стењала под суровим прогонима декабриста који су после смрти Александра I дигли устанак против монархије, али су оне ипак узимале све више маха и бивале све одређеније: царева смрт је била овијена читавим низом тајанствених околности.

— Зашто царица Јелисавета није из Таганрога пратила посмртне остатке свог мужа? — питали су се људи. — Од чега је царица изненада умрла у близини једног женског манастира код Калуге на путу из Таганрога 25. маја, тачно два месеца после цареве сахране? Зашто царица није била на сахрани?

НЕКО НИЈЕ ГОВОРИО ИСТИНУ

Никоме није било јасно зашто је Александар I те године отишао на зимовање у Таганрог, малу луку од 7.000 становника на прљавом Азовском мору, у област маларичних мочвара, а не на чаробни Крим где су га чекали раскошни дворци. Било је чудно и то да се пре одласка одједном одрекао сваке политичке активности, мада је из поузданих извора сазнао да декабристи кују нову заверу.

Цара Александра I нико није јавно оптуживао за смрт Павла I, али је његов најинтимнији пријатељ принц Волконски био један од вођа конспиратора, а после убиства постао му је нераздвојни пратилац.

Александров брат и наследник цар Никола I је наредио да се за време транспорта покојниковог тела нико сем најповерљивијих стражара не сме приближити ковчегу. Док се на путу караван с ковчегом задржао у Москви, Никола I је заповедио да све капије Кремља буду затворене и да их чувају напуњени топови. Није ли због тога да би се сачувала тајна о Александровом бекству у пустињаке и царица Јелисавета била спречена да присуствује сахрани и није ли због чувања те тајне изненада и „умрла" у близини Калуге?

У вестима из новина које су доносиле извештаје о царевој болести и његовој смрти, било је много контрадикторности. Ко од четири сведока који су уз цара били непрекидно од 16. новембра 1824. кад се разболео, па до његове смрти две недеље касније, није говорио истину? Царица Јелисавета и принц Волконски који су тврдили да се царево „стање здравља поправља"? Или дворски лекар др Вили и хирург Тарасов који су говорили да се царево „стање здравља погоршава"?

ПРОТЕРАН У СИБИРСКУ ТАЈГУ

У градићу Красноуфимску појавио се септембра 1836, дванаест година после званичне смрти Александра I, необичан човек. Имао је шездесетак година. Био је висок и снажан и врло чист и уредан у сиромашким прњама.

Нико није знао одакле је, кад су га питали за име и порекло, слегао је раменима и рекао једноставно:

— Не знам! Заборавио сам!

Полиција се одмах заинтересовала за њега, али ни на саслушању или није хтео, или стварно није могао да каже ко је, шта је и одакле је дошао. Царски пандури ударили су му као скитници двадесет удараца камџијом које је издржао без јаука, а онда га протерали у сибирску тајгу.

Незнанац је неко време лутао западним Сибиром, све док се није сажалио један имућан трговац из Томска. Он му је саградио брвнару.

Ускоро је **Федор Кузмич**, како су га прозвали незнанци, постао смирен у свој околини. **Умео је врло лепо и паметно да прича, био је узор побожности, човекољубац који је помагао свакоме у невољи, мудрац који је знао како треба са**

МЕТАЛ ПРОТИВ ЗЛИХ ДУХОВА

Поједине минерале који садрже кобалт стари Египћани су не само познавали, него су их користили и у практичне сврхе. Али, тек 1742. године успело је шведском хемичару Георгу Бранту (1694 — 1768) да изолује овај елемент из његових минерала. Да би дошао до жељеног циља морао је да савлада многобројне тешкоће и уложио је највише времена и труда тражећи начин како да раствори оксиде кобалта.

За ове и сличне тешкоће нису биле криве несавршене методе тога доба, сматрали су немачки рудари, већ кобалди, подземни духови. Кобалди не само да су спречавали хемичару Бранту да раствори кобалтове оксиде него су они били окривљени

за све недаће које прате људе који раде по рудницима. Рудари су кобалдима називали и све руде из којих се тада није могао добити одговарајући метал.

Када је кобалт издвојен, Брант је, да би показао колико је без основа празноверица рудара, новооткривени елемент назвао злим духом-кобалтом.

Р КУЗМИЧ?

После смрти Александра I почеле су да круже приче како цар, у ствари, није мртав. Дванаест година касније у градићу Красноуфимску појавио се чудноват безимен старац који је по много чему личио на њега.

стоком, земљом, људима и властима. Излечио је неколико тешких болесника којима врачи нису могли да помогну. Стекао је почасни надимак „Старец“ који су мужици давали чудотворцима.

Из Томска је кроз тајгу почела да се шири узбуђујућа вест да је Федор Кузмич главом пре дванаест година нестали цар Александар I, који је дугим пустињачким лутањима кроз сурову тајгу искупио грехе и спасао душу. Био је Александрова раста, имао је као и он високо и широко чело, дубок мало промукао глас, био је као и цар глув на једно уво.

Александар I је био познат по томе што је, увек кад је нешто говорио стојећи, десни палац држао закачен за ленту на грудима. Федор Кузмич је у таквим ситуацијама држао десни палац закачен за конопац-појас. Знао је, како се временом испоставило, неколико језика, па је често послужио и као тумач томским трговцима.

Федор Кузмич је био изванредан познавалац протинаполеонског рата, ниједна ситница из те епопеје није му била непозната. Једном је, причајући о уласку руских трупа у Париз и великој паради победника, са савршеном прецизношћу описао где је ко од значајних личности из свите Александра I стајао и шта је ко одмах у одређеном тренутку рекао.

Као што раније није реаговао на приче о лажној смрти Александра I, тако ни сада царски двор није на изглед марио за фантастичне приче о Федору Кузмичу који је пуних 28 година живео у Томску.

Првог фебруара 1864. Федор Кузмич је лежао на умору. Људи који су га обожавали замолили су га да им бар у том часу каже своје право име како би знали за кога да се моле.

— Бог зна моје име! — шапнуо је старац и издахнуо.

ИСТОРИЧАРИ У УЛОЗИ ДЕТЕКТИВА

Годину дана после смрти Федора Кузмича цар Александар II је наредио министру двора, грофу Адлербергу, да отвори саркофаг Александра I. Саркофаг је био празан. То је двор сакрио од јавности. Александар III је 1889. такође наредио да се отвори саркофаг, а после октобарске револуције саркофаг је отворен и трећи пут, по наређењу комесара за просвету Луначарског. Тек тада је званично саопштено да у саркофагу у Петропавловској тврђави не леже ничији посмртни остаци.

Историчари су конструисали овакву, врло вероватну хипотезу: **Никола I је знао да се у ковчегу налази леш неког незнанца, али није могао да дозволи, јер је то сматрао светогрђем, да се у царску гробницу унесе некакав недостојни уљез. Поштујући вољу Александра I кога је наследио, сачувао је тајну о његовој лажној смрти на тај начин што је у гробницу Романова спуштен празан саркофаг.**

Кад се сазнало за празан саркофаг у Петропавловској тврђави, низ познатих историчара се озбиљније позабавило овом загонетком.

Проверавајући тврдњу да је Александар I „побегао“ у Свету земљу, научници су успели да пронађу име енглеског брода који је неколико сати после цареве смрти из Таганрога испловио за Малу Азију. **Кад су прегледали бродску књигу, чекало их је изненађење. Из бродског дневника неко је врло пажљиво исекао странице које су носиле датум цареве смрти.**

Историчари су открили да су професор Шилдер и велики војвода Никола Михајлович, најцењенији историчари из времена Александра I и Николе I, који су у својим делима одбацили легенде о лажној царевој смрти, лично у њу дубоко веровали, као што су у то веровали и чланови царске породице. Прећутали су истину, јер Никола I није хтео да се сазна за дворску тајну чије би откриће открило и учешће Александра I у убиству његова оца.

Најјачи аргумент оних који су били убеђени у лажну Александрову смрт било је проучавање лекарских докумената о боловању Александра I и аутопсији његовог леша.

Пре одласка у Таганрог цар се за време једног путовања разболео од тешке „барске грознице“, како су тада називали маларију. **Према томе, његова слезина морала је хипертрофирано да се увећа, а и јетра да показује јасне трагове болести. Леш кога су лекари сецирали имао је и слезину и јетру у нормалном стању.** Лекарима није преостало друго него да у записник о аутопсији упишу неку измишљену болест: „билијарну инфекцију која је продрла у мозак“.

Хирург Тарасов, један од лекара који су присуствовали аутопсији, одбио је да на записник о њој стави свој потпис. Зашто?

Историчари су недвосмислено доказали: Александар I није умро у Таганрогу 1. децембра 1824. године. Уместо њега у саркофагу је према Петрограду кренуо леш другог човека.

Да је Федор Кузмич заиста био бивши цар Александар I нису могли непобитно доказати, мада за то постоји читав низ врло убедљивих претпоставки.

Пушкин је написао:

„Александар I је био сфинга коју ни смрт није могла да објасни.“

А. Р.

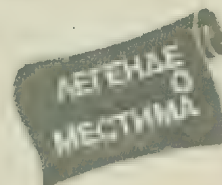

ЦРНА РЕКА

Долином Вардара, на челу своје хорде јахао је опаки Арслан паша. Враћао се из боја са Црногорцима и гневан што их није могао уништити, успут је палио, харао и убијао све на шта би наишао.

Дошавши у Тиквешко поље, нареди својим јузбашама да разапну чадоре, па разасла војнике по околним селима да похватају све најлепше девојке за његов харем у Стамболу.

Војници похватају три стотине девојака, највиђенијих лепотица, дотерају их пред пашин чадор, а њихова села остане завијена у црно.

Турци, заједно са отетим девојкама наставише пут. За војском пођоше родитељи и родбина уграбљених девојака кумећи и молећи пашу да им пусти децу. Кад стигоше на чистину између села Праведника и Градаца, девојке замолише пашу да на Моминном Гумну, изнад реке, одиграју опроштајно коло. Паша им допусти да играју, у нади да ће се, кад оне одиграју коло, њихова родбина вратити у своја села.

Видећи девојке у колу, родитељи их почеше клети страшним клетвама што играју пред Турцима. Одједном — нестаде кола с гумна. Заплетених коса, да која не би одустала, девојке скочише с високе стене у реку.

На површини воде заплива њихова црна коса, по чему река и доби име: ЦРНА РЕКА. (Улива се у Вардар код древног града Стоби — Т. Велес).

Апостол Поп-Јовановски,
Ул. 934, бр. 23
91000 Скопље
(Хонорар: 150 дин.)

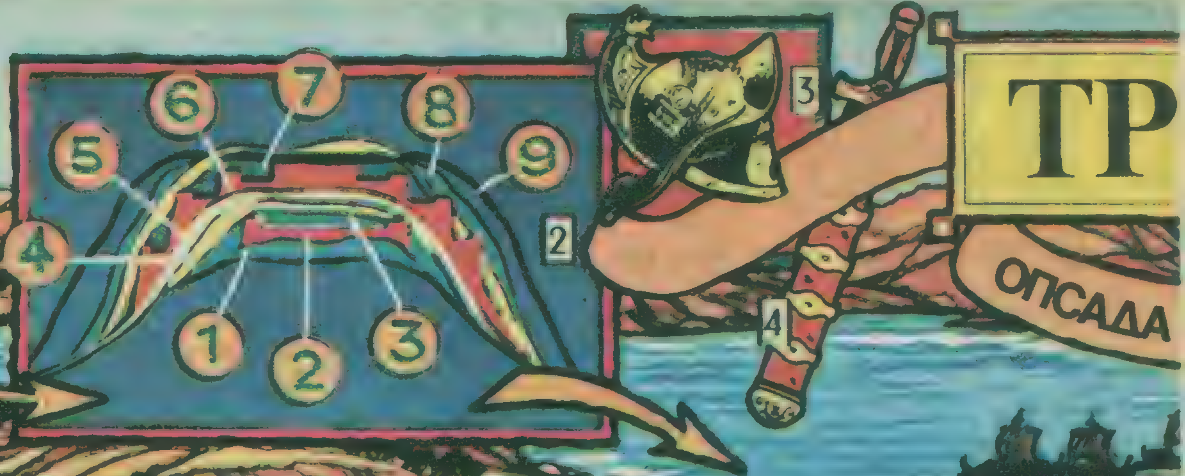

(1) **План два главна бедема:** (А) Зидине другог слоја (Б) Зидине шестог слоја (2) **Вертикални пресек брежуљка на којем се налази Троја;** виде се остаци девет градова који су узастопно грађени на истом месту; сваки на рушевинама претходног: 1. (светлоплаво) Први град, из времена око 3000 година пре н. е. На развалинама се види да су зидови града били од камена спојеног сасушеним блатом. 2. (наранџасто) Други град, око 2500 година пре н. е. Наслућују се развалине правог утврђења спасаног зидинама високим 8 м. У њему су пронађени предмети израђени од бронзе. 3. 4. и 5. (бледозелено, лимунжуто и бело) Три града који датирају из периода 2000 — 1500 година пре н. е. Срушени су један за другим. 6. (црвено) Зидине дебеле 5 м опасивале су град приближно правоугаоног облика (190 X 140). Научници и археолози су се сложили да су то развалине оне Троје коју је опевао Хомер. 7. и 8. (маринскоплаво и тамнозелено) Остаци две грчке колоније, али без утврђења. 9. (тамноплаво) Последњи слој одговара граду подигнутом на рушевинама претходног и одржао се све до 500. године пре н. е. Разрушен је после пропасти Римског Царства. (3) **Грчки шлем** (4) **Кратки мач** (5) **Укрштена кацига** (6) **Мач** (7) **Карта Дарданела.** Црвена звездица означава локацију Троје (8) **Излаз из Црног мора** (9) **Улаз из правца Егејског мора** и (10) **Тројански коњ.**

(А) ГРАД ТРОЈА

(11) **Грчка ескадра која доводи појачање нападачима.** (12 и 13) **Логор грчке војске подигнут дуж огромне**

плаже. (14, 15 и 16) У Троју се улазило преко стрмих насипа, тако вешто направљених да, уколико би нападачи покушали да их користе, били би одмах откривени: код свих старих народа ратници су носили шит у левој руци, а насипи су завијали удесно. (17 и 18) Зидине, високе и дебеле, биле су непремостива препрека. (19) Висока осматрачница омогућавала је преглед околине. (20) Унутрашњост града.

Б ЛОГОР НАПАДАЧА

(21) и (22) Ратне направе (23) „Лекарски кабинет" (24) Једном грчком вођи пуштају крв (25) Повређени и осакаћени чекају на ред да буду превијени (26) Намештање ишчашеног зглоба (27) „Интенданти" гњече маслине да би добили уље (28) Ратник који је дошао по следовање уља за своју чету (29) Херолд (гласник, покллисар), важна личност у грчкој војсци. Он је чак могао да прекине битку по свом нахођењу. (30) Друге важне личности: пророци (31) Стражар, трубач који најављује [illegible] трупа или долазак важних личности. (32) Грчки заповедник који стиже у логор у бојним двоколицама. (33) Коњаници са псима задужени за обилазак и надзор логора. (34) Грчки пешак (фантасен), (35) Бронзана ратна кола и ратник који њиме управља. (36) Заповедник и војник под ратном спремом (37) Заповедник и војник у опреми за покрет (38) Чувари и дегустатори вина (39) Велика кола за превоз намирница и материјала (40) Војник из заштитнице који прати конвој са залихама намирница.

КАТАСТРОФА НА МОРУ

САМИ УСРЕД ОКЕАНА

КАДА СУ ТРИ ИЗНЕМОГЛА ЧОВЕКА У ЧАМЦУ УГЛЕДАЛА ОБРИСЕ ОСТРВА КАНДАВУ И ПОМИСЛИЛИ ДА ЈЕ СПАС БЛИЗУ, МОРЕ СЕ РАЗБЕСНЕЛО.

Несносно јулско сунце обасјавало је мучан призор: малу групу људи шћућурених испод бродске олупине, испуцалих усана и спржене коже пуне болних екцема. Нико да прозбори реч, само су угаслим погледом зурили у непрегледну, усијану пучину која их је окруживала. Чак ни крик галеба не прекине ту језиву тишину, јер у овој пустоши ни њих није било.

Трагедија

Почињао је тридесети дан њиховог боравка на овом сабласно пустом месту звучног имена: Минервиним гребенима. За то време хранили су се рукама уловљеном рибом и пили прокувану морску воду, али мало је ко још био у стању да смогне снаге и за то!

Сад, кад је већ свака нада за спас спласнула, мало се ко и сећао како је лепа била ноћ када се десило. Како је на месечини блиставо и глатко било море по којем је нечујно клизио двадесетотонац „Туајкепау“, 7. јула 1962. године, према Ауклeнду на Новом Зеланду. И баш некако кад је месец зашао и Пацифик утонуо у потпуну тмину, страшан тресак уздрмао је огромни брод.

За само неколико минута брод се располутио, нагнуо и — вода је већ почела да га гута! Панични крици мешали су се са шкрипом, ломљавом и пуцањем.

— Хватајте се за јарбол! — викао је четрдесет двогодишњи капетан Дејвид Фифлита.

Многи су га чули, али мало њих је било у стању да послуша, што због панике, а што због густог мрака који је допринео да жртава, што ће се касније показати, буде много више. Јер, људи нису видели за шта би се ухватили, а вода је надирала незадрживо и брзо, гутајући брод, ствари, људе, крике, грцање...

Капетан Фифита и сам се придржавао за један крај сломљеног јарбола и назирао да поред њега плива још људи. Тек кад се бледа трака зоре указала на пучини, људи су могли да погледају једни друге, да се препознају, уз чудну, горку и олакшавајућу помисао „и ја сам међу преживелима“.

Било их је само седамнаест.

Опстати без игде ичега

Чим се раздањило капетан Фифита, искусан поморац, препознао је ово место: налазили су се у близини Минервиних гребена. Сада су се већ назирали обриси коралних спрудова како штрче из мора и та близина чврстог тла била је охрабрујућа, па су сви јаче запливали само да га што пре додирну, да што пре негде стану.

А кад су стигли, нови талас очаја. Јер, како опстати у пустоши без игде ичега, усред океана, без заклона, хране и воде? Фифита је знао да мора помоћи овим људима макар само тако што ће им уливати наду у спас — а веровао је да ће спас ипак доћи — и упутити их шта да раде.

У даљини се назирао некакав повећи предмет: наредио је једном морнару да одмах пође и види шта је то.

Остали, а сви су били морнари, Полинежани из Тонга, пратили су погледом друга који се удаљавао. А онда су видели како се његова, у даљини сићушна прилика стигавши до циља окреће према њима, подскакује и маше им да приђу. Била је то олупина неког брода који је, ко зна када, доживео исту судбину као и њихов „Туајкепау“, насукао се на овом опасном месту, али није потонуо. Сада су имали бар заклон. У броду су нашли празно буренце, нешто алата и канту боје са неком старом, прљавом четком, али још довољно добром да на олупини напишу велико СОС. Надали су се да ће га спазити неко из авиона, а за сваки случај хитнули су у море десетак дашчица на којима су написали:

„СОС 17 ЉУДИ НА МИНЕРВИНИМ ГРЕБЕНИМА“.

У очекивању спасилаца, прионули су да одмах ухвате нешто рибе, да потпале ватру, прокувају воду. При

Место на којем се 7. јула 1962. године насукао прекоокеански брод

премили су се на чекање. Дани су пролазили.

Прва седмица још је била подношљива, али када је почела друга, нервоза у људима почела је да прераста у свађе, у оптужбе да неко краде резерве воде. Неки су се поразбољевали. Бојазан да ће умрети од исцрпљености на том ужасном, пустом месту усред океана, у многима је набујала у немоћан бес, постали су сумњичави и непријатељски расположени једни према другима. Капетан Фифита непрестано је смиривао, храбрио, говорио, подстицао наду, али је она постајала све нестварнија.

Добро јутро

После месец дана тројица су подлегла. Бацили су их у море, а у очима осталих, док су то радили, није било суза. Само страх и готово лудачки сјај говорио је да мисле: „И ја ћу тако!“

Капетан није клонуо духом. И њему је постало јасно да више нема шта да се чека, да спасилачки авион неће доћи, брод још мање. Али, не треба се препустити злој судбини, мислио је и одлучно изнео својим морнарима, чинило се, сулуду идеју:

— Направићемо чамац!

Погледали су га не верујући. Од чега? Чиме? Ко да га направи, кад једва још имају снаге да лове рибу и кувају воду? Али, капетан није одустајао. Први је прионуо на рад, да од олупине, помоћу чекића, нешто ексера и једног кухињског ножа, склепа какав-такав чамац. Посао је одмицао споро и тешко, али чамац је најзад добио облик и после ко зна колико дана мукотрпног посла људи су пустили први радосни узвик: „Готово!“ Дали су му име „Малолелеј“, што на полинежанском значи „Добро јутро“.

У барку је могло да стане троје људи. Они ће покушати да превале пут до најближег острва Кандаву, на којем се могла добити помоћ. Укрцали су се најснажнији: поред капетана кренуо је његов старији син Сатеки и морнар Дејвид Вејсли. Понели су нешто воде, колико се могло одвојити. као и мало суве рибе и завеслали...

Недељу дана пловио је овај малени чамац са три упорна човека, али већ на крају снага. И, када су се обриси острва Кандаву већ указали море се разбеснело. Огромни таласи поиграли су се са малом барком и најзад је преврнули! Фифита је видео како океан гута Сатекија, а није могао ништа да учини. Само је скупио снаге да довикне Вејслију:

— Пливај!

И пливали су обојица, борећи се са морем. Када су се дохватили обале, Фифита више није могао да издржи. Срушио се од изнемоглости.

За то време драма се настављала на Минервиним гребенима. Још два морнара подлегла су болести и исцрпљености. Остали више нису ни бројали дане. А када су једног јутра, лежећи у очекивању најстрашнијег, зачули зујање авиона, испрва нису поверовали. Али, зујање се приближавало. Два хеликоптера су долазила да их избаве, равно три и по месеца после бродолома.

М. К.

У КРУГУ ПОРОДИЦЕ: СТРАХ

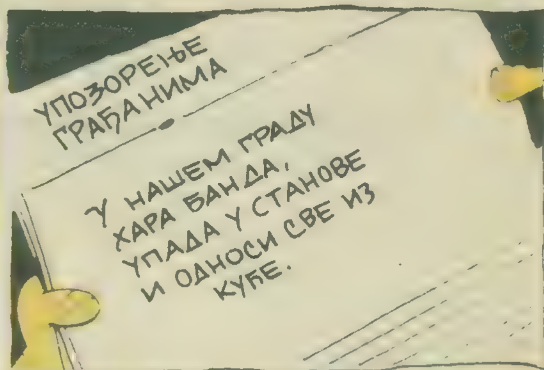

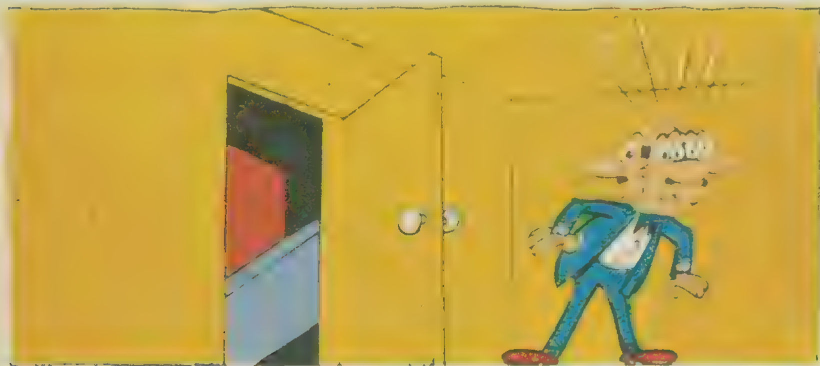

КАД ПОЛЕТИ ВАН-ВАН

Пуштање змајева вековима је на Истоку било врло озбиљна ствар. Они су служили у верским обредима, риболову, па чак и — ратовању.

Неки кинески генерал спремао се 200. године пре наше ере да нападне непријатељско утврђење, а како му је било стало да напад буде што прецизнији питао се на који би начин измерио тачну висину бедема. Сетио се — змаја. Направио је једнога и пред зачуђеним војницима пустио га да лети изнад самих зидина. Потом је измерио дужину употребљене жице.

Овај домишљати генерал први је у историји употребио змаја у војне сврхе.

Ветрова харфа

Девети дан деветог месеца дуго се у свим земљама Истока славио као Дан змаја. На хиљаде змајева преплавило би небо. Били су свих облика и боја али су на сваком биле исписане исте речи: **„Одлази несрећо, остани срећо!"** Високо у ваздуху, где се веровало да бораве духови, требало је на овај начин зле растерати, а добре привући.

По традицији, змајеви су на Истоку прављени од пиринчане хартије или свиле и бамбусовог оквира. Обично су на њима живим бојама били представљени ликови птица и животиња.

Пошто је конструкција змаја често била сувише крхка да одоли јаком ветру, бамбус је бушен на неколико места да би се смањио притисак ваздуха. Тако је, сасвим случајно, настао „музички змај" или „ветрова харфа": **пролазећи кроз рупице ваздух је производио нежан и сетан звук.** „Ветрове харфе" пуштане су ноћу да лете привезане за кровове како би својом мелодијом одагнале зле духове тмине.

У Полинезији, змајеви су оно што су на Западу грбови: хералдички знаци. Свако божанство или поглавица има за симбол другачијег змаја У међуплеменским ратовима змај се пушта да застраши противника, у миру је одличан мамац за неке врсте риба.

Борба змајева је омиљен спорт у Кореји. Две групе такмичара пуштају змајеве са циљем да пресеку нити противничких. Метар-два канапа при врху претходно се замочи у смесу лепка и здробљеног стакла. Овако облепљен канап, оштар као сечиво, нападач покушава да укрсти са противничким како би га потом пререзао снажним трзајем у прави час. Овај спорт захтева велику вештину јер је змај направљен тако да се може кретати у сваком правцу, зависно од тога како се и када канап повуче.

Јапанци су такође познати љубитељи змајева, а прочули су се по томе што су конструисали досад највећег. Деведесетих година

прошлог века неки Нагашима Гемпеи, који је важио за мајстора овог заната, градио је змајеве зване „ван-ван" тешке 3 тоне и репа дугачког 150 метара! **Змај је постављен на нарочите џиновске ногаре са којих га је пуштало 150 људи. Када би се ван-ван винуо у небо, често није било те силе која би га вратила на земљу. Чекао се први мирни дан како би се полако спустио.**

Столицом у облаке

Када је змај „долетео" с Истока на наш континент, Европљани су као прву ствар смислили да сагради велику и јаку конструкцију која ће моћи да понесе човека и тако оствари вековни западњачки сан. Међутим, њихове побуде нису биле ни налик на снове митског Икара — хтели су да побољшају ратно извиђање.

Идеја није била нова. **Остварили су је још древни Кинези које, додуше, овај опасан спорт није нарочито привлачио те су небу под облаке слали само злочинце и заробљенике.** На тај начин вршили су ратно извиђање или осматрање на дугим пловидбама. Ако би несрећни „летећи осматрач" погинуо над пучином, било је то лоше знамење због којег би се пловидба прекинула.

Први европски успех у летењу са змајем постигао је двадесетих година прошлог века енглески капетан Бејден-Пауел. У ствари, он није летео већ је седео у столици привезаној за четири змаја и издигнутој тридесетак метара од земље док је неколико људи држало конопце. Овај подвиг извео је више пута.

Бејден-Пауелов експеримент искористила је касније британска армија, која је све до почетка првог светског рата 1914. имала у свом саставу такозвани „змајски корпус" извиђача. Конструкција је била иста, само су змајеви добили стабилизациона крила.

Не зна се зашто је с почетком рата „змајски корпус" нестао. Вероватно су Британци дошли до закључка да ће код таквог осматрања лакше бити сами примећени!

Друкчије су мислили Немци који су током читавог првог светског рата употребљавали змајеве за извиђање са подморница. Савезници се, опет, нису повели за овим примером због једног недостатка таквог начина извиђања: у случају опасности подморница није могла брзо да зарони јер је требало да спусти свог осматрача.

Како да направиш змаја

Змајева има свих могућих конструкција; научићемо те да направиш онога који се најчешће виђа — класичног четвороугаоног змаја. Поступак је прост, само треба да обратиш пажњу да тај змај буде велики и живо обојен како би се видео издалека. Исто тако, немој нипошто да га оставиш без репа — не због лепоте, већ зато што ће се без њега змај вртети у круг и на крају разбити о земљу. Реп му служи за равнотежу.

Слаб али непрекидан поветарац најбољи је за пуштање змаја. Ако си га добро направио, моћи ћеш да га уздигнеш и без трчања.

<u>МАТЕРИЈАЛ:</u> два права и јака штапа дужине око 90 и 120 см, лист чисте, танке хартије површине око 120 $см^2$, месингана карика за завесе, јака жица, лепљива трака или моделарски лепак, боје (најбоље плакатне) и разнобојна хартија за украшавање тела и репа.

<u>ПОСТУПАК:</u> Укрсти штапове тако да дужи трећином дође по средини краћег. Причврсти их један за други под правим углом јаком жицом као на цртежу 1. Премажи спој танким слојем моделарског лепка. Крајеве жице вежи у малу омчу.

На крајевима оба штапа пробуши бочне рупе. Причврсти дугачак комад жице кроз рупу на врху, провуци га редом кроз остале три рупе и чврсто завежи на врху, одакле си и почео, оставивши и ту малу омчу.

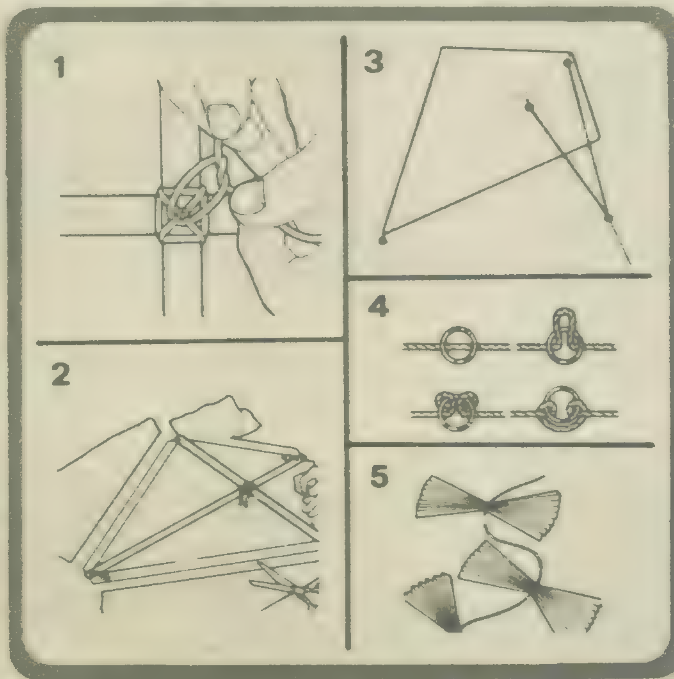

Положи рам на хартију и обрежи остављајући ивицу широку 2—3 см (цртеж 2). Превиј ивице хартије преко рама, затегни и залепи траком или лепком.

Пробуши хартију (цртеж 3) и извуци кроз њу омчу на саставу два штапа. Од два метра жице направи узду. Да то урадиш, узми карику за завесе и на средини жице направи чвор који се може подешавати (као што јасно показује цртеж 4). Доњи део узде привежи за омчу у средини, а горњи за омчу на врху змајевог тела коју ћеш само превити преко ивице. Направи трећу омчу на дну да за њу привежеш реп.

За реп изабери жицу или траку дужине бар 750 см. Нанижи машнице од испресавијане хартије (цртеж 5) или разнобојне комадиће тканине. Привежи реп за дно рама. Готовог змаја обој јарким бојама и украси шарама и ресама.

Добар ветар!

Б. Д.

БЕКСТВО ИЗ ТАМНИЦЕ

ЗАВЕРА ЖЕНА

Подмитивши чувара тамнице у Тауеру, жена заточеног лорда Нисдела ушла је у тврђаву, чврсто решена да га одатле избави.

Већ четири месеца чамио је лорд Нисдел у леденој и мемљивој ћелији која се налазила у подруму тврђаве Тауер. Често је себе хватао како гласно одговара на питања која је у мислима постављао. Нису ли то били већ знаци лудила?

— Ништа те не може спасти, иструнућеш у тамници. А када више не будеш могао ни да дишеш од самоће и безнађа, онда ћемо те обесити...

Као припадник странке виговаца, лорд Нисдел борио се против апсолутистичке владавине Џорџа I, краља којег Енглеска уопште није интересовала, као и за већа права парламента. Све време краљ је проводио у свом родном Хановеру, па су зато виговци одлучили да учврсте власт парламента и своје странке. Али, краљ их је предухитрио: многе заверенике, међу којима је био и млади Нисдел, бацио је у тамницу.

Лордова лепа жена Винфрид неколико пута је одлазила до краља да га моли за милост, али није хтео да је саслуша. Тако је Нисдел био осуђен да броји дане до извршења смртне казне.

Пресуда је потписана

Једног дана, у априлу 1716. године, изненада је зачуо неке гласове у ходнику испред своје ћелије. У први трен помислио је да сања јер му се учинило да разазнаје смех своје Винфрид.

Уто зачу рески звук резе, врата се отворише и, заиста, његова жена је стајала пред њим.

— Успела сам да подмитим стражара да ме на неколико минута пусти до тебе. Не носим ти добре вести! — почела је Винфрид потиштено. **— Смртна пресуда биће извршена за десетак дана, тако су ми рекли јуче, када сам поново ишла до краља. Кажу да ју је краљ већ потписао. Али, још није све изгубљено** — покушала је да га утеши.

Када је отишла, лорд је још дуго ослушкивао шушкање њене дугачке хаљине кроз ходник. Тромим корацима упутио се у угао тамнице и спустио на кревет од влажних дасака. Тупо се загледао у прозорчић при врху ћелије кроз који је продирао само танак зрак светлости и правио дугачку шару на зиду преко пута. Да ли још има наде?

— Драге моје пријатељице — Винфрид је брисала од суза црвене очи. **— Морате ми помоћи, он не сме да буде обешен. Нешто сам смислила...**

Две жене, војвоткиња Мајлс и њена кћерка Џозефина, пажљиво су је слушале док им је износила свој план.

Пакет с одећом

Двадесет часова касније, у сумрак, три прилике у тамним пелеринама и с капуљачама преко лица изашле су из старе куће која се налазила на јужној обали Темзе. Ту су већ чекале упрегнуте кочије. Две жене седоше позади, а једна на место кочијаша. По одлучном покрету када је ошинула коње и повукла дизгине нико у њој не би препознао нежну Џозефину. Коњи поскочише и касом се упутише према северној страни Темзе, ка Тауеру.

Када су стигле на стотињак метара од тврђаве, Џозефина заустави кочије, а војвоткиња Мајлс и Винфрид хитро изађоше. После неколико минута биле су пред огромном гвозденом капијом злогласне тамнице. Стражар који им је отворио врата једва је у помрчини препознао жену лорда Нисдела над којим је сутрадан требало да буде извршена смртна казна.

— Ако ми дозволиш да још једном видим свог мужа, ово ће бити само мали дар за твоје велико срце — обрати се Винфрид стражару и пружи му кожну кесу у којој је било 50 златника. — Ово је његова сестра — додаде показујући на војвоткињу Мајлс — **она би желела да га види.**

Стражар брзо стрпа кесу под одело, а онда их без речи поведе кроз мрачан ходник.

— Ја ћу остати овде, а ви пожурите — рече када су стигли до ходника који је водио под земљу и пружи им кључ.

Две жене потрчаше, а онда леди Винфрид дрхтавом руком откључа ћелију. Ту је испод кабанице извукла велики пакет у којем је била женска одећа. Баци га пред мужа и нареди:

— Пресвлачи се, брзо!

Скрхане болом

— Зашто их већ нема — бесно промрмља стражар и осврну се око себе. Плашио се да неко не наиђе јер је посета затвореницима била најстроже забрањена. Намрштио је обрве и стискајући песнице пошао према ћелији. Уто угледа како се отварају врата тамнице лорда Нисдела и, гласно ридајући, жене прођоше поред њега.

Једна од њих, увијена у таман огртач и с великом марамицом преко лица, тешко је корачала, изгледало је као да ће сваког часа пасти да се није ослањала на руку постарије жене поред себе. Стражар их је ћутке гледао, а онда се трже.

При светлости буктиње коју је држао у руци учинило му се да је испод њене дугачке сукње угледао — боса стопала. То га препорази, није ваљда преварен?

Поново спусти поглед, али сада се тамна сукња вукла по хладном каменом поду. То му се свакако причинило, промрмља, па ко би се усудио на такву дрскост. Ипак, сустиже Винфрид која је ишла иза две жене, зграби је за рамена и унесе јој се у лице:

— Зар нисте биле само две?

— Па... три — одговори му жена муцајући. — **Његове сестре у тамници нису могле реч да прозборе. Само су плакале...** А онда му тутну у руку још 50 златника.

Спотичући се о камене степенике Винфрид истрча из Тауера. Знала је да је стражар неће заустављати.

Бекство лорда Нисдела откривено је исте вечери, али, иако су одмах биле затворене све градске капије у Лондону, војници Џорџа I нису успели да га ухвате. У кући војвоткиње Мајлс лорд се преобукао у сељачко одело и седам дана касније, када је потера већ одустала од трагања, са својом женом несметано је изашао из града. На малој галији пребацили су се преко Ламанша у Француску.

Б. Ј

ЕНЦИКЛОПЕДИЈА ОРУЖЈА

У близини Египта откривена је недавно гробница која је била предвиђена за једног од Тутанкамонових војсковођа. Грађевина је, међутим, недовршена и у њој није било саркофага. Разлози за ово научницима су засад нејасни. Научнике је ипак нешто обрадовало: у унутрашњости недовршене грађевине откривене су слике на зидовима које сведоче о подвизима овог фараоновог љубимца. На фрескама, на којима су представљена борна кола, одреди стрелаца и војника с кратким мачевима, историчари су нашли све врсте оружја којим су се Египћани служили.

У ЗНАКУ ШКОРПИЈЕ

Легенда каже да је неки сиромашак по имену Ирео у свом дому угостио три путника намерника. У њихову част заклао је теле, једино благо које је имао.

На растанку гости су Ирeу топло захвалили и рекли да могу да му испуне највећу жељу јер нису обични смртници већ богови Јупитер, Меркур и Нептун, нека само каже за чим му срце највише жуди.

Ирео је пожелео да добије сина, али без жене, пошто је својој недавно умрлој супрузи обећао да ниједна друга неће заузети њено место. Богови су му испунили жељу — у кожи закланог телета нашао је Ирео мушку бебу којој је дао име Орион.

Орион је растао и развио се у згодна лепотана, надалеко чувеног ловца. У лов је увек ишао наоружан луком и тима златним сабљама, а пратио га је нераздвојни друг, верни пас Сиријус. Орион је имао још једну необичну особину — могао је да хода по површини воде!

Лепи Орион несрећно је завршио живот. Богиња Дијана, бесна што је млади ловац увредио њену омиљену нимфу, наредила је да га ухвате и усмрте уједом шкорпије.

Богови су после смрти претворили Ориона у сазвежђе. Његов пас Сиријус постао је најсјајнија звезда сазвежђа Велики пас, сасвим близу Ориона. И шкорпија која је ујела Ориона овековечена је у виду сазвежђа постављеног на небу тако да изгледа као да Орион са својим луком и мачевима стално од ње бежи.

БИМ И БУМ

JOE MUSIAL

ШРАФКО

ЏОНИ ХАЗАРД: У СРЦУ АФРИКЕ

ЈА ЋУ ВАМ РЕЋИ КО... ЈЕДАН ДРСКИ ЛОВОКРАДИЦА!
КИНГЗИ! ЗАР ЈЕ И ВАС...

ДА! И МЕНЕ ЈЕ ПОГОДИО!

У МЕЂУВРЕМЕНУ, У КРЧМИ У НОТИНГАМУ...
НА ТЕБЕ ЈЕ РЕД, ЕЛФИ!
ДА СЕ КЛАДИМО ДА ЋУ ДА ПОГОДИМ У ЦЕНТАР!

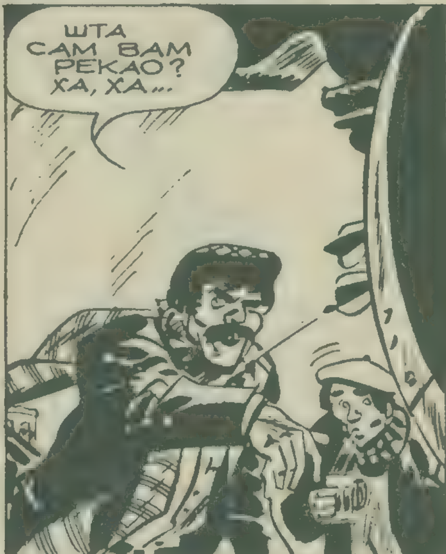
ШТА САМ ВАМ РЕКАО? ХА, ХА...

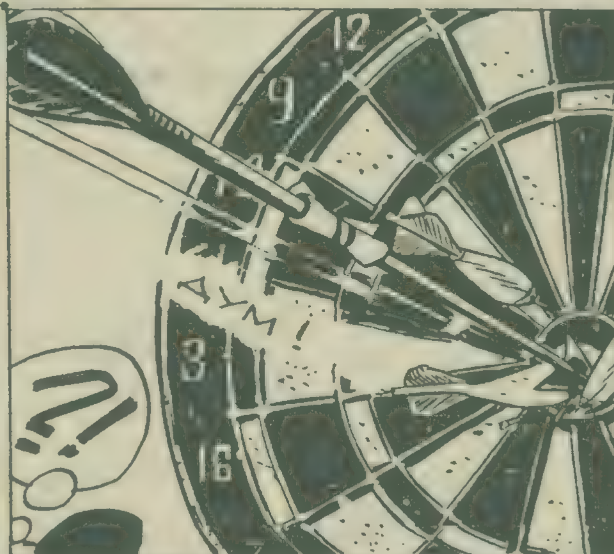
ДУМ!
?!

ЏОНИЈЕВ АВИОН КОЈИ ЈЕ ПОЛЕТЕО ИЗ КАИРА ВЕЋ ЈЕ У ЕВРОПИ...

...И ЛЕТИ ИЗНАД ПАРИЗА...
САМО ДА НЕ БУДЕ МАГЛЕ У НОТИНГАМУ!

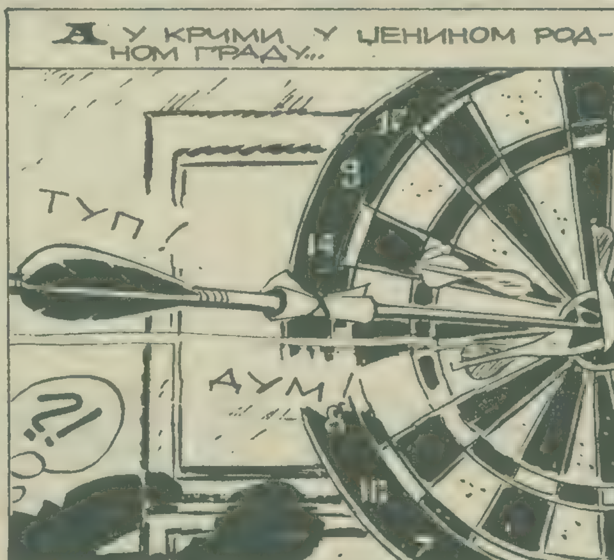
А У КРЧМИ У ЏЕНИНОМ РОДНОМ ГРАДУ...
ТУП!
ДУМ!
?!

ЧИЈА ЈЕ ОВО СТРЕЛА?
ПОГЛЕДАЈ, ЕЛФИ! ПИСАМЦЕ ЈЕ ОБАВИЈЕНО ОКО ЊЕ!

ШТА ПИШЕ?

НЕКОЛИКО МИНУТА КАСНИЈЕ ЕЛФИ И ЊЕГОВИ ПРИЈАТЕЉИ УПАЛИ СУ У ПОЛИЦИЈСКУ СТАНИЦУ...
ПОГЛЕДАЈТЕ, НАРЕДНИЧЕ!
ШТА?

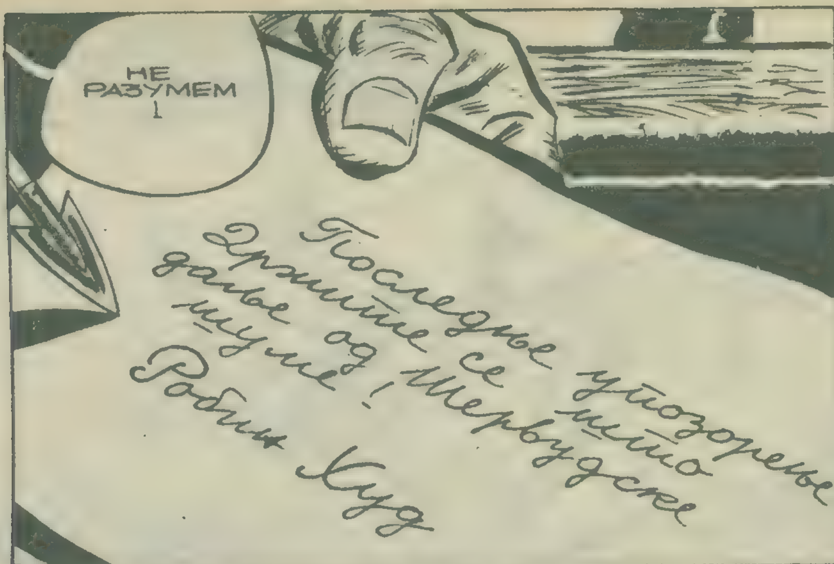
НЕ РАЗУМЕМ !
Последње упозорење
Држите се што
даље од Шервудске
шуме!
Робин Худ

СВИ СУ БИЛИ ЗАПАЊЕНИ...
КО СЕ ТО УСУЂУЈЕ ДА НАС ТЕРА ИЗ НАШЕ ШУМЕ?
ШТА ЋЕТЕ ДА ПРЕДУЗМЕТЕ, НАРЕДНИЧЕ?

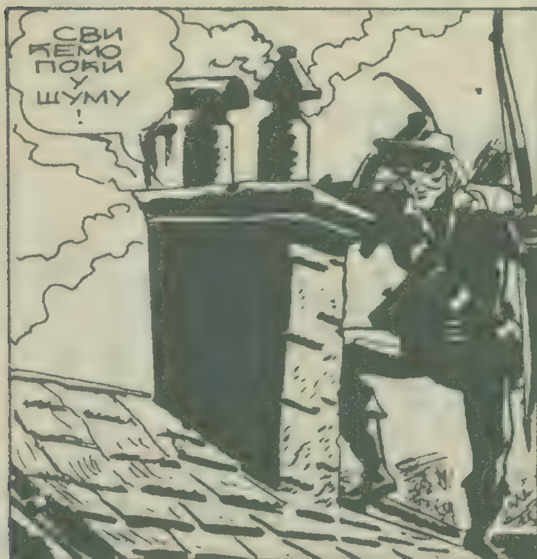
СВИ ЋЕМО ПОЋИ У ШУМУ!

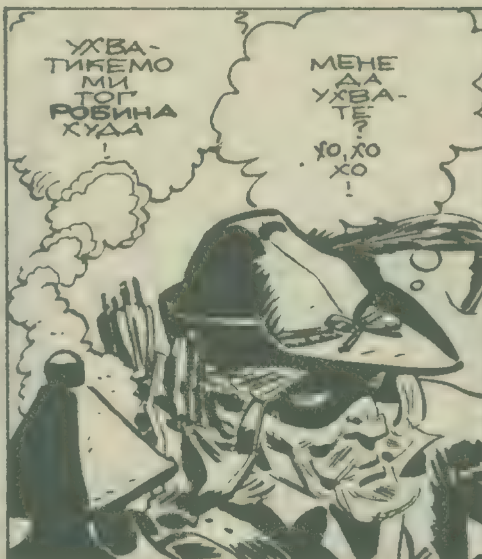
УХВАТИЋЕМО МИ ТОГ РОБИНА ХУДА!
МЕНЕ ДА УХВАТЕ? ХО, ХО ХО!

ВИДЕЋЕ ОНИ ШТА САМ ИМ ПРИПРЕМИО!

ЗА ТО ВРЕМЕ ЏОНИ И ЏЕНИ СЛЕТЕЛИ СУ НА МАЛИ АЕРОДРОМ У БЛИЗИНИ НОТИНГАМА...
ПА ОВДЕ МОГУ СЛЕТЕТИ САМО ДВОСЕДИ КАО ШТО ЈЕ ОВАЈ МОЈ!
НОТИНГАМ ЈЕ МАЛО МЕСТО И НИЈЕ МУ ПОТРЕБАН ВЕЋИ АЕРОДРОМ!
2-18

КАСНИЈЕ, У ИЗНАЈМЉЕНОМ АУТОМОБИЛУ...
А САД РЕЦИ КУДА ДА ВОЗИМ ЗА БОЛНИЦУ?
ПРАВО!

У МЕЂУВРЕМЕНУ...
БУДИТЕ ОПРЕЗНИ! ТАЈ РОБИН ХУД ЈЕ НАОРУЖАН!

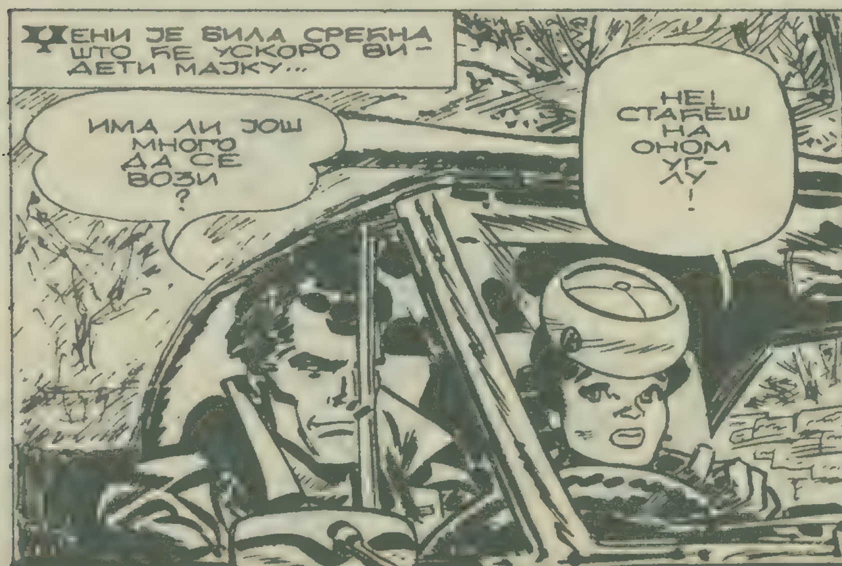
ЏЕНИ ЈЕ БИЛА СРЕЋНА ШТО ЋЕ УСКОРО ВИДЕТИ МАЈКУ...
ИМА ЛИ ЈОШ МНОГО ДА СЕ ВОЗИ?
НЕ! СТАЋЕШ НА ОНОМ УГЛУ!

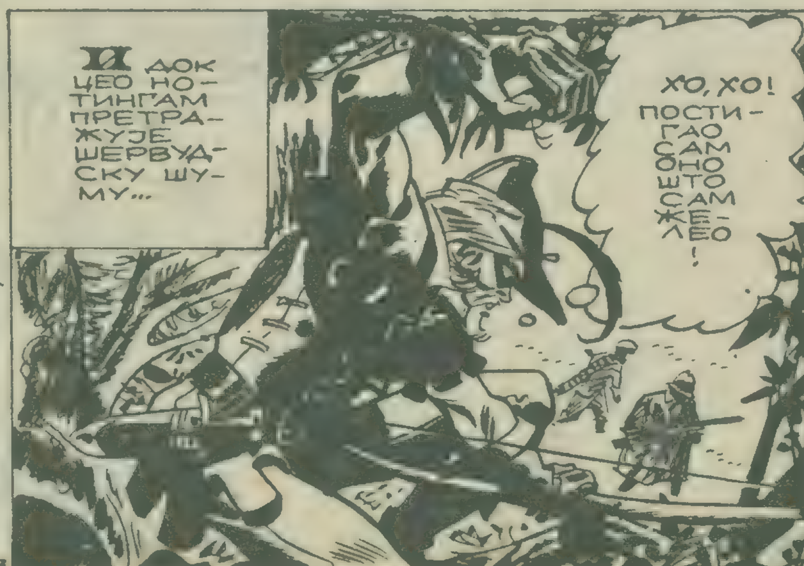
И ДОК ЦЕО НОТИНГАМ ПРЕТРАЖУЈЕ ШЕРВУДСКУ ШУМУ...
ХО, ХО! ПОСТИГАО САМ ОНО ШТО САМ ЖЕЛЕО!

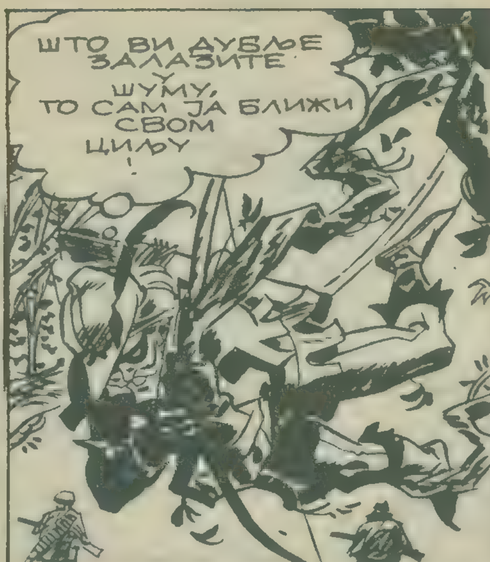
ШТО ВИ ДУБЉЕ ЗАЛАЗИТЕ У ШУМУ, ТО САМ ЈА БЛИЖИ СВОМ ЦИЉУ!

ИСПРЕД БОЛНИЦЕ...
УЂИ И ТИ СА МНОМ, ЏОНИ! МАМА ЋЕ ЖЕЛЕТИ ДА УПОЗНА МОГ СПАСИОЦА!
БОЛНИЦ
ТИШИН

ХОЋЕШ ЛИ?

УБРЗО...
МАМА, ИЗГЛЕДАШ БОЉЕ НЕГО ШТО САМ МИСЛИЛА!
ЛАКНУЛО МИ ЈЕ ТЕК КАД САМ ЧУЛА ТВОЈ ГЛАС!

А ОВО ЈЕ МЛАДИЋ КОЈИ ЈЕ...
? НЕКИ КЛОВНОВИ! КАКО МОГУ ОВАКО ДА ВОЗЕ ИСПРЕД БОЛНИЦЕ!
РРРР

ТАДА...
РУКЕ УВИС! СТИГАО ЈЕ МАЛИ ЏОН ДА ОПЉАЧКА БАНКУ!

ЏОНИ ЈЕ ЗАПАЊЕНО ГЛЕДАО У БАНКУ ПРЕКО ПУТА БОЛНИЦЕ...
ШТА? ОНИ НА МОТОЦИКЛУ ОПЉАЧКАЛИ СУ БАНКУ?

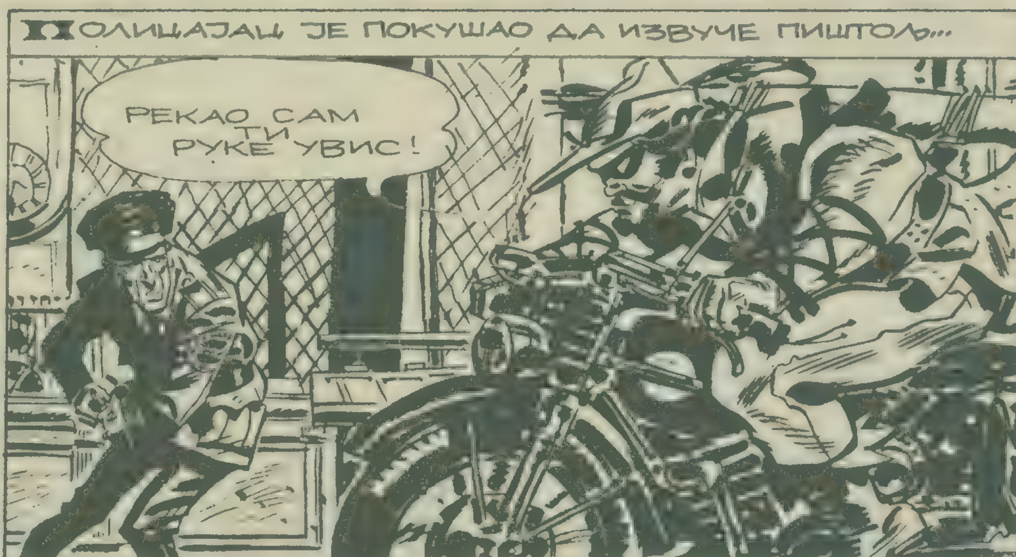
ПОЛИЦАЈАЦ ЈЕ ПОКУШАО ДА ИЗВУЧЕ ПИШТОЉ...
РЕКАО САМ ТИ РУКЕ УВИС!

АЛИ ТИ МЕ УОПШТЕ НЕ СЛУШАШ!

? ДА ЛИ МИ СЕ СВЕ ОВО ПРИВИЂА?

ХО, ХО! ОВО ЈЕ БИО ДОБАР ЗАЛОГАЈ, МАЛИ ЏОНЕ!
ТАЈ МАТОРИ ЈЕ БИО ЈЕДИНИ ПОЛИЦАЈАЦ У ГРАДУ!

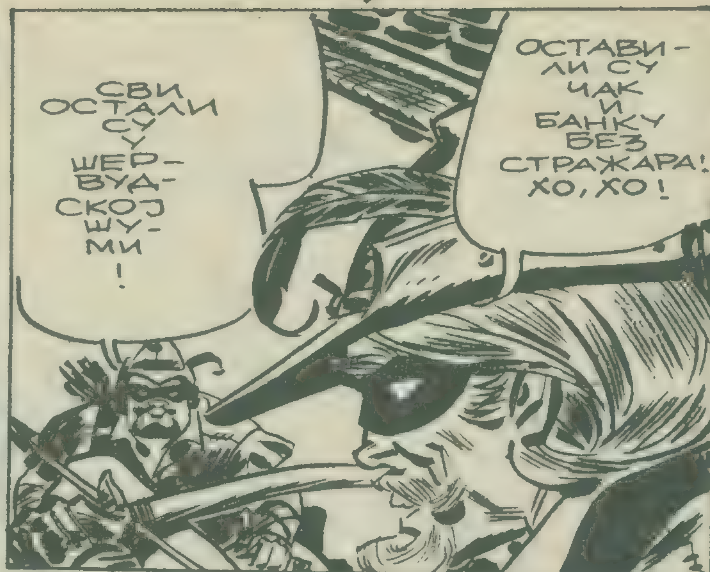
СВИ ОСТАЛИ СУ У ШЕРВУДСКОЈ ШУМИ!
ОСТАВИЛИ СУ ЧАК И БАНКУ БЕЗ СТРАЖАРА! ХО, ХО!

ЏОНИ ЈЕ БИО СВЕДОК ПРЕПАДА...
ЏЕНИ!
ОПЉАЧКАЛИ СУ БАНКУ!

СТАРИ ПОЛИЦАЈАЦ ЈЕ УПОРНО ПОКУШАВАО ДА ЗАДРЖИ ЛОПОВЕ...
ОВА ТВОЈА ИДЕЈА ЈЕ БИЛА СТРАШНА, РОБИНЕ!
ОСТАВИ ХВАЛЕ ЗА КАСНИЈЕ, ЏОНЕ!

ХАЗАРД ЈЕ ОДЛУЧИО ДА НЕШТО ПРЕДУЗМЕ...
ШТА СИ НАУМИО?
ДА УХВАТИМ ТЕ ПЉАЧКАШЕ!

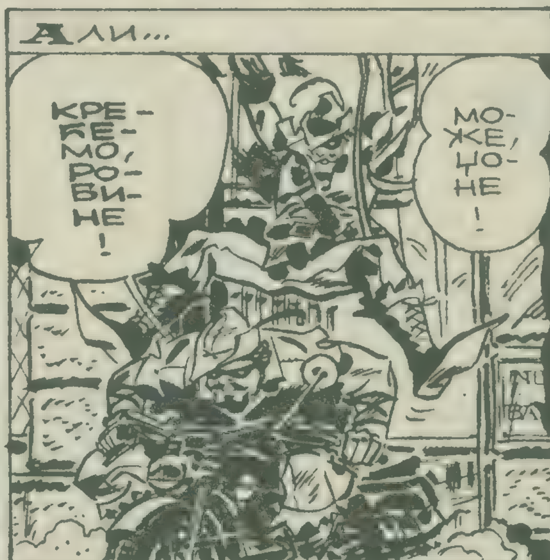
АЛИ...
КРЕЋЕМО, РОБИНЕ!
МОЖЕ, ЏОНЕ!

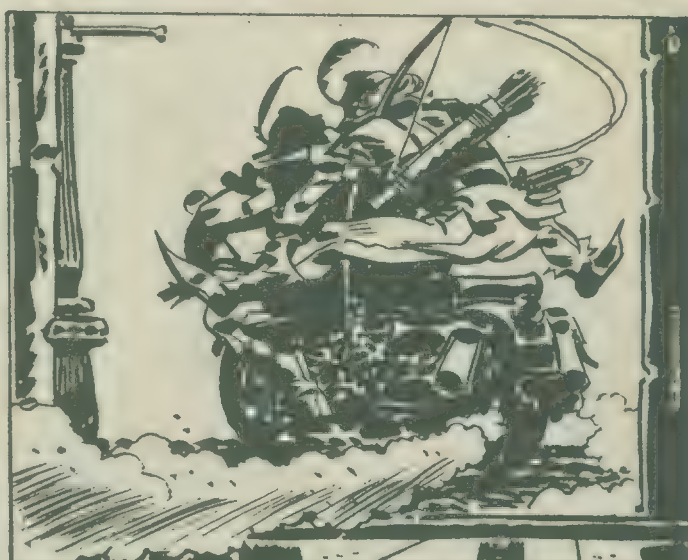

МОРАМ ИХ СТИЋИ! КАД СКИНУ ТЕ КОСТИМЕ, ТЕШКО ДА ЋЕ ИХ ИКО ПРЕПОЗНАТИ!

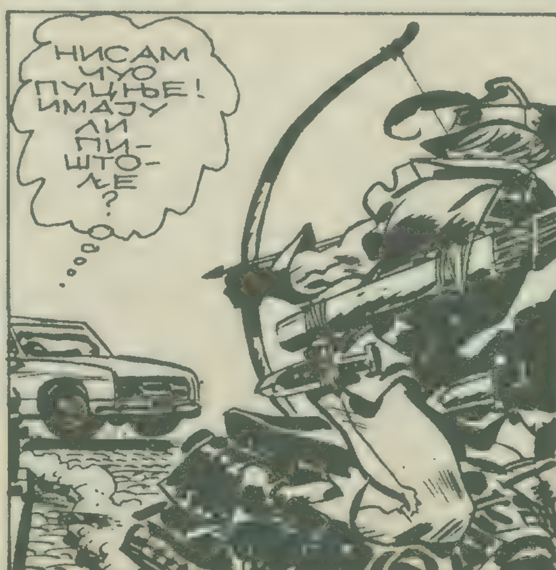
НИСАМ ЧУО ПУЦЊЕ! ИМАЈУ ЛИ ПИШТОЉЕ?

ДУМ!
ШШШШ!

СТРЕЛА ЈЕ ПРОБУШИЛА ГУМУ НА ЏОНОВОМ АУТОМОБИЛУ...
SSSSS

ЏЕНИ ЈЕ ИСТРЧАЛА ИЗ БОЛНИЦЕ...
ЏОНИ, ЈЕСИ ЛИ ПОВРЕЂЕН?
НЕ, АЛИ ЗАТО СУ МИ ЛОПОВИ УМАКЛИ!

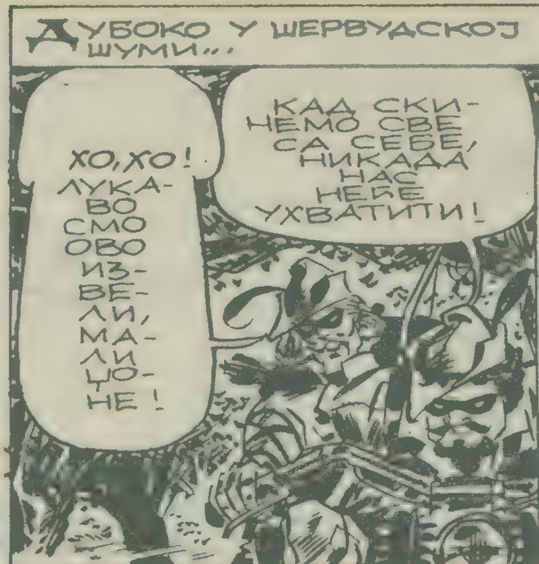
ДУБОКО У ШЕРВУДСКОЈ ШУМИ...
ХО, ХО! ЛУКАВО СМО ОВО ИЗВЕЛИ, МАЛИ ЏОНЕ!
КАД СКИНЕМО СВЕ СА СЕБЕ, НИКАДА НАС НЕЋЕ УХВАТИТИ!

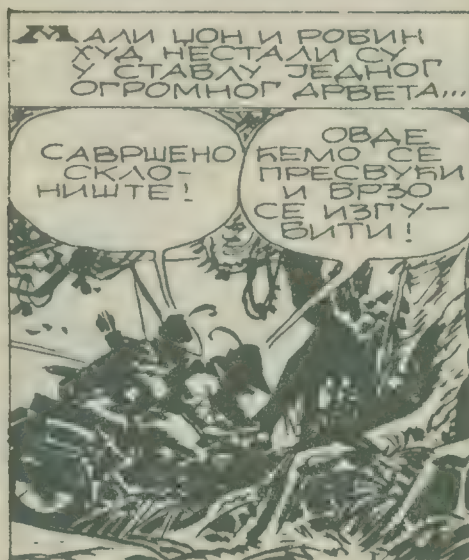
МАЛИ ЏОН И РОБИН ХУД НЕСТАЛИ СУ У СТАБЛУ ЈЕДНОГ ОГРОМНОГ ДРВЕТА...
САВРШЕНО СКЛОНИШТЕ!
ОВДЕ ЋЕМО СЕ ПРЕСВУЋИ И БРЗО СЕ ИЗГУБИТИ!

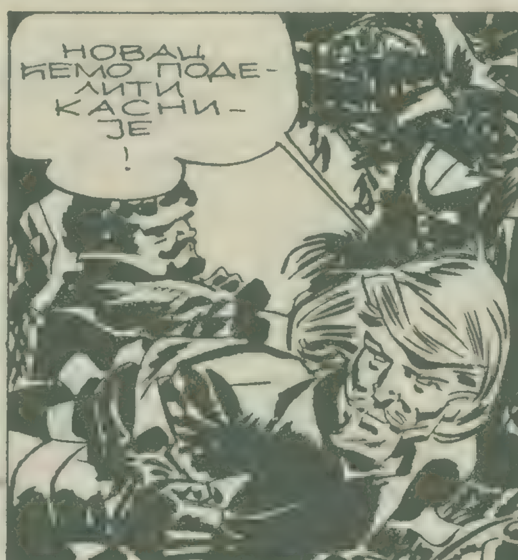
НОВАЦ ЋЕМО ПОДЕЛИТИ КАСНИЈЕ!

УБРЗО...
САД МОГУ ДА ПРЕТРАЖЕ ЦЕЛУ ШУМУ!
И НИШТА НЕЋЕ НАЋИ!

МАЛО КАСНИЈЕ...
ХЕЈ, ЈЕСТЕ ЛИ ВИДЕЛИ НЕКЕ ТИПОВЕ НЕОБИЧНО ОБУЧЕНЕ?
НЕ, НАРЕДНИЧЕ!

ЏОНИ ЈЕ ПРОМЕНИО ГУМУ И УПУТИО СЕ КА АЕРОДРОМУ...
НЕШТО СУ МИ ПОЗНАТА ОВА ДВОЈИЦА!
МОЖДА МИ СЕ САМО ЧИНИ!

ЏОНИ ИХ ЈЕ И ДАЉЕ СУМЊИЧАВО ПОСМАТРАО...
ИПАК СУ ТО НЕКИ АУТОСТОПЕРИ!

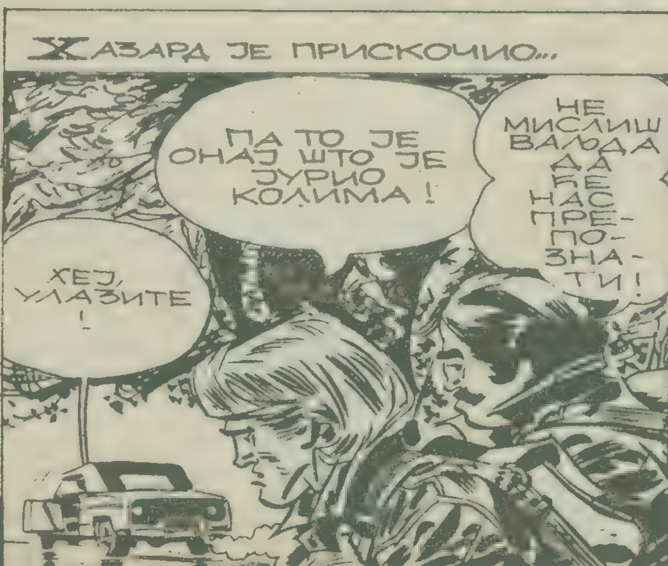
ХАЗАРД ЈЕ ПРИСКОЧИО...
ПА ТО ЈЕ ОНАЈ ШТО ЈЕ ЈУРИО КОЛИМА!
НЕ МИСЛИШ ВАЉДА ДА ЋЕ НАС ПРЕПОЗНАТИ!
ХЕЈ, УЛАЗИТЕ!

ХВАЛА, ДРУГАР!
ЈЕДАН МОЖЕ ДА СЕДНЕ КРАЈ МЕНЕ!

?

КУДА ДА ВОЗИМ?

НАМА ЈЕ СВЕЈЕДНО! МИ И ТАКО ТУМАРАМО ПО СВЕТУ!
ЗАР У ЧИЗМАМА РОБИНА ХУДА?
ОНДА ВАС ВОЗИМ НА АЕРОДРОМ КУДА САМ ЈА КРЕНУО!

СЈАЈНО!
ЛЕТИТЕ НЕКУД?
ДА! ИМАМ СВОЈ АВИОН!

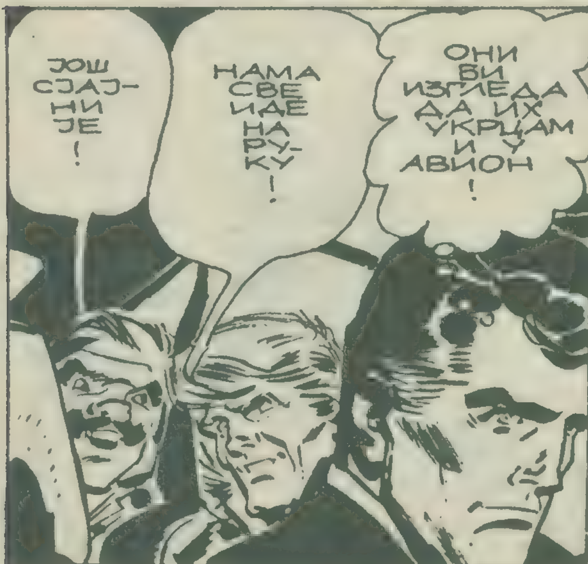
ЈОШ СЈАЈНИЈЕ!
НАМА СВЕ ИДЕ НА РУКУ!
ОНИ ВИ ИЗГЛЕДА ДА ИХ УКРЦАМ И У АВИОН!

ЏОНИ ЈЕ САДА БИО СИГУРАН КО СУ АУТОСТОПЕРИ...
ПРОВАЛНИЦИ КОЈИ СУ ОПЉАЧКАЛИ БАНКУ МАСКИРАНИ У РОБИНА ХУДА И МАЛОГ ЏОНА!
NOTTIN
AIRFIE

МОРАО ЈЕ БРЗО НЕШТО ДА ПРЕДУЗМЕ...
ОВДЕ ЋЕМО СЕ РАСТАТИ! ЕНО МОГ АВИОНА!
ХЕЈ, БОБЕ, ОН МИСЛИ ДА ЋЕ САМ ДА ЛЕТИ!
УБЕДИ ГА ДА И НАС ПОВЕЗЕ!

ТАКО, ЗНАЧИ!
ДОШАО ЈЕ ТРЕНУТАК ДА НЕШТО ПРЕДУЗМЕМ!

ЏОНИ ЈЕ НАГЛО ДАО ГАС...
АЈ!

ТО ЈЕ ЗБУНИЛО ДВОЈИЦУ ПРОВАЛНИКА...

ЏОНИ ЈЕ ОНДА НАГЛО ЗАКОЧИО И ИСКОЧИО ИЗ АУТОМОБИЛА...
УСПЕО САМ!
АЈ! МОЈА ГЛАВА!

ХАЈДЕ, ИЗЛАЗИ, МАЛИ ЏОНЕ!
КАКО... КАКО СТЕ НАС ОТКРИЛИ?

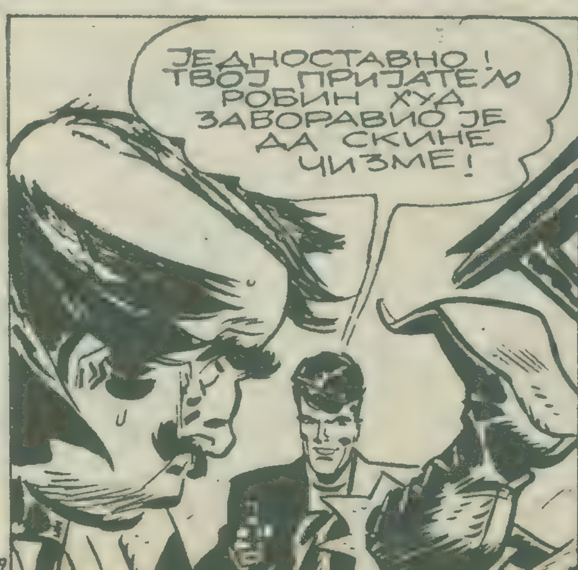
ЈЕДНОСТАВНО! ТВОЈ ПРИЈАТЕЉ РОБИН ХУД ЗАБОРАВИО ЈЕ ДА СКИНЕ ЧИЗМЕ!

ЗА ТО ВРЕМЕ У ФИРЕНЦИ...
ПОЛАКО! СПУСТИ КУПОЛУ НА КРОВ!
КАД ЗАВРШИМО ПОСАО, ОПЕТ ЋЕМО ЈЕ ВРАТИТИ НА ЊЕНО МЕСТО!
ПРОВАЛНИЦИ СУ СЕ СПУСТИЛИ У НАЦИОНАЛНИ МУЗЕЈ У ФИРЕНЦИ...
УБРЗО СУ ОБАВИЛИ ПОСАО...
КУПОЛА ЈЕ ВРАЋЕНА НА СВОЈЕ МЕСТО...
ЈАВИ ЦРНОЈ УДОВИЦИ ДА ЈЕ СВЕ У РЕДУ!
НАША МУШТЕРИЈА НАКСОС СИГУРНО ЈЕ НЕСТРПЉИВ!
БИЛА ЈЕ ТО ЛУКАВО СМИШЉЕНА ПРОВАЛА...
ПОЛИЦИЈА НИКАДА НЕЋЕ ОТКРИТИ КАКО СМО ОВО ИЗВЕЛИ!
ХЕЛИКОПТЕР, НЕОБИЧНО ОПРЕМЉЕН, БРЗО СЕ УДАЉИО ОД НАЦИОНАЛНОГ МУЗЕЈА...
ПОЗИВ ЦРНОЈ УДОВИЦИ... ЈАВИТЕ НАКСОСУ ДА ЈЕ ЊЕГОВ „КРИЛАТИ МЕРКУР" СПРЕМАН ЗА ИСПОРУКУ!
ЏОНИ ХАЗАРД УПРАВО ЈЕ РЕШИО СЛУЧАЈ „РОБИНА ХУДА" КАДА СУ ГА ПОЗВАЛИ ДА РАЗОТКРИЈЕ ТАКИСА НАКСОСА, КОЛЕКЦИОНАРА УМЕТНИЧКИХ ПРЕДМЕТА, И ЊЕГОВЕ СНАБДЕВАЧЕ...
НАЊУШИО САМ ДА ЋЕ НАКСОС ДОБИТИ НОВУ ПОШИЉКУ!
ТО ЋЕМО УСКОРО САЗНАТИ!
САМО АКО ПРИПРЕМИМО ДОБРУ ЗАМКУ!
ТЕЛЕФОН!
ЗВРРРРР!
ЗВРРР
ЗВРРР
ЗАР НЕЋЕШ ДА ОДГОВОРИШ НА ПОЗИВ, НАКСОСЕ?
И ПАЗИ, СЛУШАМО ТЕ!
ЗВРРР
НЕ МОГУ ДА ДРЖИМ СЛУШАЛИЦУ КАД СУ МИ РУКЕ ВЕЗАНЕ!
ЗВРРР

ЈА ЋУ ТИ ЈЕ ДРЖАТИ!

ИНСПЕКТОР ТЕОДАКИС ДОХВАТИО ЈЕ СЛУШАЛИЦУ...
ХАЈДЕ, ОДГОВОРИ, НАКСОСЕ!

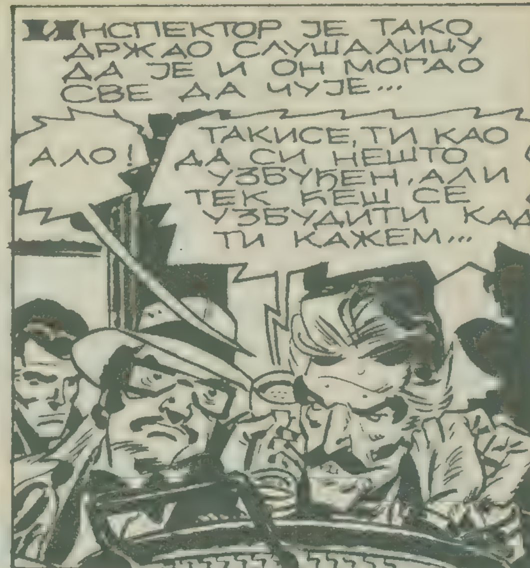
ИНСПЕКТОР ЈЕ ТАКО ДРЖАО СЛУШАЛИЦУ ДА ЈЕ И ОН МОГАО СВЕ ДА ЧУЈЕ...
АЛО!
ТАКИСЕ, ТИ КАО ДА СИ НЕШТО УЗБУЂЕН, АЛИ ТЕК ЋЕШ СЕ УЗБУДИТИ КАД ТИ КАЖЕМ...

...ДА ЈЕ „КРИЛАТИ МЕРКУР" У МОЈИМ РУКАМА!
ЗАИСТА? ТОЛИКО ДУГО САМ ЧЕКАО ТО РЕМЕК-ДЕЛО!

ИСПОРУКА ЋЕ БИТИ У ПОНОЋ!
НАКСОСЕ, РЕЦИ ДА ПРИХВАТАШ ИСПОРУКУ!
ЖЕНСКИ ГЛАС!

У РЕДУ! БРОЈАЋУ МИНУТЕ ДО ПОНОЋИ!

КО ЈЕ ЖЕНА С КОЈОМ СИ РАЗГОВАРАО?
ЗНАМ САМО ДА ЈЕ ЗОВУ ЦРНА УДОВИЦА! НИКАДА СЕ НИСМО СРЕЛИ!

ВОДИТЕ ГА!
ЏОНИ, ЈЕСИ ЛИ ПРИМЕТИО СЛИЧНОСТ У ГРАЂИ ИЗМЕЂУ ТЕБЕ И НАКСОСА?

ПА, НИСАМ БАШ СИГУРАН! ЗАШТО?
УЗ ОДГОВАРАЈУЋУ ШМИНКУ, МОГАО БИ ДА ПРОЂЕШ!

ЈЕДАН ПОЛИЦАЈАЦ ОДВЕО ЈЕ НАКСОСА...
ТИ ЋЕШ НОЋАС ДОЧЕКАТИ ЦРНУ УДОВИЦУ!

НАКСОС И ТАКО КАЖЕ ДА СЕ ОНИ НИКАДА НИСУ САСТАЛИ!
ТО ЈОШ МОЖЕ ДА БУДЕ ВЕОМА ЗАБАВНО!

СВИ СУ СЕ УПУТИЛИ КА КОПНУ...
ЏОНИ, ВОДИМ ТЕ ПРАВО КОД ПОЛИЦИЈСКОГ ШМИНКЕРА!

МАЛО КАСНИЈЕ...
БИЋЕШ ЗАПАЊЕН КАД ВИДИШ ШТА СВЕ МОЖЕ ОВАЈ НАШ ШМИНКЕР!

ПОГЛЕДАЈ СЕ!

ШТА КАЖЕШ?
УУУ! НЕВЕРОВАТНО!

ИСТИ НАКСОС!
АРИ! И ТИ СИ ГОТОВ!

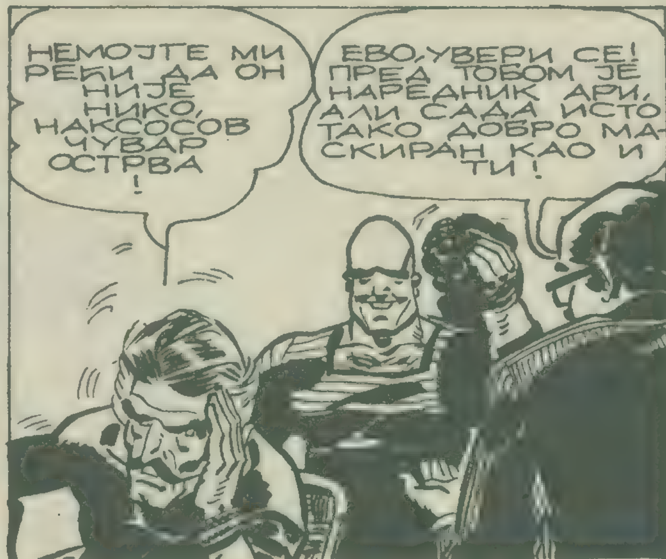
НЕМОЈТЕ МИ РЕЋИ ДА ОН НИЈЕ НИКО, НАКСОСОВ ЧУВАР ОСТРВА!
ЕВО, УВЕРИ СЕ! ПРЕД ТОБОМ ЈЕ НАРЕДНИК АРИ, АЛИ САДА ИСТО ТАКО ДОБРО МАСКИРАН КАО И ТИ!

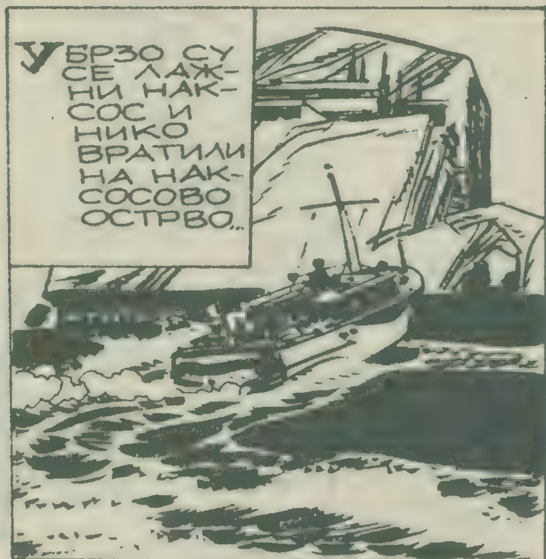
УБРЗО СУ СЕ ЛАЖНИ НАКСОС И НИКО ВРАТИЛИ НА НАКСОСОВО ОСТРВО...

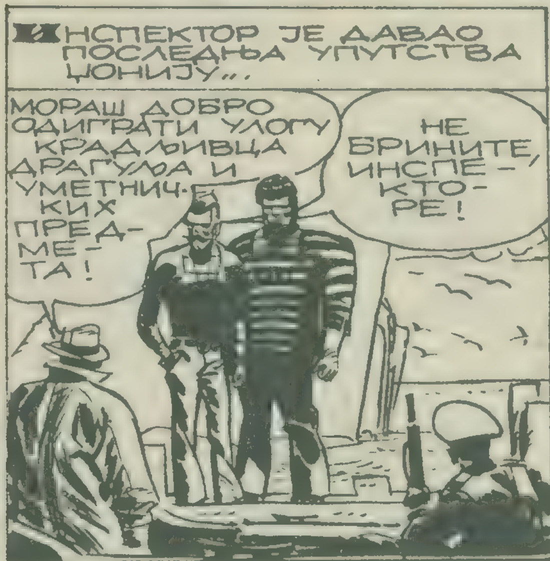
ИНСПЕКТОР ЈЕ ДАВАО ПОСЛЕДЊА УПУТСТВА ЏОНИЈУ...
МОРАШ ДОБРО ОДИГРАТИ УЛОГУ КРАДЉИВЦА ДРАГУЉА И УМЕТНИЧКИХ ПРЕДМЕТА!
НЕ БРИНИТЕ, ИНСПЕКТОРЕ!

ЦРНА УДОВИЦА СЕ НИКАДА НИЈЕ СРЕЛА С НАКСОСОМ, ПА НЕ МОЖЕ НИ ДА ПРИМЕТИ РАЗЛИКУ!
ВИДЕЋЕМО... САМО, БУДИТЕ У БЛИЗИНИ У ВРЕМЕ ИСПОРУКЕ... ЗА СВАКИ СЛУЧАЈ!

ХОЋЕМО ЛИ ДА РАЗГЛЕДАМО ОСТРВО, АРИ?
МОЖЕ!

ШТА ЛИ СЕ ОВДЕ НАЛАЗИ?

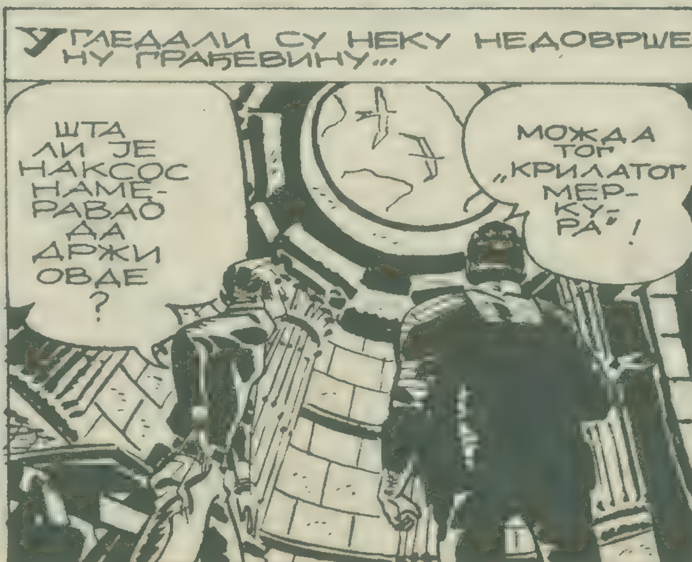
УГЛЕДАЛИ СУ НЕКУ НЕДОВРШЕНУ ГРАЂЕВИНУ...
ШТА ЛИ ЈЕ НАКСОС НАМЕРАВАО ДА ДРЖИ ОВДЕ?
МОЖДА ТОГ „КРИЛАТОГ МЕРКУРА"!

ПОНОЋ СЕ ПРИБЛИЖИЛА...
ВЕЋ САМ НЕСТРПЉИВ!

НЕДАЛЕКО ОД ОСТРВА...
ОДАВДЕ ИМАМО ОДЛИЧАН ВИДИК!

ИНСПЕКТОР ТЕОДАКИС И ЊЕГОВИ ПОЛИЦАЈЦИ БИЛИ СУ СКРИВЕНИ У ЈЕДНОЈ ШУПЉОЈ СТЕНИ...

ПОРУЧНИК ЈЕ ДОГЛЕДОМ ОСМАТРАО СА ОСТРВА.
ЗАР ИНСПЕКТОР НИЈЕ МОГАО НЕГДЕ БЛИЖЕ ДА СЕ ПРИТАЈИ?
НЕ БРИНИ! ИМАМО БРЗЕ ЧАМЦЕ!

ИЗНЕНАДА...
ХЕЈ! ЗВУК МОТОРА, А ЈА НИШТА НЕ ВИДИМ!
ПОГЛЕДАЈ ГОРЕ!

НИЈЕ НАМ ПАЛО НА ПАМЕТ ДА СЕ ПОШИЉКА И ОВАКО МОЖЕ ИСПОРУЧИТИ!

ЦРНА УДОВИЦА НАС ЈЕ НАДМУДРИЛА!

ХЕЛИКОПТЕР СЕ ЗАУСТАВИО ИЗНАД ГРАЋЕВИНЕ БЕЗ КРОВА...
СПУШТАЈ, ПОЛАКО! НАКСОС ЈЕ САГРАДИО ГАЛЕРИЈУ ПО НАЦРТУ ЦРНЕ УДОВИЦЕ!

ТОНИ ЈЕ ПОЈУРИО...
САД МИ ЈЕ ТЕК ЈАСНО ЗАШТО ЈЕ ОСТАВЉЕН ОНАЈ ОТВОР НА КРОВУ!

ИНСПЕКТОР ТЕОДАКИС НИЈЕ МОГАО ДА СЕ ПОВРАТИ ОД ШОКА...
НА ОВО НИСМО РАЧУНАЛИ!

ИНСПЕКТОР ЈЕ ТАДА НАРЕДИО...
ПУНОМ БРЗИНОМ! КАД БИСМО МОГЛИ ДА СТИГНЕМО НА ОСТРВО ПРЕ НЕГО ШТО ОНИ ОДМАГЛЕ!

ТОНИ И АРИ СУ ЈОШ ЗАПАЊЕНО ГЛЕДАЛИ...
СВЕ НАШЕ ПРИПРЕМЕ БИЛЕ СУ УЗАЛУДНЕ!
А НИСМО НИ УПОЗНАЛИ ЦРНУ УДОВИЦУ!

ТАДА...
ЗАДАТАК СМО ОБАВИЛИ! КРЕЋЕМО!

ТЕОДАКИС ЈЕ КАСНО СТИГАО...
ПОБЕГЛИ СУ НАМ!
ПОЛИЦИЈА! ОТКУД СУ ЗНАЛИ ДА ДОЛАЗИМО?
МОЖДА ЦРНА УДОВИЦА ЗНА ОДГОВОР!

ОДМАХ ЋЕМО ЈЕ ОБАВЕСТИТИ!

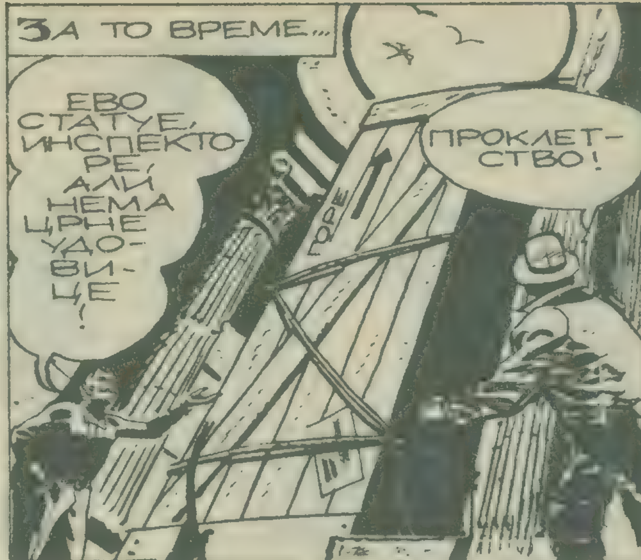
ЗА ТО ВРЕМЕ...
ЕВО СТАТУЕ, ИНСПЕКТОРЕ, АЛИ НЕМА ЦРНЕ УДОВИЦЕ!
ПРОКЛЕТСТВО!

ЈОШ НИЈЕ СВЕ ИЗГУБЉЕНО!
КАКО ТО МИСЛИШ?

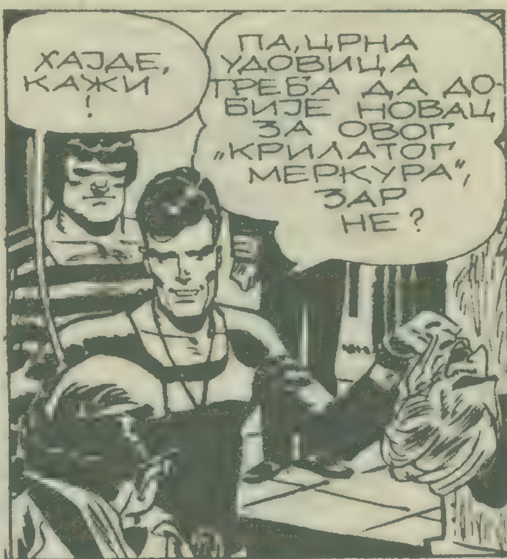
ХАЈДЕ, КАЖИ!
ПА, ЦРНА УДОВИЦА ТРЕБА ДА ДОБИЈЕ НОВАЦ ЗА ОВОГ „КРИЛАТОГ МЕРКУРА", ЗАР НЕ?

ЏОНИ ЈЕ ДОШАО НА ИДЕЈУ...
ЈОШ ПОСТОЈИ МОГУЋНОСТ ДА СЕ СРЕТНЕМО С ЊОМ!
ТАЧНО!

УБРЗО...
ОСТАНИ ТУ, ЏОНИ! ЦРНА УДОВИЦА ЋЕ СИГУРНО ЖЕЛЕТИ ОДМАХ ДА СТУПИ У ВЕЗУ С ТОБОМ!
НЕ БРИНИТЕ!

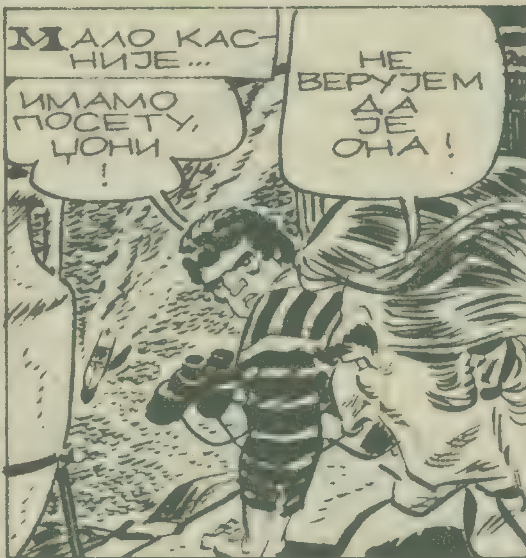
МАЛО КАСНИЈЕ...
ИМАМО ПОСЕТУ, ЏОНИ!
НЕ ВЕРУЈЕМ ДА ЈЕ ОНА!

ТО ЈЕ СИГУРНО ЈЕДНА ОД НАКСОСОВИХ ПРИЈАТЕЉИЦА! ИЗИЂИ ЋУ ЈОЈ У СУСРЕТ!

ХММ! ОНО БИ ТРЕБАЛО ДА ЈЕ НАКСОС, ПА ИПАК.

ДРАГА, КАКВО ИЗНЕНАЂЕЊЕ!
ИЗНЕНАЂЕЊЕ? ЗАР СИ ЗАБОРАВИО НА ДАНАШЊИ САСТАНАК?

ДАЈ ДА ТЕ ПОДСЕТИМ!
?

ДВА ТУПА УДАРЦА У МОТОРНИ ЧАМАЦ БИЛА СУ УГОВОРЕНИ ЗНАК ЗА ЦРНУ УДОВИЦУ...
МОЈИ ГЊУРЦИ ЈАВЉАЈУ ДА ОВО НИЈЕ НАКСОС!

ЦРНА УДОВИЦА СЕ ПРИБЛИЖИЛА ЛАЖНОМ НАКСОСУ КАО ДА ЈЕ ХТЕЛА ДА ГА ПОЉУБИ...

И ТАДА...
КАО ШТО САМ И МИСЛИЛА! ТИ НИСИ НАКСОС!

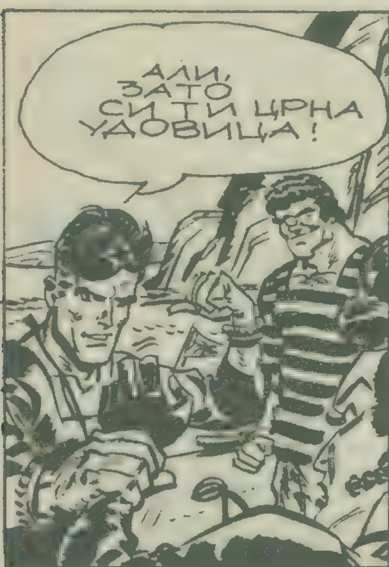
АЛИ, ЗАТО СИ ТИ ЦРНА УДОВИЦА!

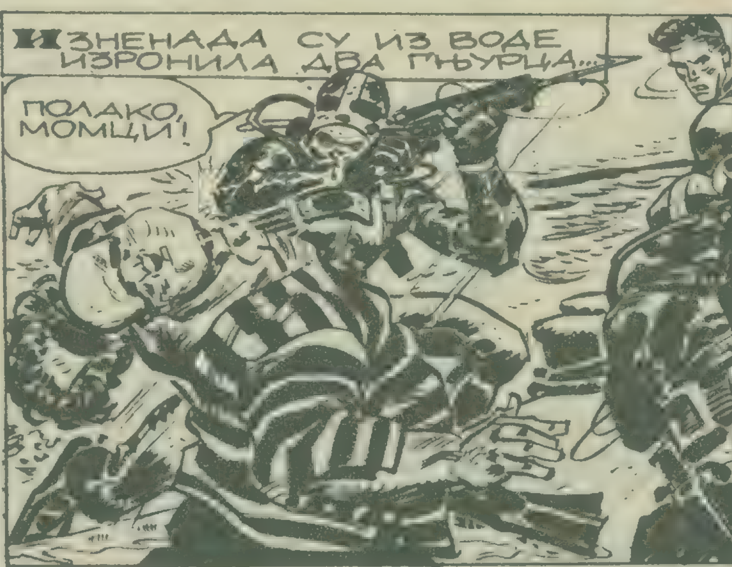
ИЗНЕНАДА СУ ИЗ ВОДЕ ИЗРОНИЛА ДВА ГЊУРЦА...
ПОЛАКО, МОМЦИ!

НИСТЕ ВАЉДА МИСЛИЛИ ДА ЋУ СЕ ТАКО ЛАКО УХВАТИТИ У ВАШУ МРЕЖУ!

А САД МИ РЕЦИТЕ КО СТЕ?
МОЖДА СУ ПОЛИЦАЈЦИ!

КО ЋЕ НАМ ОНДА ПЛАТИТИ ЗА ПОШИЉКУ?
МИСЛИМ ДА ЗНАМ КО!

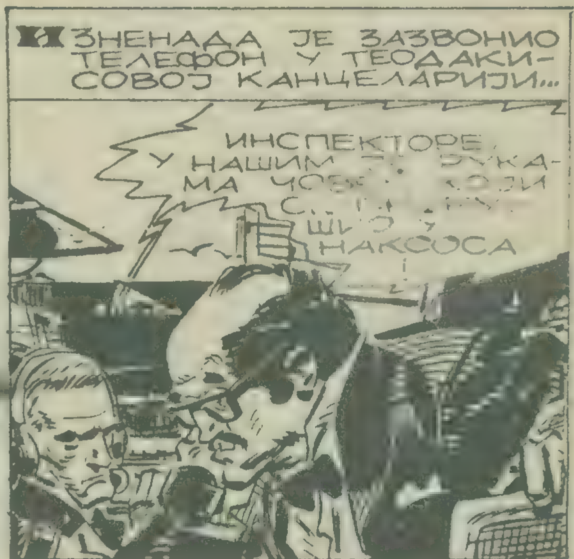
ИЗНЕНАДА ЈЕ ЗАЗВОНИО ТЕЛЕФОН У ТЕОДАКИСОВОЈ КАНЦЕЛАРИЈИ...
ИНСПЕКТОРЕ, У НАШИМ
НАКСОСА!

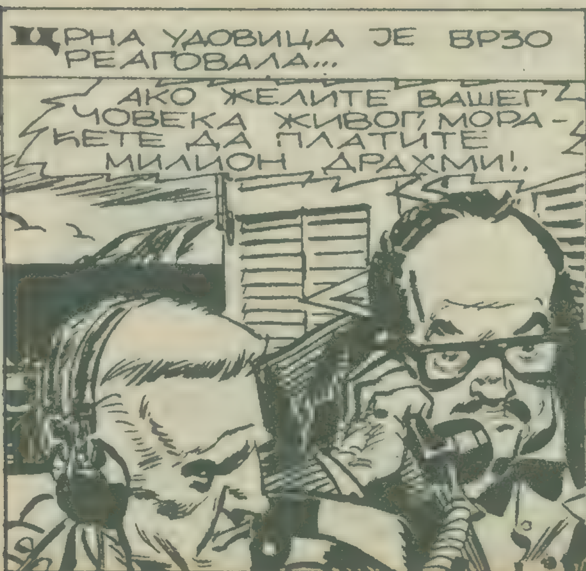
ЦРНА УДОВИЦА ЈЕ БРЗО РЕАГОВАЛА...
АКО ЖЕЛИТЕ ВАШЕГ ЧОВЕКА ЖИВОГ, МОРАЋЕТЕ ДА ПЛАТИТЕ МИЛИОН ДРАХМИ!

БИЛА ЈЕ ТО УЦЕНА КОЈУ ИНСПЕКТОР НИЈЕ МОГАО ДА ОДБИЈЕ...
А САД МЕ СЛУШАЈТЕ ДОБРО!

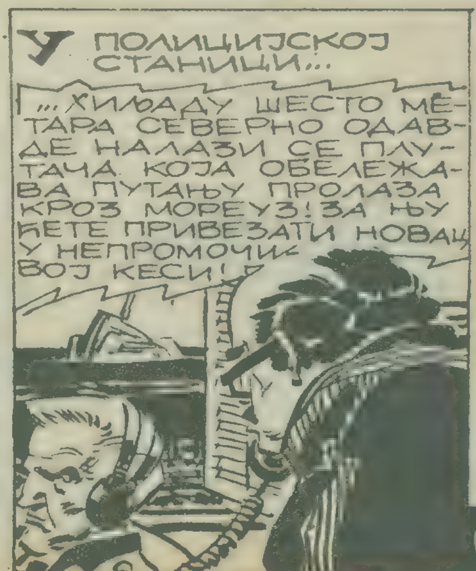
У ПОЛИЦИЈСКОЈ СТАНИЦИ...
...ХИЉАДУ ШЕСТО МЕТАРА СЕВЕРНО ОДАВДЕ НАЛАЗИ СЕ ПЛУТАЧА КОЈА ОБЕЛЕЖАВА ПУТАЊУ ПРОЛАЗА КРОЗ МОРЕУЗ! ЗАЈЕДНО ЋЕТЕ ПРИВЕЗАТИ НОВАЦ У НЕПРОМОЧИВОЈ КЕСИ!

И САМО БЕЗ ТРИКОВА АКО ВАМ ЈЕ СТАЛО ДО ВАШЕГ ЧОВЕКА!
ТЕШКО ДА ЋЕМО МОЋИ НЕШТО ДА УЧИНИМО!

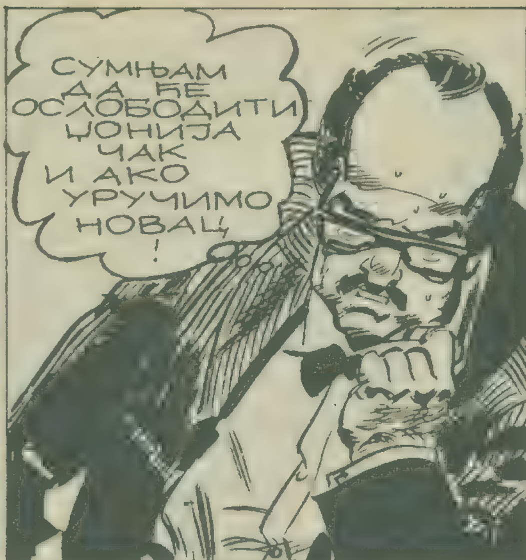
СУМЊАМ ДА ЋЕ ОСЛОБОДИТИ ЏОНИЈА ЧАК И АКО УРУЧИМО НОВАЦ!

У ЗОРУ...
ПОЛИЦИЈСКИ ЧАМАЦ! ЧИМ ОСТАВЕ НОВАЦ И УДАЉЕ СЕ, КРЕНУЋЕМО!

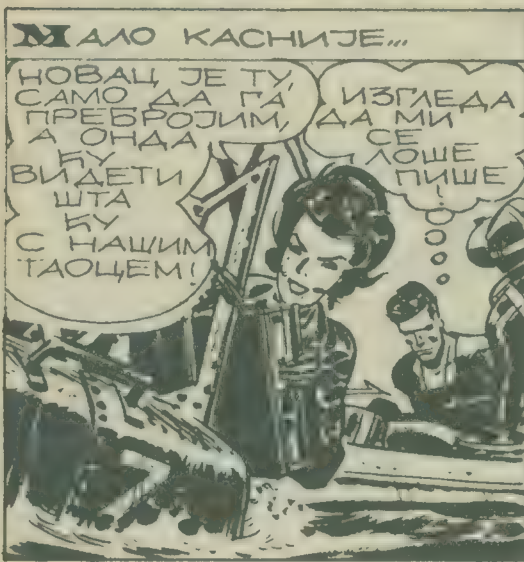
МАЛО КАСНИЈЕ...
НОВАЦ ЈЕ ТУ, САМО ДА ГА ПРЕБРОЈИМ, А ОНДА ЋУ ВИДЕТИ ШТА ЋУ С НАШИМ ТАОЦЕМ!
ИЗГЛЕДА ДА МИ СЕ ЛОШЕ ПИШЕ!

ИЗНЕНАДА...
?!

НЕКО ЈЕ ПОВУКАО ЏОНИЈА У ВОДУ...
УПС!

ИЗГЛЕДАЛО ЈЕ ДА ЈЕ ЏОНИЈУ ДОШАО КРАЈ, АЛИ...
ХА, ХА! САВ НОВАЦ ЈЕ ТУ!
ХЕЈ! НАШ ТАОЦ!

ТАДА СУ ИЗ ВОДЕ ИЗРОНИЛИ ТЕОДАКИСОВИ ПОЛИЦАЈЦИ...
НЕ МРДАЈТЕ!

ПРОКЛЕТСТВО!

УБРЗО...
ИНСПЕКТОР ЈЕ ПРИМЕНИО ВАШ ТРИК, АЛИ ВИ ОВОГ ПУТА НИСТЕ БИЛИ МНОГО ОБАЗРИВИ!

МАЛО КАСНИЈЕ...
ДРАГО МИ ЈЕ ДА САМ ВАМ ПОМОГАО ДА РЕШИТЕ СЛУЧАЈ!
ЖАО МИ ЈЕ ШТО СИ МОРАО ДА СЕ ОКУПАШ, ЏОНИ!

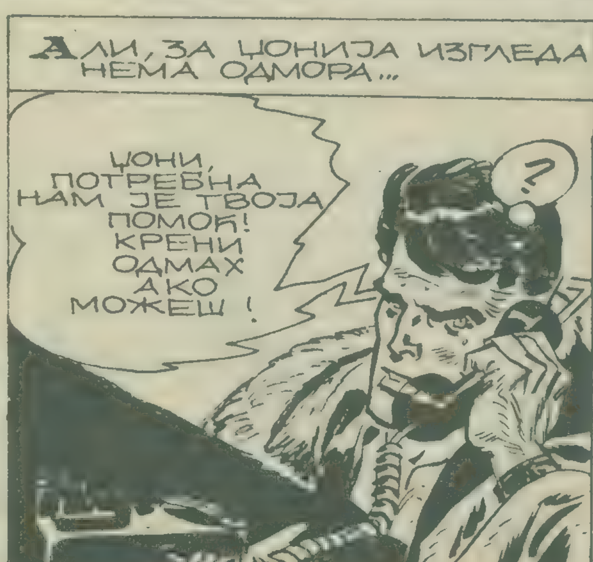
АЛИ, ЗА ЏОНИЈА ИЗГЛЕДА НЕМА ОДМОРА...
ЏОНИ, ПОТРЕБНА НАМ ЈЕ ТВОЈА ПОМОЋ! КРЕНИ ОДМАХ АКО МОЖЕШ!
?

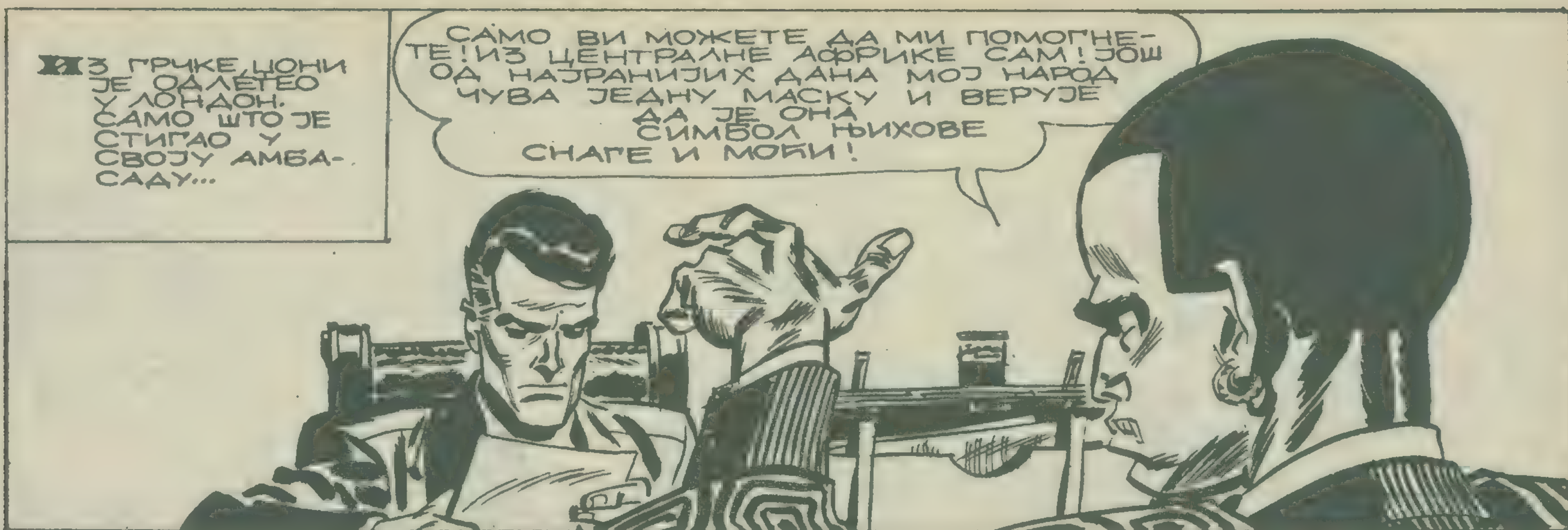
ИЗ ГРЧКЕ ЏОНИ ЈЕ ОДЛЕТЕО У ЛОНДОН. САМО ШТО ЈЕ СТИГАО У СВОЈУ АМБАСАДУ...
САМО ВИ МОЖЕТЕ ДА МИ ПОМОГНЕТЕ! ИЗ ЦЕНТРАЛНЕ АФРИКЕ САМ! ЈОШ ОД НАЈРАНИЈИХ ДАНА МОЈ НАРОД ЧУВА ЈЕДНУ МАСКУ И ВЕРУЈЕ ДА ЈЕ ОНА СИМБОЛ ЊИХОВЕ СНАГЕ И МОЋИ!

СУСЕДНО ПЛЕМЕ ЈУ ЈЕ ОТЕЛО И МОЈ НАРОД ХОЋЕ ДА ИМ ОБЈАВИ РАТ!
И ВИ САД ЖЕЛИТЕ ДА ВАМ ЈА ВРАТИМ ТУ МАСКУ?
ЗАШТО НЕ ПОКУШАТЕ ДА ПРЕГОВАРАТЕ С ЊИМА?

ПОКУШАЛИ СМО, АЛИ НИШТА НИЈЕ ВРЕДЕЛО!
ОДБИЛИ СУ, ЗНАЧИ?
БОЈИМ СЕ, ЏОНИ, ДА МА ШТА ТИ ПРЕДУЗЕО...

...ИПАК НЕ ДОЂЕ ДО РАТА ТА ДВА ПЛЕМЕНА!

АЛИ, АКО СЕ УМЕША ТРЕЋА СТРАНА?

ЗНАМ ГДЕ ЧУВАЈУ МАСКУ!
ХММ! ДАЈТЕ МИ ТРИ ДАНА ДА НАПРАВИМ ПЛАН!
ЦЕНТРА АФРИКА

ЏОНИ СЕ ОДМАХ ДАО НА ПОСАО И ПРЕДУЗЕО НЕОБИЧНЕ ПРИПРЕМЕ. ТРАЖИО ЈЕ ДА МУ СЕ ОБЕЗБЕДИ...
ПРВО: ЈЕДАН СТАРИ БОМБАРДЕР...
ДРУГО: „БОМБА"...

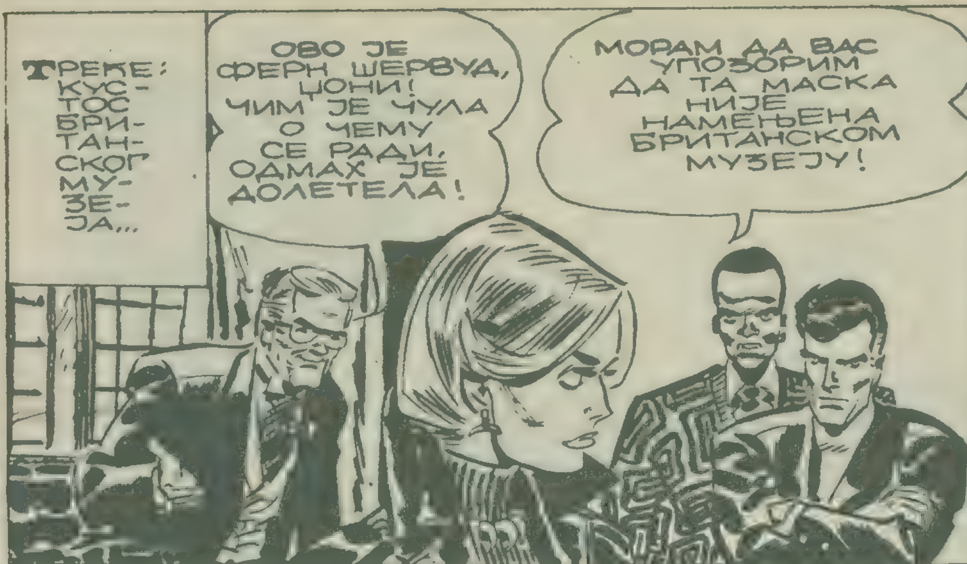
ТРЕКЕ: КУСТОС БРИТАНСКОГ МУЗЕЈА...
ОВО ЈЕ ФЕРН ШЕРВУД, ЏОНИ! ЧИМ ЈЕ ЧУЛА О ЧЕМУ СЕ РАДИ, ОДМАХ ЈЕ ДОЛЕТЕЛА!
МОРАМ ДА ВАС УПОЗОРИМ ДА ТА МАСКА НИЈЕ НАМЕЊЕНА БРИТАНСКОМ МУЗЕЈУ!

РАЗУМЕМ ВАС! ВИ САМО ЖЕЛИТЕ ДА ЈЕ ВРАТИТЕ ПЛЕМЕНУ КОМЕ ОНА ПРИПАДА!
ДА! А ВИ ЋЕТЕ ПОСЛУЖИТИ КАО КАМУФЛАЖА!

НЕДЕЉУ ДАНА КАСНИЈЕ СТАРИ БОМБАРДЕР ПОЛЕТЕО ЈЕ КА ЦЕНТРАЛНОЈ АФРИЦИ...
ЏОНИ, НЕ МИСЛИШ ВАЉДА ДА СЕ АВИОНОМ СПУСТИМО НА НЕПРИЈАТЕЉСКИ ТЕРЕН!
НЕ, ДЕЈВИДЕ! ВИДЕЋЕШ КАСНИЈЕ О ЧЕМУ СЕ РАДИ!
?

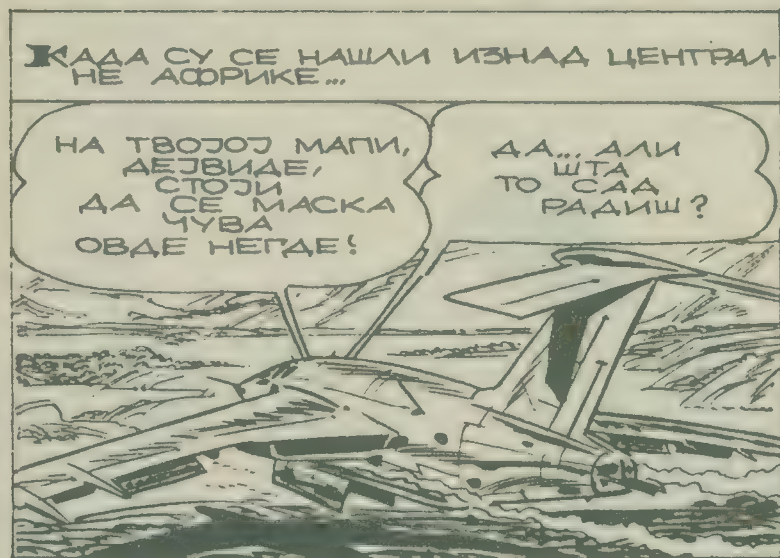
КАДА СУ СЕ НАШЛИ ИЗНАД ЦЕНТРАЛНЕ АФРИКЕ...
НА ТВОЈОЈ МАПИ, ДЕЈВИДЕ, СТОЈИ ДА СЕ МАСКА ЧУВА ОВДЕ НЕГДЕ!
ДА... АЛИ ШТА ТО САД РАДИШ?

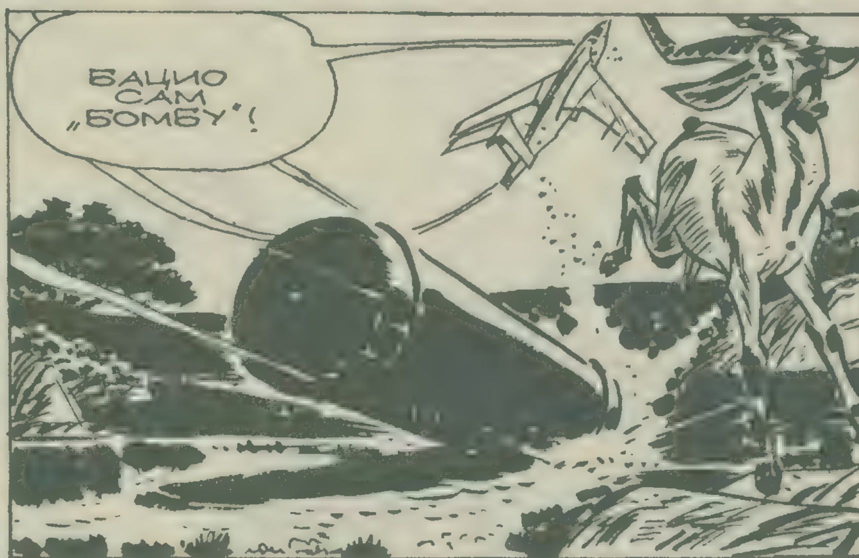
БАЦИО САМ „БОМБУ"!

МАЛО КАСНИЈЕ КАДА СУ СЛЕТЕЛИ...
А САД БРЗО ДА СЕ ПРЕСВУЧЕМО!
НИШТА МИ НИЈЕ ЈАСНО!

А КАДА СУ СЕ ПРЕОБУКЛИ У САФАРИ ОДЕЋУ...
ТИ ЋЕШ ЈОШ И ОВУ ПЕРИКУ ДА СТАВИШ НА ГЛАВУ!

ТАКО! САД НАС НИКО НЕЋЕ ПРЕПОЗНАТИ!
ТИ ЗАИСТА НА СВЕ МИСЛИШ!

ПОСЛЕ НЕКОЛИКО САТИ ВОЖЊЕ...
ПРИПРЕМИТЕ НАША ДОКУМЕНТА!

НАУЧНА МИСИЈА! НИШТА НЕ РАЗУМЕМ!
ДОЗВОЛИТЕ НАМ ОНДА ДА РАЗГОВАРАМО С НЕКИМ КО СЕ У ТО РАЗУМЕ!

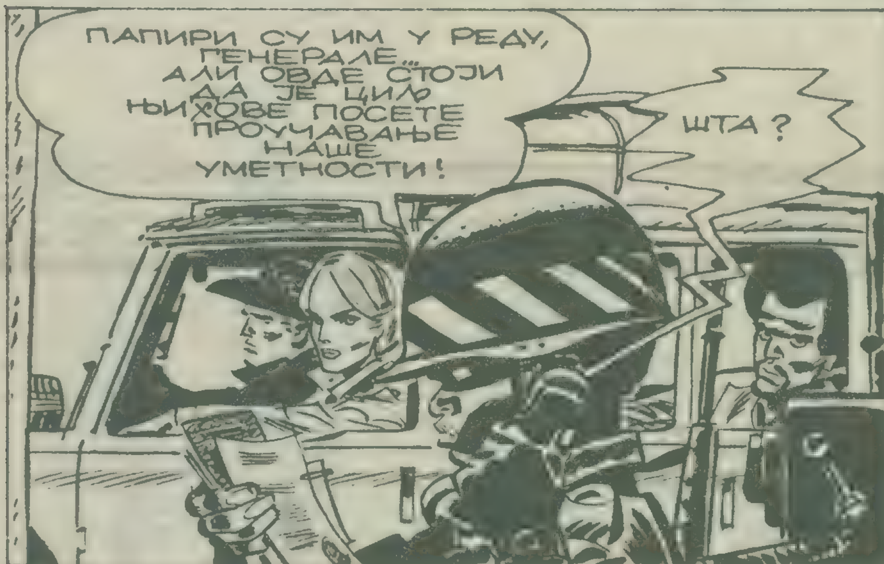
ПАПИРИ СУ ИМ У РЕДУ, ГЕНЕРАЛЕ... АЛИ ОВДЕ СТОЈИ ДА ЈЕ ЦИЉ ЊИХОВЕ ПОСЕТЕ ПРОУЧАВАЊЕ НАШЕ УМЕТНОСТИ!
ШТА?

СУМЊИВО МИ ЈЕ СВЕ ТО. СЛУШАЈ МЕ ДОБРО...
...

ХЕЈ! МОЖЕМО ЛИ ДА КРЕНЕМО?
САМО ЈОШ ДА ПРЕГЛЕДАМ ВАШ ПРТЉАГ!

СВЕ ЈЕ У РЕДУ! КРЕНИТЕ!

ЏОНИ, СТАНИ ИЗА ОНЕ ОКУКЕ! ХОЋУ НЕШТО ДА ВИДИМ!
?

УБРЗО...
ШТА ЈЕ ТО, ДЕЈВИДЕ?
КАО ШТО САМ И МИСЛИО!

СТАВИЛИ СУ НАМ ТРАГАЧ У ПРТЉАЖНИК!
Н-1207

НЕ ДИРАЈ ГА! ЖЕЛИМ ДА ЗНАЈУ ГДЕ СЕ НАЛАЗИМО У СВАКОМ ТРЕНУТКУ!
ШТА? ТИ СИ ЛУД!

ПА ОНИ ЋЕ НАС СВЕ ВРЕМЕ ПРАТИТИ ПУТЕМ РАДИЈА!
ЈА ТО И ХОЋУ!

НЕКА ПОВЕРУЈУ ДА ЈЕ ЦИЉ НАШЕ ПОСЕТЕ РАЗГЛЕДАЊЕ, А ОНДА ЋУ ИМ ПРИРЕДИТИ ЈЕДНО ИЗНЕНАЂЕЊЕ!

И ДОК ЈЕ СУНЦЕ НЕМИЛОСРДНО ПЕКЛО...
НА ПУТУ СМО ЗА „СВЕТУ ПЕЋИНУ" ГДЕ СЕ ЧУВА МАСКА КОЈА ЋЕ УСКОРО БИТИ НАША!
С ТИМ ТРАГАЧЕМ У КОЛИМА СУМЊАМ У ТО, ЏОНИ!

САТ КАСНИЈЕ...
СТИГЛИ СМО!
И ОВДЕ СУ ПОСТАВИЛИ СТРАЖАРЕ!
ВАША ДОКУМЕНТА!
СВЕТА ПЕЋИНА

ВИДИШ ЛИ ТИ МАСКУ, ФЕРН?
ЈОШ НЕ!

ХЕЈ, ЕНО ЈЕ!
СТИШАЈ МАЛО СВОЈЕ УЗБУЂЕЊЕ И НИШАНИ ОНАКО КАКО САМ ТИ РЕКАО!
СВЕТА

ЗА ТО ВРЕМЕ, ПРЕКО РАДИО-МОНИТОРА, ПРАТИ СЕ ЊИХОВО КРЕТАЊЕ...
СТАЛИ СУ, ГЕНЕРАЛЕ, КОД СВЕТЕ ПЕЋИНЕ!
КАО ШТО САМ И МИСЛИО!
БИИИП! БИИИП!

ЗА ТО ВРЕМЕ У ПЕЋИНИ...
АКО ПРОМАШИШ, ФЕРН, НАШ ПЛАН ЈЕ ПРОПАО!
САМО ДА МИ СЕ НЕ ТРЕСУ РУКЕ!

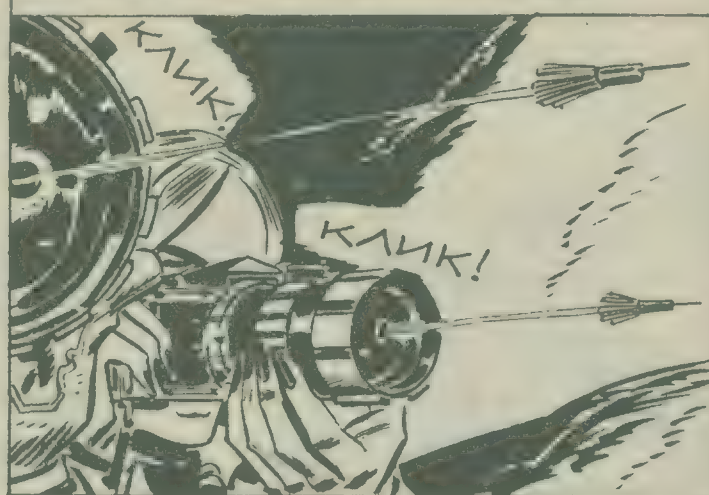
СТРЕЛИЦЕ СУ ИЗЛЕТЕЛЕ ИЗ ЛАЖНИХ ФОТО-АПАРАТА...
КЛИК!
КЛИК!

...И ПРОНАШЛЕ СВОЈ ЦИЉ...
ААЈ! НЕШТО МЕ ЈЕ УЈЕЛО!
И МЕНЕ!

ФЕРН, МАСКА ЈЕ НАША!
БЕЖИМО!

ДА ПОЗОВЕМ ДЕЈВИДА!
ТТТТСИФ

АЛИ И СТРАЖАРИ СУ ЧУЛИ ЗВИЖДУК
ШТА СЕ ТО ДОГАЂА УНУТРА?
ФИЈУ

НИШТА!
БАШ НИШТА!

СЈАЈНО СМО ОВО ИЗВЕЛИ, ДЕЈВИДЕ! УЛАЗИМО У ЏИП!
АЛИ, ЏОНИ!...

...ТРАГАЧ ЈЕ ЈОШ У КОЛИМА!
И ТРЕБА ДА ЈЕ ТУ!

ЧИМ ИЗАЂЕМО НА РАВАН ПУТ...

... УКЉУЧИЋЕМО АУТОМАТСКИ УПРАВЉАЧ!
КЛИК

А САД СВИ НАПОЉЕ!

БИЋЕ ИМ ПОТРЕБАН ЈЕДАН ЧАС ДА СХВАТЕ ДА ЈЕ ЏИП ПРАЗАН!

ЗА ТО ВРЕМЕ МИ ЋЕМО СТИЋИ ДО „БОМБЕ" КОЈУ САМ БАЦИО У РЕКУ!

И ЗАИСТА, УБРЗО СУ УГЛЕДАЛИ РЕКУ...
САМО ЈЕДНУ СТВАР СИ ПРЕВИДЕО, ЏОНИ...

ПОГЛЕДАЈ!
ЛАВОВИ! ПИЈУ ВОДУ ПОРЕД ТВОЈЕ „БОМБЕ"!

ШТА ДА РА-ДИ-МО?
НЕ СМЕМО ДА ПУЦАМО ДА НЕ БИСМО ОТКРИЛИ ГДЕ СМО!

А АКО СЕ НЕ ДОКО-ПАМО „БОМБЕ" ПРОПАЛИ СМО!
ЗА КОЛИ-КО МИ-НУТА МИ-СЛИШ ДА ЋЕ НАШИ ГОНИОЦИ СТИЋИ?

ПА, ЗА ЈЕДАН ЧАС!
ДЕЈВИДЕ!

МЛАДИЋ ЈЕ ИСПУСТИО ЈЕДАН РАТНИ ПОКЛИЧ И ПОЈУРИО ПРЕМА ЛАВОВИ-МА...
ЈЕААААА-СИМБААА!

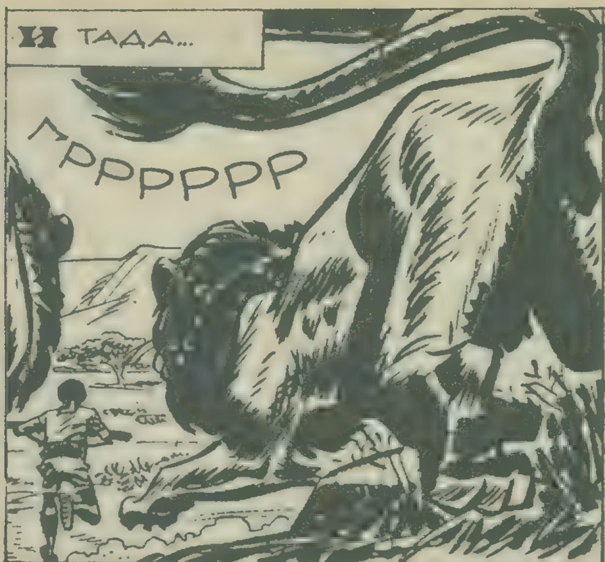
И ТАДА...
ГРРРРРР

ЛУД ЈЕ, АЛИ ТО ЈЕ ЈЕДИНО ШТО ЈЕ МОГАО ДА УЧИНИ!

МОРАМ ОВО ДА ИЗВУЧЕМ ИЗ ВОДЕ!

ЗА ТО ВРЕМЕ ДЕЈВИД СЕ ПОПЕО НА ЈЕДНО ДРВО...
ЏОНИ НАМ НИЈЕ РЕКАО ШТА СЕ НАЛАЗИ У ЊЕГОВОЈ „БОМБИ", АЛИ СХВАТИО САМ ДА САМО ПОМОЋУ ЊЕ МОЖЕМО ДА СЕ ИЗВУЧЕМО ОДАВДЕ!

ЏОНИ ЈЕ ПОВУКАО РУЧКУ ЗА АУТОМАТСКО НАДУВАВАЊЕ ПОЈАСЕВА...
ВУУУУП!

И „БОМБА" ЈЕ ИЗБАЧЕНА НА ПОВРШИНУ...
ПОМОЗИ МИ, ФЕРН, ДА ЈЕ ИЗНЕСЕМ НА ОБАЛУ!
?

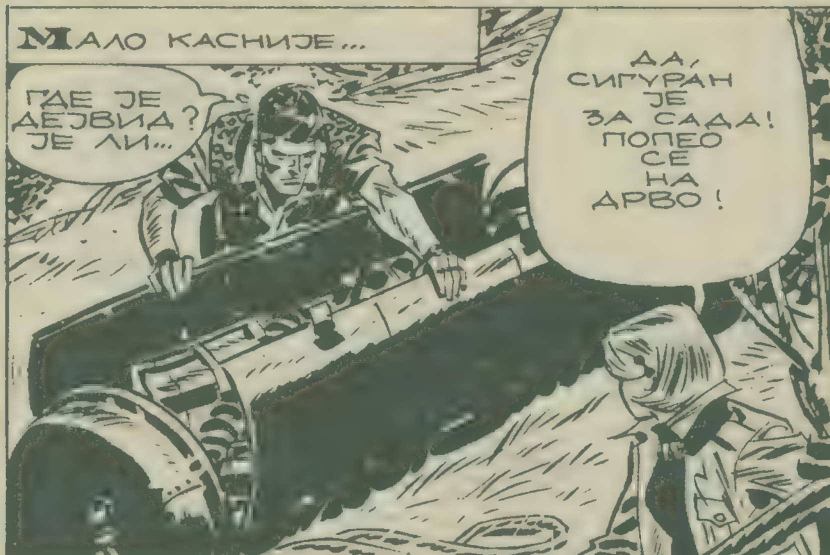
МАЛО КАСНИЈЕ...
ГДЕ ЈЕ ДЕЈВИД? ЈЕ ЛИ...
ДА, СИГУРАН ЈЕ ЗА САДА! ПОПЕО СЕ НА ДРВО!

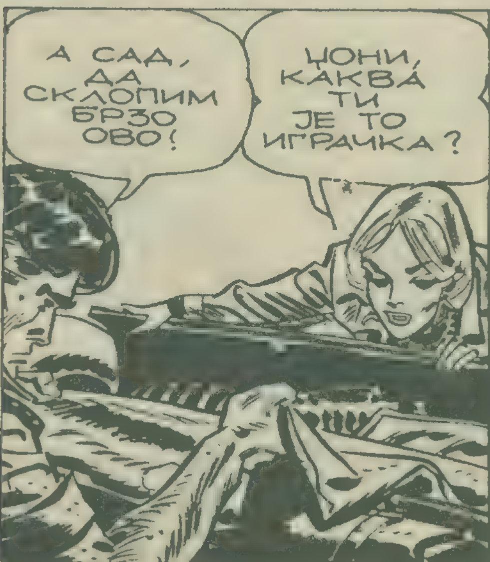
А САД, ДА СКЛОПИМ БРЗО ОВО!
ЏОНИ, КАКВА ТИ ЈЕ ТО ИГРАЧКА?

ВИДЕЋЕШ!

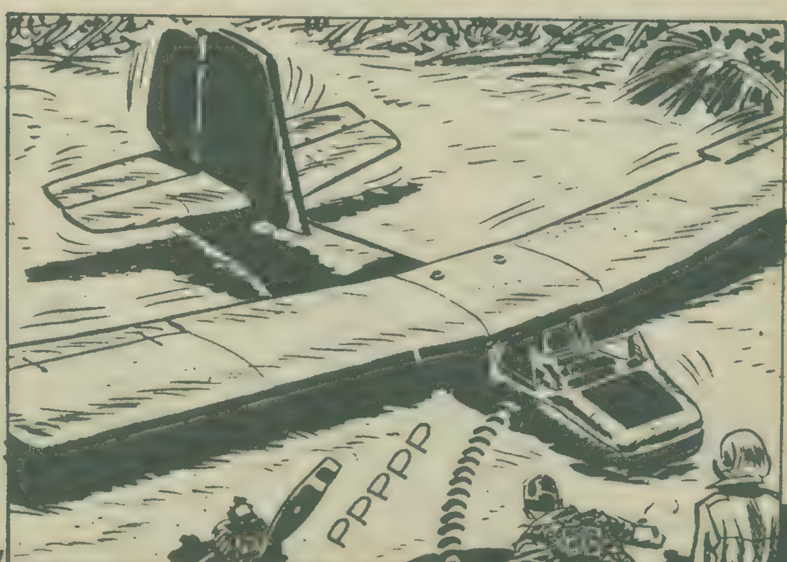
РРРРР

ШТА ЛИ ЈЕ УРАДИО, ЏОНИ ?
НЕ МОГУ ВИШЕ ДА СЕДИМ ОВДЕ, А НЕ СМЕМ НИ ДА ПУЦАМ!

ЗА ТО ВРЕМЕ...
АВИОН! НА СКЛАПАЊЕ!
ЈОШ КАД ВИ ПОЛЕТЕО!

УЛАЗИ, ФЕРН!
А ДЕЈВИД ?

МОТОР ЈЕ ЗАБРУЈАО...
НАДАМ СЕ ДА ЋЕ СЕ ЛАВОВИ УПЛАШИТИ!

ЏОНИ ЈЕ ВИО У ПРАВУ...
РАЗБЕЖАЛИ СУ СЕ!

ДЕЈВИД ЈЕ ЈОШ НА ДРВЕТУ!
ИДЕМО САД ПО ЊЕГА!

ЗА ТО ВРЕМЕ ПАТРОЛА ПОКУШАВА ДА СТИГНЕ ЏИП СА АУТОМАТСКИМ УПРАВЉАЧЕМ...
ДОЛАЗЕ!
ЗАУСТАВИЋЕМО ИХ!

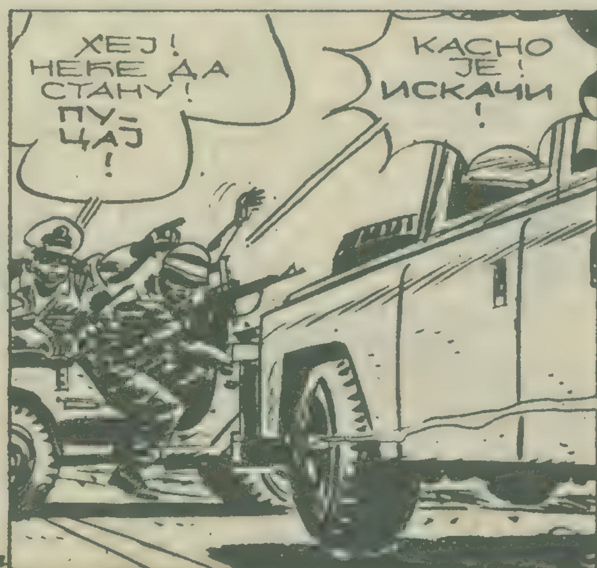
ХЕЈ! НЕЋЕ ДА СТАНУ! ПУЦАЈ!
КАСНО ЈЕ! ИСКАЧИ!

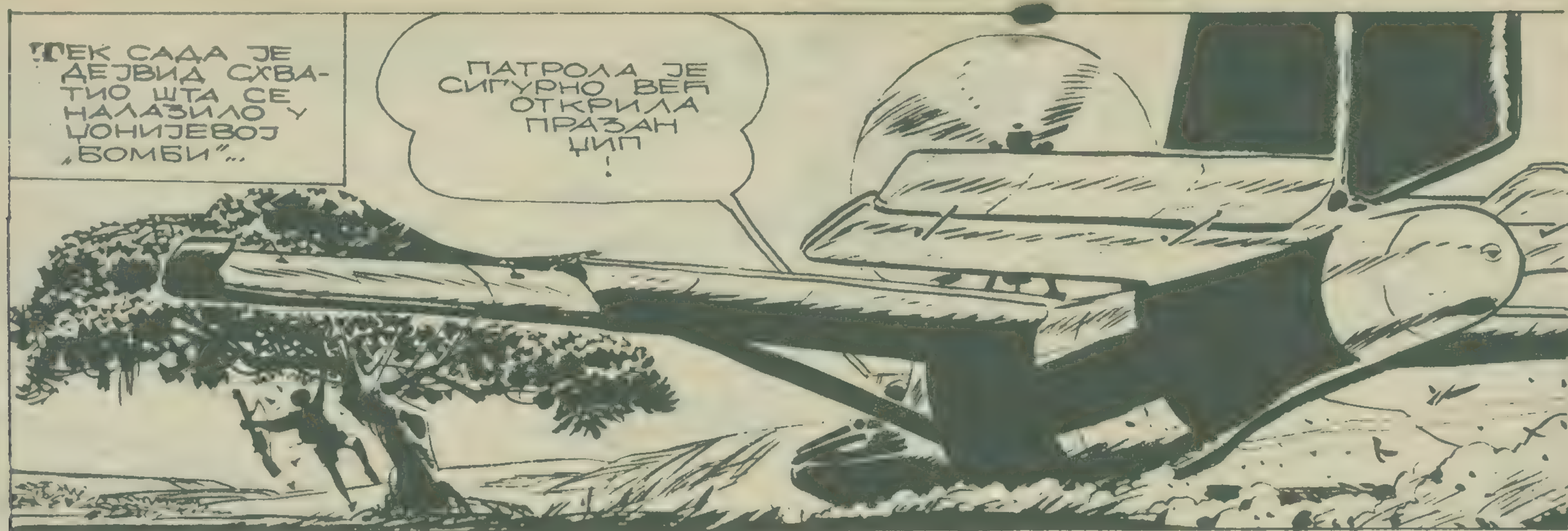
ТЕК САДА ЈЕ ДЕЈВИД СХВАТИО ШТА СЕ НАЛАЗИЛО У ЏОНИЈЕВОЈ „БОМБИ“...
ПАТРОЛА ЈЕ СИГУРНО ВЕЋ ОТКРИЛА ПРАЗАН ЏИП!

У ТОМ ТРЕНУТКУ, НЕКОЛИКО КИЛОМЕТАРА ДАЛЕКО ОД ЏОНИЈЕВОГ АВИОНА...
ОНИ СУ ЛУДИ!

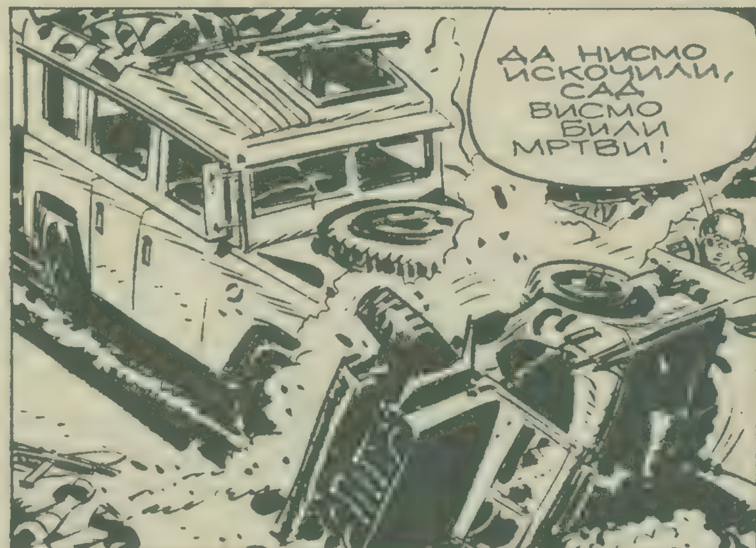
ДА НИСМО ИСКОЧИЛИ, САД ВИСМО БИЛИ МРТВИ!

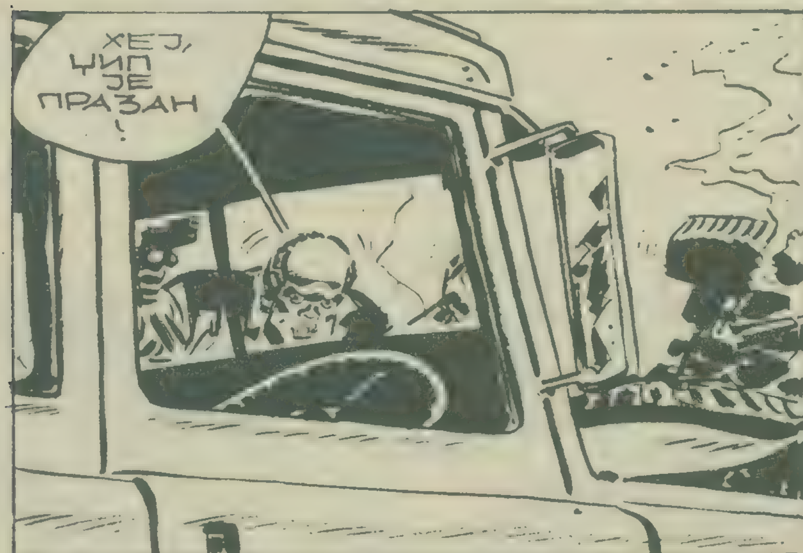
ХЕЈ, ЏИП ЈЕ ПРАЗАН!

ОВАЈ РАДИО...
ДА! ТАЈ РАДИО ЈЕ, У СТВАРИ, АУТОМАТСКИ УПРАВЉАЧ!

НАДМУДРИЛИ СУ НАС, АЛИ ЖИВИ НЕЋЕ НАПУСТИТИ НАШУ ЗЕМЉУ!

ЗА ТО ВРЕМЕ ДЕЈВИД СЕ УКРЦАО У АВИОН...
САМО ДА СЕ ДОКОПАМО ГРАНИЦЕ!

ЈЕСТЕ ЛИ МЕ ЧУЛИ? СВИ НАШИ АВИОНИ НЕКА ТРАГАЈУ ЗА ЊИМА!

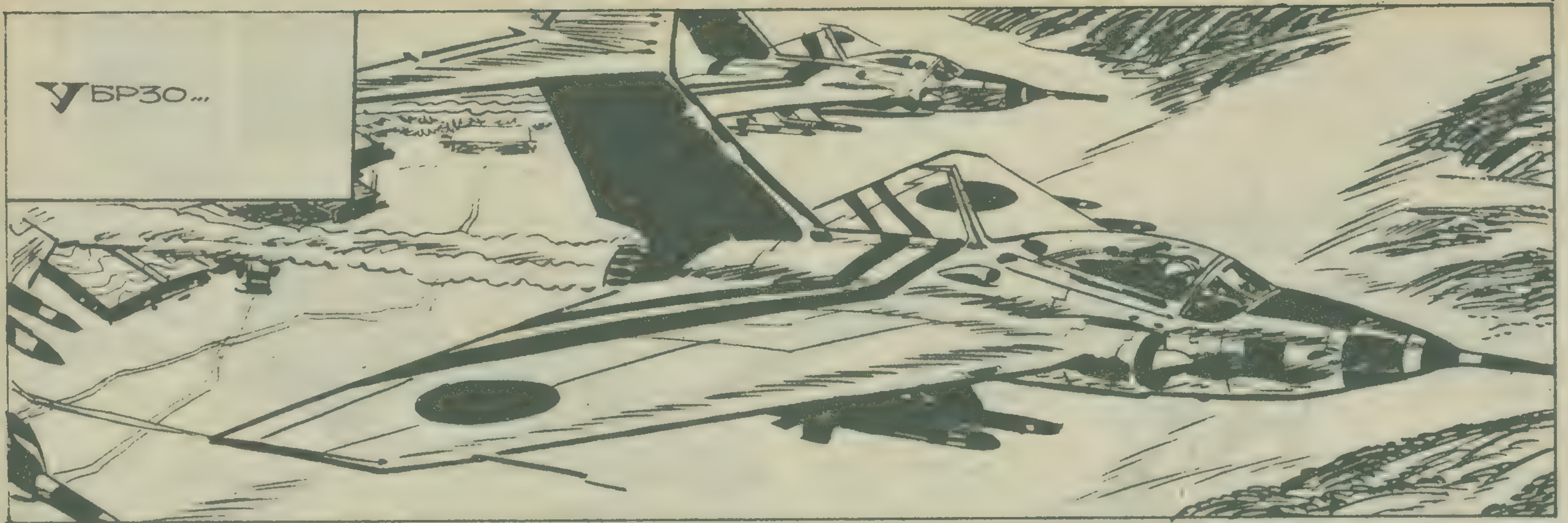

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП: пустоловине витеза дамјана

ПОПАЈ
BY BUD SAGENDORF

БАШ ЛЕП ДАН!
АХА! ТАКАВ ЈЕ БИО И ОНДА КАД САМ ПРВИ ПУТ ПРЕБИО БАЦУ!

?
?
СТО МУ ТОРНАДА! ЕНО НЕКОГ ТИПА С КОЈИМ СЕ НИКАД НИСАМ ПОБИО!

КО ЈЕ ТАЈ ТРБУШКО?
НИКАД ГА ДОСАД НИСАМ ВИДЕЛА!

ХМ! МИСЛИШ ЛИ ДА ЈЕ РАСПОЛОЖЕН ЗА ТУЧУ?
ЈАСНО ДА НИЈЕ!

ЧОВЕК МИРНО СТОЈИ И НЕ ПОМИШЉА НА ТАКВЕ СТВАРИ!

УОПШТЕ НЕ ИЗГЛЕДА К'О СВАЂАЛИЦА!
НИКОГ НЕ ЖЕЛИ ДА ПОЗЛЕДИ! БЕЗАЗЛЕН НЕКИ ТИП!
ХМ?
?

ЕХЕЈ, СТРАНЧЕ!
?
?

ДУМ

НЕ ТРПИМ КУКАВИЦЕ У СВОЈОЈ ОКОЛИНИ!
?
?
?
BUD SAGENDORF

МОЖЕ ЛИ СЕ ЗЕМЉОТРЕС ПРЕДВИДЕТИ?

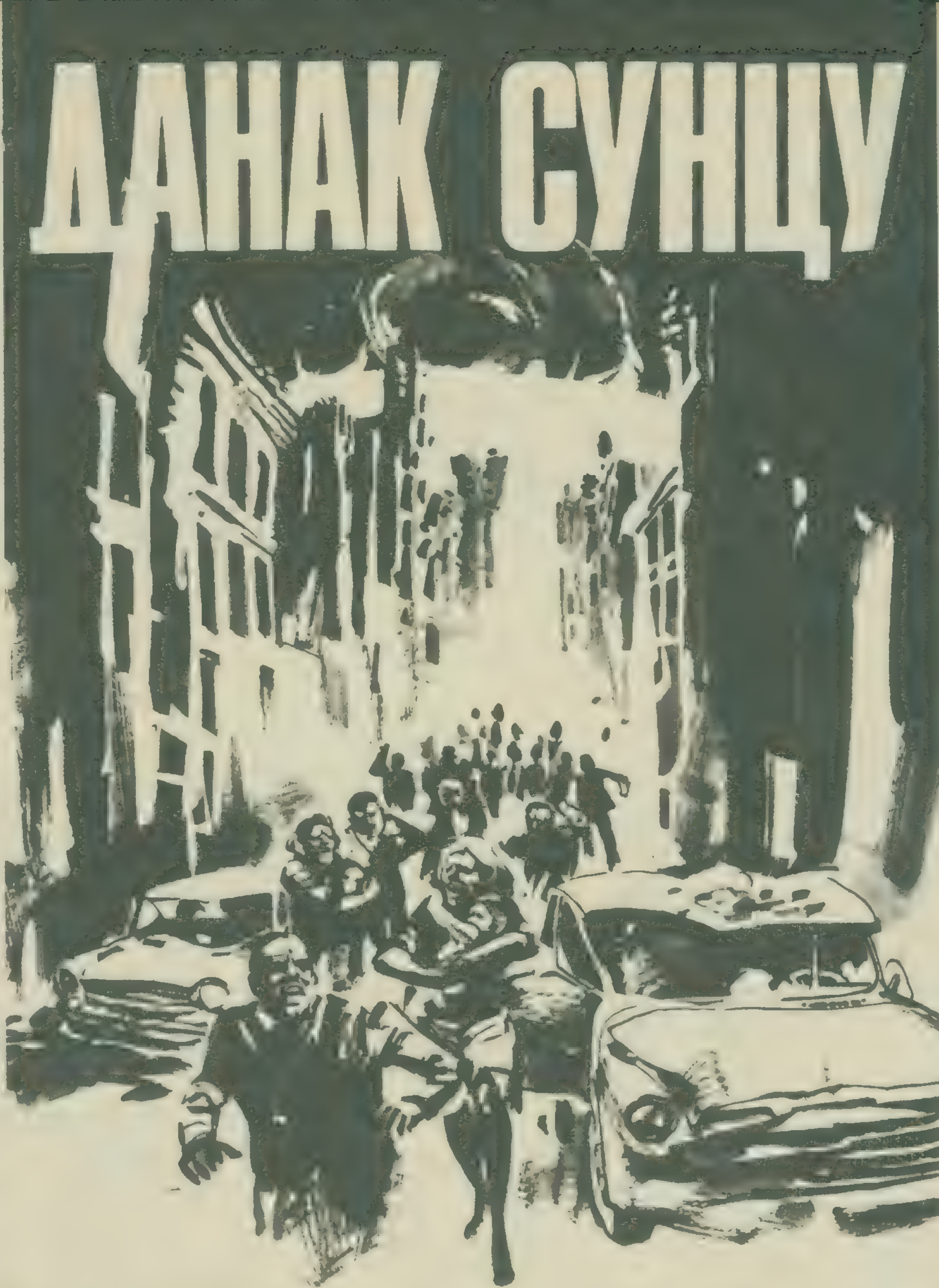

ДАНАК СУНЦУ

СВАКИХ 179 ГОДИНА СВЕ ПЛАНЕТЕ СУНЧЕВОГ СИСТЕМА НАЂУ СЕ ПОРЕЂАНЕ У ПРАВОЈ ЛИНИЈИ, ШТО ИЗАЗИВА ЈАКЕ СОЛАРНЕ ПОЖАРЕ И ОЛУЈЕ. НАУЧНИЦИ СЕ ПЛАШЕ ДА БИ ОНИ ЈЕДНОГ ДАНА МОГЛИ ДА ДОВЕДУ ДО ИЗНЕНАДНОГ КОЧЕЊА ЗЕМЉИНЕ РОТАЦИЈЕ

Земљотреси катастрофалних размера који су недавно погодили Филипине и Кину сврстали су и 1976. годину у оне које ће остати забележене по изузетно живој тектонској активности. У страховитој стихији, хиљаде живота нестале су у једном трену.

Готово нема дана, а да неку област на Земљи не погоди снажнији или слабији земљотрес. У просеку свaких шест минута региструје се по један! У њима је, само у овом веку, око милион и по особа изгубило живот. Трагичан биланс забележен је 1920. године када је приликом земљотреса у кинеској провинцији Кансу погинуло 180.000 људи, и 1923. године, када је у Токију било 145.000 мртвих. Број настрадалих у осталим великим земљотресима такође је износио на десетине хиљада. У Месини, на Сицилији, 1908. било је 75.000 жртава, а приликом земљотреса у Кансу, 1932. године, 70.000. У разореном граду Кету, у Пакистану, 1935. живот је изгубило 60.000 док је у западном Перуу 1970. године под рушевинама нашло смрт 50.000 људи. На овом трагичном списку следи Ерзинџан у Турској, где је у земљотресу 1939. године погинуло 33.000 особа. По 30.000 живота стајали су потреси у Мартинику 1902, у разореном италијанском граду Авецану 1915. и у чилеанској области Чиљан 1932. године. Између 2.000 и 12.000 жртава однели су остали земљотреси. У разореном Скопљу, 1963. године, било је 1070 мртвих.

НЕМИРНО ПОДЗЕМЉЕ

Премда је данашњи човек у могућности да предвиди у којој ће години неку област на Земљи погодити земљотрес, чак да прогнозира његову јачину, о узроцима који изазивају ову најкраткотрајнију али најтрагичнију природну стихију само наслућује и због тога није у стању да предскаже тренутак тектонског удара нити да га спречи.

Несумњиво је да су земљотреси последица нестабилности структуре наше планете. **Општеприхваћено мишљење је да настају услед померања континената, радиоактивног загревања и конвексионих токова у растопљеној унутрашњости Земље, и својеврсног „пражњења" изазваног огромним подземним силама које набијају, сабијају, тару, са вијају и растежу стене.** На такав закључак наводи чињеница да су епицентри земљотреса највише концентрисани уз гребене и пукотине којих има и у океанима. Тако је приликом земљотреса у италијанској покрајини Фурланији, који је 6. маја 1976. однео преко хиљаду жртава, директор француског Геолошког завода Кристијан Вебер поставио тезу да га је изазвало пуцање дела Земљине коре испод Јадранског мора, далматинске обале и источних Апенина, што је последица вековног притиска изазваног постепеним приближавањем афричког континента европском. Ову претпоставку подржавају и неки југословенски сеизмолози.

Професор Дон Андерсон са Калифорнијског института за технологију у Пасадени сматра да је, између осталог, тектонска активност последица и измена путање Земље, брзине њене ротације, промена у дужини дана и ноћи и положаја полова. Ови разлози су, по његовом мишљењу, узрок померања тла на тектонски стабилним подручјима као што су северна Италија и предели око кинеског главног града.

Хипотезу о плутању континента уз наслућивање да земљотреси настају када се у дубинама океана очешу, сударе или притисну „Земљине плоче" поставио је пре педесетак година немачки метеоролог Алфред Вагнер.

Неки научници, попут совјетског др Г. П. Тамерзијана, сматрају да су земљотреси у некој урзочној повезаности са Сунчевом активношћу. Колико је то тачно још није утврђено, али је чињеница да се земљотрес у Чилеу 1960. године догодио непосредно после појаве огромне пеге на Сунцу, а недавни у Фурланији седам дана пошто је примећен снажан блесак у пределу јужног Сунчевог екватора и настанак протуберанца, пламенoликог, пурпурног гасовитог млаза који се повремено диже из Сунчеве атмосфере.

Југословенски сеизмолог др Милорад Вукашиновић, који је упоређивао податке о земљотресима у протеклих 1500 година, каже да и Месец има утицај на тектонске поремећаје на Земљи. Године 1966. сеизмолози су најјаче потресе регистровали управо у време када је привлачна сила Месеца била најснажнија.

Осим тога, др Милорад Вукашиновић је запазио да се најснажнији земљотреси догађају када је млад или пун Месец. Тектонски удар у Фурланији се збио када је био млад Месец, а онај у Јонском мору, у Турској, за пуног Месеца. Исто тако, земљотреси су зими и лети ређи него у пролеће и јесен, из чега се може закључити да су тектонска померања у зависности и од положаја Земље у односу на Сунце и планете.

ГОДИНЕ НЕИЗВЕСНОСТИ

Сеизмолози су крајем 1974. године наговестили да Земља улази у такозвани период сеизмичке активности који ће трајати све до 1990. године.

Астрономи Џон Грибин и Стивен Плејгмен упозоравају на планетарни феномен 1982. године, када ће се у једном тренутку све планете Сунчевог система наћи поређане у правој линији са исте стране Сунца.

Такав положај небеских тела, што се понавља сваких 179 година, изазива велике магнетне активности на Сунцу, које су тада на врхунцу свог циклуса пега. То, несумњиво, проузрокује јаке соларне пожаре и олује, које знатно утичу и на горње слојеве Земљине атмосфере и ремете временске прилике, пре свега температуру, правце ветра и количине падавина. Што је најгоре, према наслућивању ових астронома, последице би могле бити и изненадно кочење Земљине ротације, а то би могло да изазове снажне земљотресе у оним крајевима света који се налазе под јаким геолошким притиском.

Својеврсно изненађење поводом земљотреса у Фурланији изазвао је чланак совјетског сеизмолога Шебалина у часопису „Совјетска Русија". Он је, између осталог, написао да се за овај потрес знало унапред и да је зона, у којој је очекиван, била раније прилично тачно утврђена. Погрешило се, што се тиче епицентра, за десет - петнаест километара. До прогнозе се дошло на основу „Карте жаришних зона очекиваних потреса на Балканском полуострву", коју су совјетски научници израдили за потребе УНЕСКО-а, а обухватили су и италијанску Фурланију.

Такве карте већ одавно поседују и југословенски сеизмолошки заводи за нашу земљу.

На основу тих карата стручњаци у Сеизмолошком заводу СР Србије предвиђају један од снажнијих земљотреса у овој републици за 1987. годину. Његов епицентар налазиће се у планини Рудник код Горњег Милановца, а јачина ће му бити на том месту девет степени по Меркалијевој скали, што значи да

би највише могли бити погођени Чачак, Крагујевац и околна места. На основу ових карата, прогнозира се снажнији земљотрес, јачине осам до девет степени, у наредних пет-шест година са епицентром у области Биокова, дакле у подручју између Имотског, Метковића и Мостара.

ПРОГНОЗА ПРЕМА ПЕРИОДИЧНОСТИ

До ових прогноза долази се на основу периодичне учесталости земљотреса у одређеном подручју, односно запажању да се потреси понављају тачно после одређеног броја година.

Планина Рудник, на пример, била је епицентар тектонских поремећаја сваке шездесете године — последњи пут 1927. Снажнија померања тла у околини Загреба и Дубровника понављају се сваких сто година, као и у подручју Бања Луке. Међутим, у области Биокова, тектонски поремећаји се понављају између петнаест и двадесет година. У овом веку тамо су регистровани снажни земљотреси 1907, 1922, 1942. и 1962. године.

Али, истичу сеизмолози, ова периодичност може и да се измени, јер савремени човек утиче на промену природних процеса, а тим уједно доприноси и учестаности земљотреса нарочито у крајевима где се обављају подземне нукеларне експлозије, подижу велике бране, стварају вештачка језера, граде огромне вишеспратнице и индустријски објекти, копају рудници и слично. Најбољи пример за то је Тузла, где су тектонска померања раније била регистрована сваких 75, а сада сваке треће године.

Може ли се земљотрес предосетити?

На ово питање покушавао је да одговори човек у току читаве своје историје. **Најранија запажања кажу да се пре земљотреса рибе подижу према површини воде, а змије и гуштери напуштају своја склоништа, док мрави деведесет минута пре удара излазе из мравињака и носе своје младе. Звери беже из заклона, а домаће животиње се узнемире, Пси, на пример, несносно завијају.** Нека новија истраживања су показала да се непосредно пре земљотреса у епицентру повећава концентрација инертних гасова у артерским бунарима, радона и хелијума од четири до дванаест пута више. Исто тако, истраживања помоћу ултраосетљивих протонских магнометара показала су да земљотресу увек претходе и знатније промене магнетског поља...

Сигурно није далеко дан када ће човек бити у могућности и да прогнозира земљотрес тачно у секунд. У томе су већ постигнути извесни успеси у Совјетском Савезу и Јапану, али ни тада неће моћи да се спрече материјалне штете.

J. K.

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

У тренутку кад је Френк Бак угледао огромног тигра његова пушка налазила се неколико метара даље, а у близини није било никог да му помогне.

Стојећи на ивици дубоке јаме коју тек што су ископали његови људи, Френк Бак се у полумраку малајске џунгле спремао да постави мамац — јаре. Надао се да ће оно бити довољно привлачан залогај за каквог тигра. И управо кад се сагнуо да поравна лишће које је маскирало замку, осетио је неку чудну нелагоност. Најежио се. Инстинкт му је говорио о блиској опасности.

Турдећи се да не направи ниједан сувишан покрет, опрезно се окренуо и загледао у зелено непрозирно лишће. Ништа. Мало умирен, осмехнуо се и нехотице бацио поглед на дрво изнад себе: гледала су га два сјајна, жута ока на црвенкастонаранџастом крзну са карактеристичним црним пругама. Тигар!

Бак махинално покуша да причврсти тропски шешир. Тигар га је изненадио. Пушка му се налазила неколико метара даље, прислоњена уз дрво. Његови помоћници су стотињак метара одатле правили другу замку. На помоћ није могао да рачуна. Не скидајући поглед, чекао је да звер скочи.

Неколико секунди остали су непомични. Бак је осећао како му се грло суши а јабучица неконтролисано поиграва. Тигар се није померао. Тренуци су се одужили у вечност. Време као да је стало.

Одједном, дугачко, пругасто тело се згрчи и урлик од којег се леди крв у жилама проломи се џунглом. Огромна сенка, закриљујући небо, полете на ловца...

УХВАТИТИ ГА ЖИВОГ!

Он се трже и одскочи у страну. Тигар пролете поред њега и стропошта се у дубоку јаму.

Осећајући неку изненадну малаксалост Бак остаде да лежи на земљи. Пријала му је влага која је избијала из ње и хладила му зажарено тело. Са задовољством је слушао рику ухваћене звери готово не верујући да је тако лако успео да дође до драгоцене ловине. Био је сигуран да је директор Зоолошког врта у Бостону спреман да плати сваку цену само да има у свом „животињском граду" овог лепотана. Бак се задовољно осмехну.

Уто се појавише и помоћници. Изненађени, приђоше јами и радосно заграјаше.

— Сахибе, па то је људождер!

Он их запањено погледа и приђе јами: био је то заиста огроман тигар људождер.

Сада је преостао најтежи део посла: тигра је требало извући из јаме, али — живог! Бак узе ласо и завеза га за оближње дрво да га тигар не би својом снагом повукао у јаму. Пажљиво је ходао ивицом јаме вребајући прави тренутак да омчу спусти на звер која се као помахнитала вртела између глатких зидова.

JAK ТРЗАЈ

Прошло је већ више од једног сата и ласо је стално летело у празно: тигар га је скачући одбацивао шапама. Бак је почео да губи стрпљење, али није се предавао. У једном тренутку омча се нађе на правом месту али закратко. Нестрпљиви човек није био довољно брз и звер стрже ласо.

Узвици разочарања Бакових помоћника пропратише и овај неуспели покушај. Црвен у лицу од беса, Бак их отера.

Сад је био сам. Седео је под дрветом за које је везао ласо са се одмори. Покушао је да се опусти и примири. Па већ је уловио толико тигрова!

После педесетак минута поново је кренуо. Тигар, међутим, као да није знао за умор: и даље је заривао канџе и безуспешно покушавао да се успне уз стрме зидове.

Кад се омча најзад нашла на врату побеснеле животиње, Бак узвикну од среће и снажно стеже уже. Међутим, од јаког трзаја одједном је изгубио равнотежу. Покушао је да се одупре о земљу, али му ноге замлатараше у празно. Падао је право ка разјапљеним чељустима.

НОГОМ ПО ЊУШЦИ

Некако је успео да се задржи изнад тигра грчевито се држећи за уже. По листовима је осећао врели задах ухваћене звери. Стрепео је и чекао да се догоди оно најгоре.

Сад ће ме зграбити а онда... — није смео, није хтео да замисли крај. Као помахнитао, почео је да се рита ногама изнад чељусти које су га вребале. У једном тренутку снажним ударцем пете погоди тигра у врх њушке. Урлик испуни јаму у којој су се човек и звер борили на живот и смрт.

Уже му се попут сечива урезивало у дланове, чинило му се да клизи, да пада све ниже. Тигар га умало не закачи канџама по нози.

— У пооомоћ... — завапио је — **У пооомоћ...**

У глави му се мутило од бола и страха. Руке више није осећао, као да нису биле његове. Очајнички је покушавао да се, одупирући се ногама о зидове јаме, извуче. Узалуд.

Најзад, као да се уморио. Лењо је шетао јамом и чекао.

— Сахибе, сахибеееее — Бака из обамрлости прену глас његовог помоћника Алија. — **Сахибе, где сте?**

Али се наже над јаму и виде Бака како беспомоћно виси о ужету. Збуњен и уплашен, позва остале. Људи су дотрчали и Бак је ускоро био изван јаме, безбедан.

Три недеље касније огромни тигар људождер постао је становник Зоолошког врта у америчком граду Бостону. Ловац Френк Бак добио је за њега — 5000 долара!

О. В.

С. ЗОРКИЋ

Пионирска ТРОЈКА

Мали јунаци великог рата

Приче о дечацима, синовима Револуције и Слободе

У три књиге описани су узбудљиви доживљаји тројице пионира који беже из београдског логора. Чврсто верујући у победу, они дечачки смело и пркосно грабе путевима Слободе. У сваком тренутку они су јачи и од пушке, бајонета, хладноће, бомбардовања...
Све три књиге представљају дело изузетне вредности, дело на коме ће се учити младе генерације.
Књиге су штампане ћирилицом на формату 16x22 см а обогаћене су великим бројем илустрација. Корице су пластифициране у боји.

ЦЕНА КОМПЛЕТА ОД ТРИ КЊИГЕ ЈЕ 120 ДИНАРА.

КЊИГЕ СЕ МОГУ КУПИТИ САМО ЗА ГОТОВО — ПОУЗЕЋЕМ (плаћање приликом преузимања књига од поште). КУПЦИ ИЗ БЕОГРАДА књиге могу подићи у предузећу „ВУК КАРАЏИЋ", Краљевића Марка 9, сваког радног дана до 15 часова

Издавачко предузеће
„ВУК КАРАЏИЋ"
Београд,
Краљевића Марка 9

НАРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво купујем комплет од три књиге „ПИОНИРСКА ТРОЈКА" по цени од 120 дин за ГОТОВО — ПОУЗЕЋЕМ (плаћање приликом преузимања књига од поште) а по одбитку попуста од 5%.

Купац ______________________

Место и број поште ______________________

Адреса стана ______________________

ИЗМЕЂУ ИСТИНЕ И ЛЕГЕНДЕ

ИГУМАНОВА УЈДУРМА

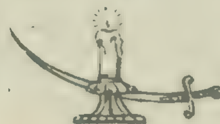

ТУРЦИ НИКАКО НИСУ ДОЗВОЉАВАЛИ ДА СЕ МАНАСТИРСКО ИМАЊЕ ПРОШИРУЈЕ. СТАРЕШИНА МАНАСТИРА ИМ ЈЕ ИПАК ДОСКОЧИО.

Био је један од најоштроумнијих калуђера манастира Светог Атанасија у селу Лешок, недалеко од Тетова. Звали су га поп Мојсе. Тако, кратко.

Тумарао је поп Мојсе по свету, најдуже се задржао у Хиландару, али се коначно скрасио у лешочком манастиру. Ту му се нарочито свидео игуман Кирил Пејчиновић, познати македонски народни просветитељ, мудар и благ човек. Временом су се њих двојица толико зближила да је поп Мојсе постао игуману десна рука, а овај попу нека врста ослонца.

Имао је поп Мојсе и доста среће у животу. Тако је, још док је живео у Хиландару, случајно набасао на благо које је понео у Лешок. Како није био грамзив, предао га је манастиру. Дуго су се он и игуман договарали како да искористе благо. Најзад одлучише да купе још земље за манастир.

МОЈСЕ СЕ НЕ ПРЕДАЈЕ

Ноћима су два калуђера лупала главу како да обаве куповање земље. Новац су имали, то је било у реду, али за куповину им је била потребна и дозвола Есад-паше, господара тог дела Тетовске котлине. Паша је био груб и осоран. Мрзео је Македонце, нарочито њихове калуђере.

— Па, ко ће од нас двојице паши? — упита једне вечери игуман попа Мојсета.

— Ја! — узврати Мојсе. — Тврд сам, тешко ће ме сажвакати!

Зором рано Мојсе је већ био на путу за село Ратае где се налазио Есад-пашин конак. Кад је стигао пред пашин дом, дочекан је негостољубиво. Најпре су пашини војници нахушкали псе на њега, а тек онда га пустили унутра. Паша се разбеснео кад је чуо зашто је поп Мојсе дошао. Треснуо је чибук о под и издрао се на њега:

— За вас су доста те цркве и манастири што их имате, а ти, каурињe, како си дошао тако и да одеш, јеси ли чуо!

Поп Мојсе се није предавао. Истина, није очекивао овакав дочек, али сад — шта је ту је. Заустио је да подробније објасни паши оно због чега је дошао, али га је пресекла права бујица псовки и погрда.

Игуман Кирил се није много изненадио кад је чуо од Мојсета како је прошао. Благо га је потапшао по рамену и умирио.

— Доскочићу ја њему, не брини!

ЈЕДАН БИО ПА ОТИШАО

При првој посети паши игуман Кирил Пејчиновић није прошао ништа боље од Мојсета. И на њега је Есад-паша свалио гомилу најружнијих речи и најзад га најурио вичући за њим:

— Један је већ био па отишао. И ти, црни ђаволе, како си дошао тако да одеш!

Ипак, игуман је био упоран. Кроз неколико дана опет је дошао. Овога пута Турчин је био добре воље. Дозволио је да приведу игумана. Саслушао га је, мало размишљао, а онда се лукаво насмејао и рекао:

— Можете да проширите имање, али само за онолико земље колико захтева одрана кожа једног бивола! А сад 'ајд' иди!...

Игуман није прозборио ни речи. Смирено је саслушао силника, климнуо главом и поздравио га. Паша им се, значи, руга, помислио је. Е, па, добро, и ми ћемо њему. Само, ми ћемо од тога извући корист. Видећемо ко је паметнији, пашо.

РЕЖИ КОЖУ!

Игуман позва попа Мојсета и нареди му да купи најкрупнијег бивола којег може да нађе. Поп га је одмах послушао и већ поподне бивo је чупкао траву у дворишту.

— Сад иди код ковача да ти начини оштар нож — наложи игуман Мојсегу **— и доведи сељане да закољу бивола.**

Све је било брзо учињено. Биволље месо је раздељено народу, а кожа разапета на земљи између пободених кочића. Потом је игуман замолио једног човека да исече кожу.

— Режи је у виду танког каиша, али танког као нит конца! Пази да га не прекидаш, каиш мора да буде из једног дела!

Када је и тај посао био готов, игуман позва људе да пажљиво разапну каиш по пољу које му је било раније понуђено на продају. Власницима поља исплатио је цену коју су тражили, а онда послао по Есад-пашу. Када је овај дошао, изненадила га је величина купљеног имања. Севнуо је очима на игумана.

— Ја одобрих да купите онолико земље колико захвата површина разапете биволље коже, а не цело поље, каури, бре!...

— За много година ти пашо, тако смо и учинили! — одврати му игуман и рече калуђерима да скупе „каиш" који је сада служио као међа купљене земље и да га ту, пред пашиним ногама, савију у спиралу.

Тако је и учињено. Пред пашом се формирала биволља кожа, тачније, њена цела површина. Турчин се насмеја.

— Нека вам је алал! — рече и окрену коња. Схватио је да је надмудрен. За њим пођоше ћутке и његови људи.

М. Тодоровић

СА СТАРИХ СТРАНИЦА

НАЈСТАРИЈЕ НОВИНЕ

Издавали су Римљани 168. лета пре Р. Хр. Називаху се оне »Acta populi romani diurna«. По садржају своме до дана данашњег сачувани примерак новина тих мало чиме се разликује од своје савремене сабраће. Ево „одела месних вести".

„23. марта. Конзул Ливинус данас је своје административне дужности обављао.

Данас, не много после полудана, беснела је страшна непогода. У близини брда Вели гром удари у храст и располути га.

У крчми што се „Медвед" зове, у близини Јанусовог брда, дошло је до туче. Крчмар озбиљно рањен.

Едил Титанијус казнио месаре због продаје грађанима меса непрегледаног од стране власти.

Аузидије, који у трговини знаком „Кимарски штит" тргује, побегао је из града однevши са собом знатну суму. Гонили су га и ухватили. Однесени новац био је код њега. Претор Фонтејус наредио му је да врати новац тај својим повериоцима.

Вођа разбојника Денитон, кога ухапси легат Неават, данас је кажњен разапињањем на крст.

У Остију је данас стигла картагинска флота.

Измените ли имена, све то се јуче или данас могло догодити и у новине ући. Само се побегли банкари обично ухватити не могу, разбојници на крст не распињу и украдени новац не враћа се власницима.

(1894)

ВЕК ПЛАСТИКЕ

ЧАРАПЕ ОД ПЕТРОЛЕЈА

ЧУДНОВАТО СРЦЕ — Двадесети век је доба пластичних маса које се све више употребљавају уместо каучука, памука, вуне, дрвета, метала, слоноваче, разних минералних и биљних смола и других природних материја. Врхунац практичне употребе пластике је њена примена у савременој хирургији. Данас се оболели залисци на срцу замењују ве-

штачким, пластичним, у оштећене зглобове уграђују се нови од пластике који у потпуности преузимају функције онога дела тела који је повређен или угрожен болешћу. И оштећене или болесне вене и артерије такође се надокнађују пластичним.

ПРОНАЛАЗАЧ ИЗ ХОБИЈА — Још 1869. године амерички типограф Џон Весли Хајт, који се хемијом бавио само из хобија, желео је да створи вештачку слоновачу. После многобројних узалудних покушаја најзад је у једном експерименту помешао загрејану нитроцелулозу и камфор растворен у води. И сам се изненадио кад је увидео да је добио безбојну, еластичну и дотад непознату материју. Био је то целулоид. Ускоро су од њега почеле да се производе вештачка слоновача и корњачевина које су фабрикантима преко ноћи донеле гомилу новца. Употреба целулоида временом се свела на израду играчака, чешљева и разних украсних предмета. Међутим, ова врста пластичне масе одиграла је изузетно важну улогу у развоју фотографије и филма, иако је од почетка имала велику ману. Целулоид је, наиме, лако запаљив, па су због тога у пожарима нестајали драгоцени снимци.

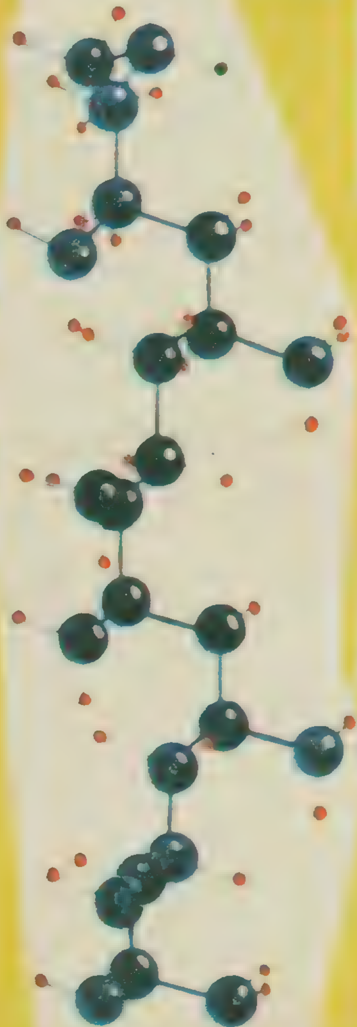

НЕОБИЧНЕ КУГЛИЦЕ — Основу за производњу пластичних маса најчешће чине угаљ, петролеј и калијум-карбонат. Атоми ових материја међусобно су чврсто повезани и разгранати као безброј мрежасто распоређених куглица. Загревањем се те везе кидају и затим мењају по вољи, зависно од тога каква материја жели да се добије.

ИЗОЛАТОР ОД МЛЕКА — Сваки пластични материјал може се лаганим загревањем обликовати или излити у различите облике. Крајњи облик добија се хлађењем. Француски хемичар Анри-Виктор Рењо успео је још 1838. године да загреје и обликује винилхлорид излажући га сунцу. Међутим, Рењо није одмах схватио колико су велике могућности за практичну примену ове вештачке материје. Немачки хемичари Криш и Шпителер, полазећи од козиена, беланчевине која се налази у млеку као калцијумова со, добили су 1897. године галалит, тврду пластичну материју која је због својих изолаторских облика постала незамењива у електротехници. Иначе, почетак 20. века је и рађање богате и разноврсне индустрије различитих производа од пластике. Али, лака запаљивост предмета од пластике често је узрок правим катастрофама.

НЕЗАПАЉИВИ АЦЕТАТ — Прве филмске траке биле су од целулоида неотпорног на топлоту, па је често загрејани пројекциони апарат палио филм. После дуготрајних напора, две фирме, америчка и немачка, почињу 1908. упоредо да производе филмове од незапаљивог ацетата целулозе, што је било револуционарна и спасоносна новина у филмској индустрији. Данас се, такође од пластике, производе филмови који су јасни и употребљиви чак и после пожара!

ВЕШТАЧКА БУДУЋНОСТ — Ово је охрабрило све оне који су се залагали за поношање производње пластичних маса. Многи хемичари сматрали су да је технолошка будућност човечанства у разноврсности производа од пластике која, са брзим развојем технологије, показује у себи обједињена многа својства што се ретко среће код природних материја. И све већи недостатак природних сировина омогућио је разгранату производњу пластике.

ГЛАВНИ У ЕЛЕКТРОТЕХНИЦИ — Белгијски хемичар Лео Хендрик Бекеланд успео је да 1909. године произведе отпорну материју тамне боје, без сјаја, која је по њему названа бакелит. Ова нова врста пластичне масе одмах је широко примењена, успешно замењујући стакло, дрво или порцулан. У Америци је убрзо отворено неколико фабрика бакелита, одличног изолатора, које су његовом творцу донеле право богатство. Нарочите врсте пластике, истина дугим и сложеним процесом, добијају се од петролеја. То су најчешће фини, танки материјали за израду чарапа, столњака и завеса које се брзо суше и не пеглају се.

СПАСОНОСНИ ПЛЕКСИГЛАС — Неколико врста пластичних маса изазвало је праву револуцију у животу савременог човека. Тако се догодило и са данас по много чему ненадмашним плексигласом, нарочитом производу сличном стаклу, али еластичнијим и мање осетљивим на удар. Због тога је ова врста пластичне масе, која се добија од ацетилена, данас незаменљива у аутомобилској индустрији за израду „шофершајбни". Ако се при судару ветробран од плексигласа и разбије, распрснуће се зракасто у безброј парчића и возач ће остати неповређен.

СВЕСТРАНИ ВИНИЛХЛОРИД — Ова врста пластичне масе, која је у почетку била неоправдано запостављена, данас се у целом свету највише користи. Због својих многих добрих својстава, употреба винилхлорида је готово неограничена. Употребљава се готово за све, од баштенских црева за заливање до изолатора електричних проводника. Многи прекривачи за подове и столове такође су од винилхлорида који се лако брише и не пегла се.

НАЈВИШЕ ЗА СПОРТ — Специјалне слојевите наслаге пластичних материјала, појачаних стакленом вуном, по разним својим особинама отпорније су од многих метала. Због тога су веома погодне за израду делова мотора, каросерија аутомобила и санитарних уређаја. Међутим, овакве пластичне масе најчешће се употребљавају за израду скија, штапова за голф, хокеј и пецање. А производња свих ових предмета је врло јевтина.

ДО 250° ЦЕЛЗИЈУСОВИХ! — Данас се и у грађевинарству, уместо камена, цигли и црепа, употребљавају пластичне плоче које су сасвим отпорне на хладноћу, влагу и топлоту. Поједини материјали, као на пример полиестер, лако подносе температуру и до плус 250 степени Целзијусових и без тешкоћа могу да се режу, лепе, буше и закивају. И то је доказ да је производњом практичних пластичних маса модерна хемија постигла прави тријумф.

СТРАНА ТОП-ЛИСТА У ДОМАЋОЈ ПРОДУКЦИЈИ

1) YOU SEE THE TROUBLE WITH ME — Barry White — ПГП РТБ
2) LET'S STICK TOGETHER Brayan Richard — ЈУГОТОН
3) DEVIL GIRL — Cliff Richard — ЈУГОТОН
4) ALL BY MYSELF — Erich Carmen — ЈУГОТОН
5) NOBODY'S FOOLS — Slade — ПГП РТБ
6) PINBALL WIZZARD — Elton John — ПГП РТБ
7) RODRIGO'S GUITAR CONCERTO — Manuel ЈУГОТОН
8) SATISFACTION — Rolling stones — ЈУГОТОН
9) YESTERDAY — The Beatles — ЈУГОТОН
10) FERNANDO — Abba — ПГП РТБ

ИТАЛИЈА

1) NON SI PUO'MORIRE DENTRO — Gianni Bella
2) LINDA BELLA LINDA — Daniel Sentacruz Ensemble
3) RAMAYA — Afric Simone
4) FERNANDO — Abba
5) EUROPA — Santana
6) DOLCE AMORE MIO — Santo California
7) LA PRIMA VOLTA — Andrea & Nicole
8) NUDA — Mina
9) AMORE MIO PERDONAMI — Juli & Julie
10) TU E COSI'SIA — Franco Simone

БОБА СТЕФАНОВИЋ

Један од најбољих домаћих вокалних интерпретатора, победник на многим забавно-музичким смотрама код нас и у иностранству, Боба Стефановић већ годинама заузима сам врх домаће забавне музике. Овакав успех није случајан. Дугогодишње искуство и предан рад донели су велику популарност овом још младом интерпретатору. Музиком се професионално бави скоро 14 година. Каријеру музичара почиње у једној од првих и најпопуларнијих домаћих вокално-инструменталних група ЗЛАТНИ ДЕЧАЦИ. Са њима остаје пет година. У том периоду постиже велике успехе од којих треба, пре свих, поменути успешно гостовање у Енглеској, земљи у којој је и створена поп-музика.

Када се група распала, Боба се упознаје са композитором Александром Корaћем који, запазивши његов таленат, одлучује да сарађује са младим певачем. Успеси нису изостали. Тандем Корaћ-Стефановић осваја на домаћим музичко-забавним смотрама низ признања и награда, а музички стручњаци већ почињу да говоре о својеврсном интерпретаторском стилу младог певача. После првих самосталних успеха Боба се придружује познатом вокалном квартету „Оне и они" у коме су још наступали Миња Субота, Даниборка Стојшић и Лидија Кодрич. Наступи на телевизији и честа гостовања ван граница земље учинили су да име Бобе Стефановића постане познато свим слушаоцима и дискофилима без обзира на године и музичке афинитете. У жељи да се окуша и као композитор, Боба напушта групу и већ првим својим песмама осваја публику. Линија успеха се пење, о чему сведочи и његов самостални албум „Аутопортрет" на коме су се нашле композиције самог певача. На крају поменимо још и то да Боба има тридесет година и да је до сада имао велик број хитова. Поменућемо само неке песме које су прославиле овог београдског певача који се ових дана спрема за турнеју по Савезној Републици Немачкој.

Дискографија: Моја стара гитара, Смем ли да ти кажем, Моје срце куца за тебе, тебе, Чекам те, Не тугујем, Једна црвена дугокоса, Љубав је за храбре, Моја љубљена, Мари, Мари, Једина љубави, Болно срце плаче, Остани моја, Пиши ми, Сватко мора имат некога, Нема, нема љубави, Чувај се ватре, Хиљаду гитара, Моје срце куца за тебе, Клечим и молим, Врати ми снове за двоје, Руже, Коме да дам, Ђурђа, За твоју љубав, Обриши сузе, драга, Моја љубљена, Буди само моја, Водите ме њој, Она, она, она, Ја бих хтео и многе друге.

Снима искључиво за продукцију грамофонских плоча РТБ.

ПЕСМА за ову недељу

ОНА, ОНА, ОНА

Музика и текст: Боба Стефановић
Пева: Боба Стефановић

Волела је срећу као добра вила за трен
више ни сам не знам да л' је то сан ил'
ја бејах њен.
Заволео сам њу за један дан и једну
ноћ
она није ту и знам да неће доћ.
Она, она, она,
била је лепа ко мадона
отишла је она и собом однела све.
Пролазе ми дани а ја још не налазим
спас
свуда око себе ја видим њу и чујем
њен глас
запалила је знам и срце и све у телу
мом
пустила да лутам сам по свету том.

ГРУПА ЗДРАВО

У последње време на концертима подијума и у омладинским домовима све чешће се појављују групе чији су неки чланови још ученици основних школа. Један од таквих је и недавно основана београдска група ЗДРАВО која, може да се похвали и изузетном музичком обдареношћу својих чланова. Групу ЗДРАВО чине четорица лепушкастих дечака између 12 и 18 година. Веома добро упознати са захтевима младих, одлучили су да свирају искључиво музику за своје вршњаке. Ту музику компонују сами, без ичије помоћи, што је за сваку похвалу. Да су на добром путу доказ је и понуда продуцента да сниме прву плочу. На синглу који ће се ускоро реализовати налазе се две композиције: „Родитељски савет и остале ствари", која ће се сигурно често слушати по дискотекама, док је друга песма „Распуст је крај" сентименталног карактера.

ПЕВАЧИ НАЈПОЗНАТИЈИХ СВЕТСКИХ ГРУПА

КРИС НОРМЕН (Chris Norman)

Крис је тек однедавно постао идол младих поштовалаца поп-музике. Члан је у последње време све популарније групе SMOKIE. Потиче из породице уметника и од малих ногу показивао је склоност према музици. Свира клавир и гитару. Рођен је 25. октобра 1950. у Redcaru, има плаве очи и смеђу косу. Висок је 173 сантиметара, ожењен и има два сина.

ТОП

Домаћа листа

1. МИЛОВАН — Жељко Бебек и Бијело дугме — ЈУГОТОН
2. КАД СМО ЈА И МОЈ МИШ БИЛИ БОКСЕРИ — Дадо Топић — ПГП РТБ
3. ТАЧНО У ПОДНЕ — YU група — ЈУГОТОН
4. ВОЛИО САМ ЈЕДНУ МАЛУ — Стаклено звоно — ЈУГОТОН
5. ЈА ТЕ ВОЛИМ АЛЕКСАНДРА — Душко Локин — SUZY
6. СКАЛИНАДА — Оливер Драгојевић — ЈУГОТОН
7. ШЈОР БЕПО КАПИТАН — Про арте — SUZY
8. ЏАМБО — Ипе Иванчић и Бијело дугме — ЈУГОТОН
9. ЉУБАВНИ ЈАДИ ЈЕДНОГ ПАРНОГ ВАЉКА — Парни ваљак — ПГП РТБ
10. ЖИВОТ ЈЕ МАСКЕНБАЛ — Тешка индустрија — ЈУГОТОН

ГРУПА ОК

Млади из Окучана који су овогодишњи распуст провели у свом крају, били су пријатно изненађени напретком четворице својих вршњака, чланова групе ОК. Летошње другарске вечери и игранке остаће им дуго у сећању, баш због групе ОК која постоји још од 1972. године. Четири године заједничког рада учиниле су своје, тако да се већ може говорити о веома доброј увежбаности и репертоару групе.

Басиста Милорад Дешић, гитариста Миленко Дивљак, други гитариста и певач Миленко Павловић и бубњар Тихомир Голубовић свирају претежно рок, и то најчешће своје композиције. Њихова жеља је да сниме самосталну плочу како би се за њих чуло и ван традиционалног региона. Да ова њихова жеља има основа, може да посведочи и податак да су на гитаријади одржаној у Новој Градишки почетком ове године у веома јакој конкуренцији заузели прво место.

ПОЛ МАКАРТНИ

(PAUL Mc CARTNEY)

Прошлог месеца млади Загрепчани имали су још једно ретко музичко задовољство. Тачно три месеца после наступа славних РОЛИНГСТОУНСА у Великој дворани Дома спортова у госте им је стигао Пол Макартни са својом групом ВИНГС. Задовољство за све оне који су некада обожавали славног БИТЛСА утолико је веће што је био заиста изванредан. Уопште ова година за Пола је најуспешнија. После тријумфалне турнеје по Сједињеним Америчким Државама овога пролећа, Пол је као први поп-певач енглеског језичког подручја успео да му се у Совјетском Савезу издају три ЛП плоче.

Својевремено, као члан познатог квартета из Ливерпула, Пол је заједно са Џоном Леноном написао за БИТЛСЕ све композиције што га је прославило и као композитора. Али, после распада састава 1970. у самосталној каријери постиже најмање у односу на осталу тројицу колега. Његове плоче добијају негативне критике, он пада у кризу.

Полов таленат поново долази до изражаја пре две године кад је издао албум »Band of the run« а затим и следећи »Venus and Mars«. То се потврђује и последњом ЛП плочом »Wings at the speed of sound«. Мелодије су одличне а аранжмани које сам пише маштовити су и пуни необичних решења. И на недавном концерту у Загребу где је са супругом Линдом побрао дуготрајне овације, Пол је доказао да је истински уметник, један од највећих у историји поп-музике. Очигледно задовољан Пол је нашим новинарима изјавио: „Људима никад није довољно душка стих љубавних песама. И сами сте се могли уверити колико их ваша публика цени и изванредно прима. Због тога им велико хвала и надам се да ово неће бити наш последњи сусрет. Због тога вам на крају само кажем до виђења".

ЗЕБРА

Вест да Раша Ђелмаш, дугогодишњи бубњар YU групе напушта састав, изненадила је многе, поготову што је објављена непосредно пред летњу турнеју. Као разлог најчешће је помињано да су се Раша и браћа Јелић посвађали за сва времена. Касније се испоставило да у свему томе нема ни трунке истине. Раша, Жика и Драги и даље су остали добри пријатељи, а разлог разилажења је жеља Ђелмаша да са групом младих музичара покуша да створи нешто ново, досад невиђено на домаћим концертним подијумима.

Жеља је полако почела да се остварује, мада се још многе ствари држе у тајности. Зна се да се нова група зове ЗЕБРА а због чега Раша неће да каже, мада се са сигурношћу зна да овај музичар зебре мрзи из дна душе. Док је био у школи, из биологије је имао слабу оцену баш због тога што није знао где зебре живе и да ли припадају папкарима. Пешачке прелазе „зебре" такође не може да смисли јер пред њима мора да зауставља своје спортске аутомобиле који се обично баш ту и покваре, тако да их слабашни Раша мора да гура. На крају се, ипак, сазнао прави разлог, Раша већ дуже време у својој гардероби има једну мајицу са штрафтама попут зебриних коју никако није имао прилике да обуче, а пошто је за њу дао доста новца схватио је да је ово најбољи начин да је добро износи, баш као што намерава да добро експлоатише све до сада знане и незнане музичке ноте и тако створи једну нову, младима веома допадљиву музику. О осталим члановима се још ништа не зна о чему сведочи и наша фотографија. Но, ова неизвесност неће дуго потрајати.

Група је у Радио-Београду начинила неколико снимака; ускоро се може очекивати њихов први јавни наступ и разјашњење тајне ко су још поред Раше Ђелмаша чланови групе ЗЕБРА.

За свој последњи концерт Елвис Присли је послао карте Елтону Џону и његовим родитељима. Наиме, Присли жели да му Елтон Џон компонује неке песме.

Велико изненађење приредили су обожаваоци свом идолу Џин Симонсу после концерта у Лос Анђелесу. Када је са својим саставом КИС завршио концерт, Џин је добио на поклон велику лутку. О томе он каже: „Лутка толико подсећа на мене да сам просто остао запањен. Те вечери сам је оставио на столу у хотелској соби, а када сам се пробудио и погледао у њу хтео сам да се онесвестим од страха. Нисам знао да толико страшно изгледам".

Jon Lord

Џон Лорд органиста и бубњар Јан Прајс бивши чланови групе ДИП ПАРПЛ, заједно са органистом Тони Аштоном, гитаристом Берни Марзденом и басистом Полом Мартинезом основали су нову групу која још нема име. Тренутно чланови новоформи-

Ian Paice

ПОП-ЗАНИМЉИВОСТИ

Басиста групе СТАТУС КВО Алан Ланкастер објашњава како је настало име њиховог новог хит-сингла „Мистери Сонг" (Mystery Song) „Дуго смо размишљали какво име да дамо нашој новој песми. Пошто нисмо имали идеја одлучили смо да је привремено назовемо, шале ради, тајанствена песма. То се допало и нашем продуценту и — назив је остао".

Кет Стивенс налази се тренутно у Холандији где завршава своју нову ЛП плочу. Прве снимке за ову плочу начинио је у студијима у Лос Анђелесу.

Род Стјуарт је запао у неприлику. Од пријатеља је сазнао да његова бивша девојка Ди Харингтон пише књигу. Претпостављајући да ће у њој углавном бити речи о њиховој вези, Род каже: „Сада својој супрузи Брит Екланд морам све да испричам о својој прошлости како из књиге не би стекла о мени погрешну представу".

Најбоље продавани макси синглови у Енглеској досада били су »Twist and Shout« и »Long Tall Sally« БИТЛСА. Њихов дугогодишњи рекорд оборила је плоча Демиса Русоса »The Russos Phenomen«.

Demis Roussos

раног састава снимају у Минхену свој први ЛП.

НОВЕ ПЛОЧЕ ЈУГОТОН

COCKNEY REBEL

Нови албум групе КОКНИ РЕБЕЛ под називом „Људска менажерија Кокни Ребел" наишао је на велико интересовање дискофила. Квалитети певача Стива Херлија и овде су дошли до пуног изражаја.

ROLLED GOLD

На ЛП плочи популарних СТОУНСА нашло се 28 композиција које су до сада имале највише успеха. Све композиције, изузев четири, са две велике плоче дело су тандема Џегер — Ричард. Плоче треба набавити и подсетити се времена кад су Мик Џегер и другови самоуверено владали светским топ-листама.

ВУЦА И СРЂАН

ЛП плоча Вуце и Срђана, дубровачког дуета, једно је од бољих остварења домаће продукције. Једанаест композиција снимљених почетком ове године у већ добро познатом маниру овог дуета су наишле на допадање слушалаца.

ИВКР

Сарајевска група ИВКР представља нам се новом ЛП плочом „Весело вече". Између осталих нумера, на плочи су се нашле и већ добро познате композиције „Идем ја, иде калдрма", „Немам времена" и „Иде цура преко села 16 посто невесела".

НАПРАВИТЕ САМИ КУЋНУ ХАЉИНУ

На нашем цртежу приказане су две кућне хаљине различите дужине. За краћу кућну хаљину потребно је 3,5 метра материјала ширине 90 цм. Крој за ову хаљину дат је на **цртежу 1.** Део обележен словом А представља половину предњег дела, а В половину леђа. (Све мере су у сантиметрима). Леђа кројите из два комада па их спојте по дужини. **Пазите:** приликом кројења искројте леву па десну страну предњег дела и леђа, да вам се не би десило да искројите две леве или две десне стране.

За дугачку хаљину измерите целу дужину коју желите **црт. 2)**, од тога одузмите **80 цм**, па за добијену вредност М продужите хаљину коју видите на нашој шеми. У том случају биће вам потребно 3,5+(4 x M) метара материјала (наравно, дужину М изразите у метрима). Осим тога потребно вам је још и 3 метра траке за опшивање. Може бити свилена или сомотска. А ако шијете дугачку хаљину онда вам је потребно 3 м + (2 x M) метара траке. Делове хаљине пришивајте један за други као што видите на **цртежима 3 и 4.** Затим опшијте траком око рукава, врата и дуж предњих ивица. Траку зашијте са наличја **(црт. 5)** па је окрените на лице и прошијте било на начин који видите на цртежу 6 или на **цртежу 7**, што зависи од тога да ли трака има лепо обрађену ивицу **(црт. 7)** или не **(црт. 6)**. Кућну хаљину порубите и дуж доње ивице. Каиш направите од истог материјала или од украсне траке коју треба да сашијете дупло **(црт. 8)**. У том случају треба да докупите још 3 метра траке, да би вам каиш био дугачак један и по метар.

Ако вам је материјал од ког сте сашили кућну хљину једнобојан можете га украсити цветом мака који је са легендом боја дат на **цртежу 10.** Мотив везите вуницом, и то бодом покрстице. А како се тај бод и води приказује **цртеж број 9.** Пре него што почнете да везете прецртајте на флис-папир мотив са **цртежа 10**, а затим за рамена увеличајте тако да једна коцкица има ивицу 0,5 цм. За доњи део хаљине коцкица има ивицу 1 цм **(црт. 11).** Затим овако исцртано парче флис-папира профирцајте на месту где ћете вести **(црт. 12)** па везите по мрежи на флис-папиру. Када завршите, папир исцепајте.

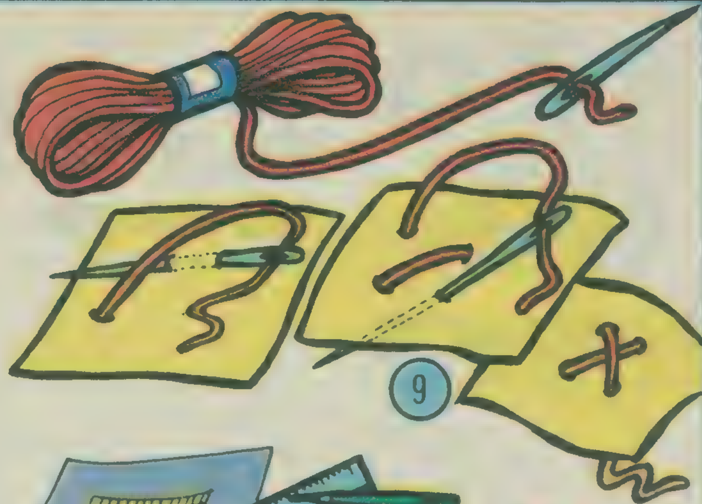

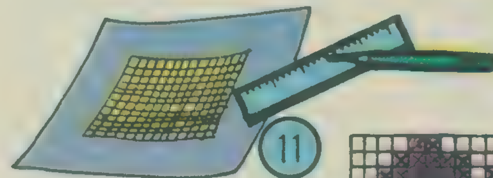

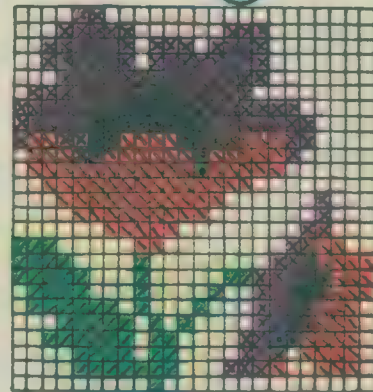

X ТАМНО ЦРВЕНО
• ЦРНО
/ ЗЕЛЕНО
\ ЈАРКО ЦРВЕНО

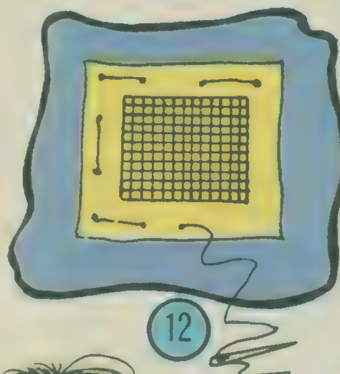

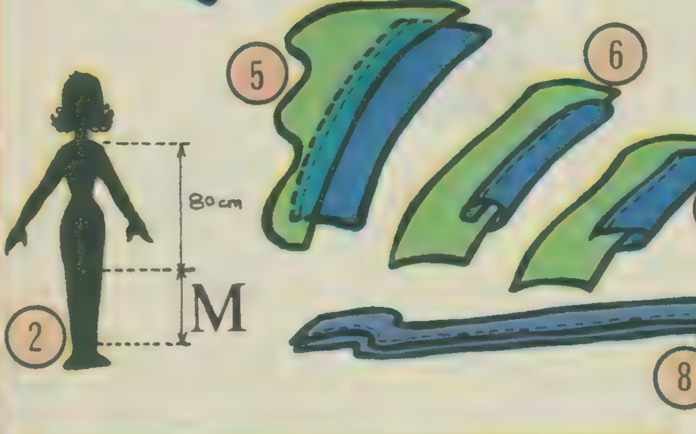

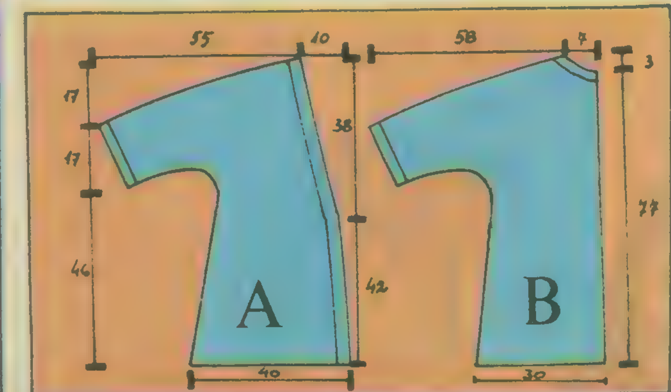

Спасло га налив-перо!

Совјетски хирург Александар Саповалов био је присиљен да оперише слепо црево на подморници која је у том тренутку пловила 45 метара испод површине Северног мора и то — сопствено!

Била је ноћ 17. маја 1974. године кад је у пределу слепог црева осетио лак бол. У првом тренутку није обраћао на то много пажње. Међутим, како су после пола часа болови почели да бивају све јачи коначно је схватио да се ради о нападу слепог црева. Почела је да га хвата паника јер био је једини лекар на подморници која се у том тренутку налазила далеко на пучини.

Од тренутка кад је подморница узела курс ка обали Саповалов је почео да броји минуте. Окупан знојем лежао је у својој кабини док су му ужасни болови раздирали стомак. Прошло је већ 24 часа откако је напад почео и он је знао да ће умрети ако му слепо црево не буде ускоро извађено. Није му преостало ништа друго него да покуша сам да изведе операцију. Уосталом, није имао шта да изгуби.

Затражио је да га пренесу на сто у трпезарији. Подметнувши под леђа и главу неколико јастука убризгао је ињекцију морфијума. Кад су неколико минута касније болови уминули, узео је локалну анестезију и почео операцију. Све је било добро док није стигао до слепог црева. У том тренутку анестезија је престала да делује и ужасни болови потпуно су га сломили. Почео је да губи свест. Његови „асистенти", двојица младих официра, који су стајали поред стола спремни да помогну, изручили су му два ведра хладне воде на главу и то га је повратило.

Само страховитим напором воље, готово у буни-ху, успео је да одвоји слепо црево и ушије рану. Одмах после тога поново је изгубио свест. Повратио се два дана касније у кревету војне болнице. Све се ипак добро завршило.

Добар је и перорез

Вероватно није било лакше ни енглеском лекару доктору Роналду Лојду који је сличну операцију, додуше на другоме, морао да обави у британској бази на Антарктику на температури од минус 50 степени. Инструменти су се у недостатку стерилизатора искували у кухињском лонцу.

Да живот може да се спасе захваљујући вештим рукама и обичном перорезу показује и случај који се 1976. године догодио у Сингапуру.

Вративши се једног септембарског поподнева из куповине, Пеги, жена британског књижевника Џефрија Хорнера, нашла је свог мужа како се преврће по поду борећи се за ваздух. Уплашена али ипак довољно прибрана, Пеги је потрчала до суседне улице у којој су становали Џефријеви пријатељи Боб Еванс и Питер Мирс, обојица хирурзи.

Кад су десетак минута касније њих троје задихани улетели у кућу, затекли су Џефрија како лежи непомично. Огроман оток, проузрокован инфекцијом грла потпуно му је затворио душник и довео до гушења.

Схвативши да ће изгубити драгоцено време ако буду чекали на кола хитне помоћи, двојица лекара су одлучила да одмах ту, на поду, обаве операцију. Пронашавши на столу у кухињи перорез чије је сечиво било дугачко само неколико сантиметара, Питер Мирс га је стерилисао вискијем и одмах потом направио рез на Џефријевом грлу.

У међувремену, Боб Еванс је затражио од Пеги налив-перо, отворио га, извукао из њега цевчицу, у којој се налазило мастило и испразнио је. По угледу на Мирса и он је дезинфекцију извршио вискијем и цевчицу дугу око пет сантиметара завукао у Џефријев душник. Потом су наизменично давали Џефрију вештачко дисање све док нису приметили да су његова плућа најзад почела равномерно да се дижу и спуштају. Џефри Хорнер је био спасен.

Никад боље

Године 1964. помоћни стјуард Џон Брицмен на путничком броду „Северна звезда" незгодно је скочио у базен и при том ударио главом о зид. Следећег јутра био је у коми.

Бродски лекар доктор Морген испричао је касније:

„Џон је буквално умирао, а ми смо се у том тренутку налазили 650 километара удаљени од Тахитија. Шта да радим с човеком код кога су настајали сви симптоми изливања крви у мозак? Једини начин да му помогнем био је да изведем операцију, али како кад сам од инструмената имао само неколико најосновнијих, довољних за лакше интервенције. Онда ми је пала на памет спасоносна идеја: сишао сам у машинско одељење и тамо позајмио чекић, длето и сврдло.

Пошто сам их стерилисао, начинио сам пет отвора на Џоновој глави и кроз њих успео да извучем усирену крв. Нисам био сигуран да ли је операција успела, али сам бир учинио све што сам могао".

Када је десетак дана касније „Северна звезда" приспела у енглеску луку Саутемптон, Џон Брицмен је изјавио да се осећа као никад раније.

Нога или живот

На заиста неуобичајеном месту морао је да изврши операцију и Џон Друкер, лекар из енглеског града Еланда. Њега су хитно позвали на градилиште где је једном од зидара бетонска греда пригњечила ногу на висини од 15 метара.

Чим се попео на скелу на којој се налазио повређени човек, схватио је да одмах мора да изврши операцију. Пошто му је дао ињекцију морфијума и стерилисао алкохолом нож који му је позајмио један од радника, почео је да „оперише". Цела операција трајала је нешто више од једног минута. Повређени радник ни гласа није испустио док му је доктор Друкер резао ногу, иако је све време трпео страховите болове.

Необичну операцију извео је сам на себи и фармер Андре Вери из француског места Сент Жени. Он је једног дана средином лета 1967. године легао под трактор да га поправи, али се овај изненада покренуо и пригњечио му стопало леве ноге. Како никог није било у близини, Андре се одлучио на једино што је могао учинити, стегнувши зубе одрезао је стопало.

Новинарима локалног листа који су га посетили у болници рекао је:

— Могао сам да бирам између ноге и живота. Изабрао сам ногу!

О. В.

ОСУЂЕН НА ДВОСТРУКУ СМРТ

Необичну, и практично неиспуњиву пресуду донео је суд града Кливленда у Охају. Двадесетшестогодишњи Лари Кајзер је два пута извршио разбојништво и при том убио два човека. За двоструко сурово убиство он је осуђен на ДВОСТРУКУ

смртну казну на електричној столици, при чему обе пресуде треба да буду извршене једна за другом. Судија је пресуду образложио тиме што Кајзера од једне смртне казне може да ослободи Врховни суд; тада би он одседео десет или више година у затвору и после тога се поново нашао на слободи. Другу смртну пресуду Врховни суд не може ни у ком случају да поништи.

ЦВЕТ НА ХАЉИНИ

Ветеринар др Бруни у једном париском листу објавио је оглас да жели да се упозна са женском особом, женидбе ради. На тај оглас одазвала се само једна дама, која није навела своје име, а која му је заказала састанак у кафеу. Знак распознавања: црвена ружа. Када је угледао даму са цветом, др Бруни умало није доживео срчани удар — то је била његова бивша ташта!

ПЕШИЦЕ

1 **УСИЈАНИМ РАВНИЦАМА** — Све до 1860. године унутрашњост аустралијског континента била је још неиспитана и непозната. Међутим, неколико истраживача ипак се одважило да те године крене на опасно путовање у непознате крајеве, али сви су се брзо враћали. На ивици живота и смрти од изнурености, доносили су готово истоветне извештаје о пределима кроз које су пролазили. Према тврђењу чланова првих експедиција, читавим пространством тог тајанственог континента пружају се стеновите пустиње и сасушене, усијане равнице.

2 **ПОДУХВАТ ХРАБРОГ ИРЦА** — Роберт О'Хара Берк, пореклом Ирац, организовао је у августу 1860. експедицију у којој је, поред Европљана Вилса, Кинга Греја и Браеа, било и неколико домородаца — водича и тумача у случају сусрета са ратоборним староседеоцима. Кренули су 21. августа из Мелбурна на север с намером да стигну до Карпентаријског залива. Пред њима је био пут дугачак 2300 километара, и то ако буду ишли у правој линији.

3 **НА ОБАЛИ КУПЕР КРИКА** — Међутим, већ неколико дана после поласка, Брек је изненада променио план и одлучио да експедицију подели у две групе: претходница, снабдевена само најнеопходнијим намирницама и под његовим вођством, кренуће што је могуће брже према реци Купер Крик, а остали ће доћи за њима. Ова друга група коју је предводио Брае на обалу Купер Крика стигла је тек 11. новембра. Ту је требало да се улогоре и чекају повратак Беркове групе која је продужила на север.

4 **МЕЂУ ТЕРМИТИМА** — Четири Европљана и шест камила, доведених чак из Авганистана, успешно су савладали пустињски појас и зашли у предео са честим дрвећем и бујном травом. Изненадила их је и разноврсност животињског света: виђали су јата дивљих гусака, пеликана и папагаја, затим велике чудне птице сличне нојевима, чопоре кенгура и дивљих паса. Наилазили су и на џиновске мравињаке и њихове опасне становнике — термите. Ипак, изгледало је да је пут до северне обале Аустралије лак и отворен.

КРОЗ АУСТРАЛИЈУ

5 **НА ИЗМАКУ СНАГЕ** — Али, радост Роберта Берка и његових другова била је преурањена. На експедицију су се изненада сручили дуготрајни и густи пљускови који су на земљи све претворили у лепљиво блато и нетријатну влагу. Наквашено водом, тле је постало непроходно за камиле ненавикле на такав терен. И сами на измаку снага од напора и грознице, људи су с муком извлачили животиње из блата где су понекад тонули толико да им је само извиривала глава. Експедиција је сад напредовала веома споро, људи су били нервозни и уморни, а Берк се, забринут због непредвиђеног закашњења, плашио да не изгуби људе.

6 **ИЗНЕНАЂЕЊЕ У ЛОГОРУ** — Кад су намирнице биле на измаку, људима је запретила глад, па су били приморани да убијају камиле како би имали шта да једу. Најзад, 9. фебруара 1861. године исцрпљени, болесни и гладни стигли су на обалу Карпентаријског залива. Али, тек ту је Берк показао сву смелост и снагу. После краткотрајног одмора, готово одмах кренуо је пешице назад, опет према Купер Крику. На домаку циља 16. априла, Греј умире. Преостала тројица настављају мукотрпно пробијање и 25. априла стижу у логор који је, мислећи да су већ мртви, Браe напустио само дан раније!

7 **КРАЈ ИСТРАЖИВАЧКЕ ОДИСЕЈЕ** — Скрхани овим непредвиђеним догађајем и изнурени од пешачења и глади, Берк и Вилс умиру крајем јуна. Спасилачка експедиција, која је у међувремену кренула у потрагу за њима, пронашла је 15. септембра само Кинга кога је прихватило једно племе домородаца, пошто је имао добру пушку и доста муниције. Тако се завршила ова истраживачка одисеја чији су учесници ушли у историју Аустралије као први људи који су је прешли с југа на север. У знак захвалности и поштовања, Роберту Берку и Вилијаму Вилсу подигнут је споменик у центру Мелбурна.

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

ДЕВОЈКА ИЗ СНОВА

Пребацио се у 1979. годину и већ првог дана одлучио да се не враћа у своје време јер је срео — њу

Р. АНТОНИНИ

Жао ми је што сам морао да вас узнемирим, Гордоне — рекао је професор Филдинг, ректор Универзитета у Кембрицу.

— Није то ништа, господине.

— Ви сте Крејг Гордон, рођен у Виндзору 2079 — рекао је Филдинг гледајући у своје белешке. — Имате 22 године... студент физике, не баш сјајан...

— Тако је, господине — признао је скромно младић.

— Одличан у спортовима... ненадмашан као пилот акробатске ескадриле...

— О, хвала.

— Слушајте ме, Гордоне. Потребни сте нам за један изузетно важан експеримент. Но, пре тога бих хтео нешто да вам објасним.

— Слушам вас, господине.

Зашто нестају?

— Почећу мало поиздаље. Ви се сигурно сећате да је на почетку 20. века Алберт Ајнштајн формулисао своју теорију релативности, која је и данас један од стубова науке. Чињеница је да не постоји време изван простора, односно да простор постоји само у времену.

— То је очигледно — рекао је Гордон.

— Да, али нико досад није искористио ову истину, нико је није повезао с другим познатим појавама. Узмимо летеће тањире. Ви се сигурно сећате тих чудних пред мета који су запажани у току протеклих векова још од античког доба, али су у највећем броју примећивани између 1960. и 1990. године. А онда су постепено постајали све ређи. Већ готово седам деценија о њима се, тако рећи, више и не говори.

— Познато ми је то, господине.

— У 20. веку је било много хипотеза о овим загонетним предметима. Већина је сматрала да они потичу из ванземаљских простора и да њима управљају становници других планета. Тада ова хипотеза није била апсурдна. Тек недавно је непобитно утврђено да околне планете уопште нису насељене. Уосталом, зар посетиоци с других планета не би успоставили контакт с нама?

— Свакако да би — потврдио је Гордон. — Па шта су онда летећи тањири?

Професор Филдинг је наставио као да није чуо питање.

— Има и нешто више. Већ средином прошлог века радари су били у стању да следе летећа тела док су се удаљавала. И шта се догађало? Одједном су нестајала! Једноставно, ишчезавала су са радарског екрана. Како је то могуће? Реците!

— Ја... ја не знам. Можда би неки други студент... — муцао је Гордон.

— Не — осмехнуо се професор Филдинг. — Ви сте наш најбољи пилот, а понешто се разумете и у физику...

— Шаљете ме на такмичење? — обрадовао се Гордон.

— На нешто боље. Али, сад ћу вам рећи зашто радари нису могли да прате летеће тањире. То је зато што се они нису кретали у простору, већ у времену. И нису њима управљала ванземаљска бића, него људи... из будућих векова. Ви ћете, Гордоне, бити први из овог нашег века који ће управљати временском машином. Ви ћете бити Гагарин 21. века!

— Ја?

— Да, ви. А сад ме не прекидајте. Убеђен сам да негде у свемиру постоји планета на којој се у овом тренутку живи у 18. веку... као што постоји и планета на којој живе наши потомци у трихиљадитој години.

— То је страшно! — промуцао је Гордон.

— Напротив, то је дивно. Ако је ова моја претпоставка тачна, онда је лако закључити да смрт више не постоји! Схватате ли то, Гордоне?

— Не... не схватам, професоре.

— Ускоро ћете се и лично уверити. Конструисао сам мали летећи тањир. Само прототип, разуме се. Већ је програмиран за путовање у прошлост. Ви треба само да кажете да ли пристајете.

— Када је полазак?

— Одмах. Спремио сам вам одело какво се носило у другој половини 20. века. Морате пазити да не одударате својим понашањем. Наравно, не смете учинити ништа што би могло да измени ток историје. И држите се што даље од Лондона. Ако хоћете, пођите у Виндзор, своје родно место. Тако ћете моћи да уочите колико се данас изменио... Овде вам је и новац: 10.000 фунти из времена Елизабете II.

Летећи тањир је имао само три метра у пречнику и изгледао је врло једноставно. Гордон се попео у њега, махнуо руком професору и окренуо кључ за паљење. Остао је непокретан, али је пејзаж око њега почео да бледи и да нестаје. Као да је све прогутала нека магла.

Зора крај Темзе

Кад се магла разишла, Гордон се нашао на висини од 5.000 метара изнад Кембрица. Тај Кембриц је био мали, без оних блокова модерних зграда који су настали у току последњег века око старог, историјског центра.

Померио је командну палицу и тањир је великом брзином кренуо у правцу Лондона. Мада огроман, и Лондон је био знатно мањи него у 21. веку...

Била је зора кад се тихо спустио с оне стране Темзе и сакрио тањир у једном шумарку. После тога је пешке кренуо према градићу. Прешао је преко моста и стигао у сам центар Кембрица. Мало је шетао уличицама, а затим је ушао у једну чајџиницу која је потицала још из 18. века, а коју је добро познавао. Све је било исто... сем календара на зиду. Показивао је 30. јул 1979. Чудно! Он се родио тачно сто година касније.

Одмах после њега, у локал је ушла једна девојка, која се Гордону учинила изванредно лепа. Била је висока, витка, носила је сукњу готово до земље. Фине црте лица указивале су на племенитост духа, али и на одлучност. Колико

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Ко посматра рашћење ствари од њихова почетка, имаће најбољи поглед на њих.

(Аристотел)

је била друкчија од девојака из његовог времена, које су више личиле на мушкарце!

Ова је имала дивну риђу косу која је пламтела као ватра. Гордон је гледао отворених уста. Приметила је то и осмехнула му се, а одмах затим оборила поглед. Он је био ван себе од заноса.

— Добар дан — рекао је и девојка је поцрвенела, а њене зелене очи постале су — или му се учинило — још веће и блиставије. Сео је крај ње, за сто у углу. — Ја сам странац. Да ли могу да поразговарам с вама?

— Странаца овде има доста — одговорила је девојка мелодичним гласом — али ви изгледате као да сте дошли из неког другог света.

— Можда и јесам... из света у којем се о девојкама као што сте ви само сања.

Тако је почео разговор. Гордон је сазнао да се она зове Ен Спендер, да има 20 година и да живи са неком старом тетком која је прилично кињи. Заједно су изишли из локала и упутили се према реци. Шетали су неко време обалом, испод гранатог дрвећа. Нису ни приметили када су им се руке спојиле.

— Како си леп! — прошаптала је Ен.

— Останимо данас заједно — молио ју је он, потпуно заборавивши на свој задатак. У ствари, мислио је како би радо остао с њом за цео живот. Али, који живот? У којем веку?

— Како би то било лепо! — уздахнула је Ен — али моја тетка је врло строга. Ако останемо заједно вечерас, морамо остати стално заједно.

— Ја сам за то! — узвикнуо је Гордон. Са оних 10.000 фунти у џепу био је богат човек, а професору Филдингу се може вратити после 100 година.

— И ја сам — рекла је Ен. — Заувек заједно.

Он је хтео да јој објасни све, али се на време уздржао. Зашто да је плаши? И како да јој објасни да он још није рођен?

Будимо озбиљни...

Вратили су се у градић и договорили се да се опет нађу, одмах после ручка. Затим је он одјурио у шумицу где је био сакрио летећи тањир.

— Професоре! — викнуо је у слушалицу временског радио-телефона. — Овде је величанствено. Ја сам у 1979. години. Ту сам и ту остајем!

— Шта кажете? — рекао је професор, убеђен да се он шали. — Одмах се вратите да поднесете извештај.

— А, не. Ја се не мичем одавде за следећих сто година. Видећемо се кад се опет родим... Ја сам се заљубио, професоре! На први поглед. Остајем овде и женим се.

— Гордоне! — викнуо је професор, трудећи се да остане миран. — Ви тиме можете да измените ток историје!

— Ваш ме брига! — гласио је одговор.

— Хајде, Гордоне, будимо озбиљни. Шта ви уопште знате о тој девојци?

— Знам да ме воли и да је чудо од лепоте, женствености и племенитости... Знате ли ви уопште шта је то жена, професоре? Не, не. нико у нашем времену то не зна.

Професор је неко време ћутао, а затим је стао да се распитује о девојци. Тражио је да му каже њено име и датум рођења.

Гордон је чуо професора како телефоном зове матични уред у Лондону, у којем су били регистровани сви британски грађани за последњих 150 година. Послове матичара обављао је електронски мозак. Било је довољно неколико минута да се добију сви тражени подаци.

— Гордоне, сместа се враћајте! — узбуђено је рекао професор. — Та девојка је баба ваше бабе!

— Али, ја још нисам рођен — насмејао се Гордон.

— Нећете се никад ни родити ако се ожените том девојком. Ен Спендер треба да се уда за деду вашег деде.

„Какво замешательство"! помислио је Гордон и упитао:

— Ко је тај деда мога деде? Да ли можете утврдити?

— Останите на линији... одмах ћу то проверити.

После два-три минута чуо се професоров глас који је подрхтавао од узбуђења:

— Гордоне, добио сам одговор. Ен Спендер се удала за неког Крејга Гордона, младића без породице, о чијем се пореклу ништа не зна.

— Збогом, професоре! — рекао је Гордон. — Видећемо се за сто година!

После венчања, изнајмили су најлепши апартман у хотелу у Виндзору. Ен је била срећна, а он није могао да одвоји поглед од њеног лица, од њених очију.

— Је ли, драги, да се никада нећемо растати? — рекла је она.

— Остарићемо заједно.

— Никад нећемо остарити — одговорио је он. — Увек ћемо бити млади... сваки пут кад то зажелимо.

Мислио је на свој тањир који је летео кроз време. Ен је то схватила као шалу и осмехнула се...

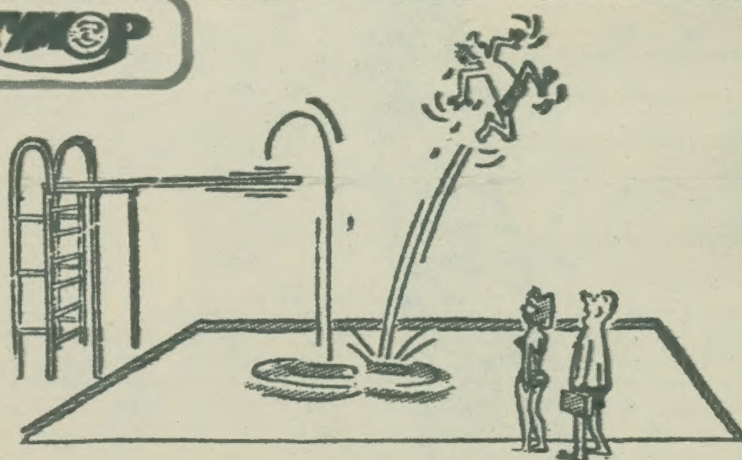

— Изгледа да је заиста хладна!

укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) Постоље, 7) направа, 13) стругара, 14) музичко дело, 15) племенити гас, 16) мађарски шаховски велемајстор, 18) место код Сплита, 19) тешка заразна болест (мн.), 21) лична заменица, 23) небеска тела, 24) Лудолфов број, 25) корално острво, 27) бубуљица, 28) митолошка личност шума, 29) град у Мароку, 31) два самогласника, 32) тетка од миља, 33) једна житарица, 35) пролећни месец, 37) агрегатно стање воде, 39) иницијали презимена и имена аутора романа „У регистратури", 41) лествица, 44) показна заменица, 45) памук, 47) англо-саксонска мера за површину, 48) ауто-ознака за Тетово, 49) најефикаснији голгетер у историји југословенског фудбала, 51) дршка на виолини, 53) део одеће (мн.), 55) драга, 58) папагаји, 59) скуп птица, 61) животиња (енгл.), 63) река у Јужној Америци, 65) атоли, 66) долина.

УСПРАВНО:

1) Низ боја, 2) римски историчар (Кар Лукреције), 3) речни рибар, 4) индустријска биљка, 5) предлог (нем.), 6) краћа страна правоуглог троугла, 7) онај који се бави астрономијом, 8) река у Италији, 9) чехословачка афирмација, 10) део тела, 11) коњи, 12) сујета, 17) цигла, 19) ауто-ознака за Лесковац, 20) дуже временско раздобље, 22) наша прва филмска глумица (Рина), 23) наша река, 24) шаховски израз, 26) тор (мн.), 28) дан у недељи, 30) показна заменица, 32) један од атлетичара, 34) афере, 36) првак, 37) наследник, 38) римски поздрав, 40) учесник, 42) средство за лакирање, 43) једна од САД, 45) бивши кинески председник (Це Тунг), 46) град у Француској, 50) два иста самогласника, 52) траг дивљачи, 54) познати француски атлетичар (Мишел), 56) друго, остало, 57) узвик негодовања, 58) плажа код Будве, 60) музички звук, 62) хемијска ознака за алуминијум, 64) једна нота.

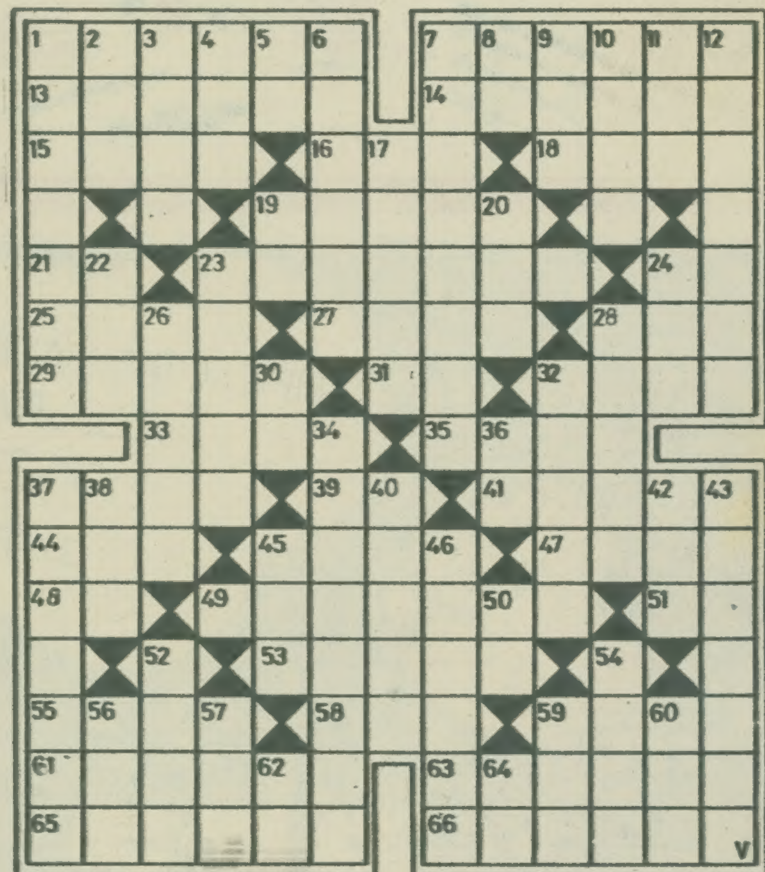

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) Самоуправљање, 12) указ, 13) рок, 14) слик, 15) рој, 16) сенат, 18) Авр, 19) О(скар) В(ајлд), 20) сплавар, 22) ав, г, 23) орао, 24) Амор, 26) аванс, 29) алиби, 31) ти, 32) актив, 33) алат, 36) СА, 38) ирвас, 40) ак, 41) кауч, 43) гарав, 45) ар, 47) октет, л, 49) видра, н, 51) осам, 53) било, з, 54) це, 56) Требиње, 58) Ср, 59) ета, 61) Атина, 62) Ика, 63) рана, 65) Аро, 66) Арад, 67) трагикомедија.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" Македонска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА" Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА" Живорад Стојковић. Уредници: Кринка Витеровић, телефон 324-191/525, Нурдинка Ђелић, телефон 324-483. Технички уредник Владимир Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефон 324-191/523. Претплата за нашу земљу: годишње 220,00 дин., полугодишње 110,00 дин., тромесечно 55,00 дин. Претплата за иностранство: годишње 440,00 дин., полугодишње 220,00 дин. тромесечно 110,00 дин. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: ДМ 64.—, Долар 25.—, Фф. 110.—, Шфр. 66.—, Шср. 108.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 324-451, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласно одељење: Македонска 35/I, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПЛУТОН
by WALT DISNEY

СЛУШАЈ, ПЛУТОНЕ! ДА СЕ НИСИ МАКО С МЕСТА... И ДОБРО ПРИПАЗИ ДА МИ КОМШИЈСКЕ КОКОШКЕ НЕ УЂУ У БАШТУ!
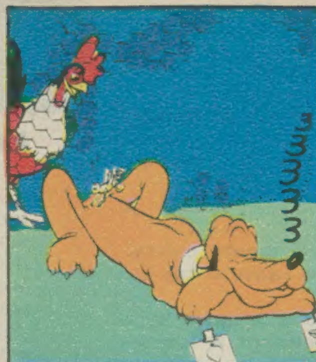
ШШШШ
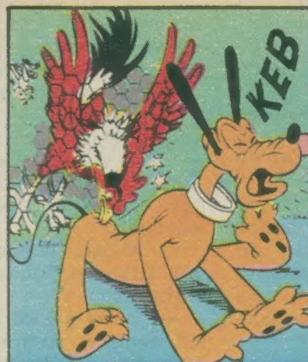
КЕВ

ГРРРРР

333
33
3

ГУТ
33
333
333

3-3
333
33
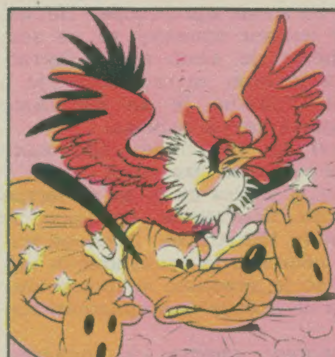
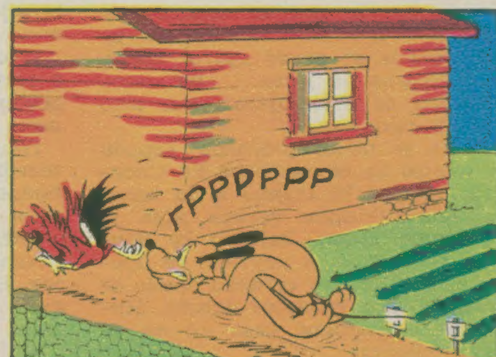
ГРРРРРР

ДУМ

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

МОРЕМ КРОЗ КОНТИНЕНТ

Реци ми нешто више о Панамском каналу и његовој изградњи.

Катица Зорић,
Сисак

Поред Суеца, Панамски канал је најзначајнија директна веза између два океана — Атлантског и Тихог. Пут од Њујорка до Сан Франциска скраћен је за око 14.600 километара!

Године 1879. Друштво којим је управљао Фердинанд Лесепс, градитељ Суецког канала, добило је одобрење да почне с радовима. Због тешких услова Лесепсово Друштво је после десет година банкротирало па су радови на изградњи Панамског канала прекинути.

САД се 1906. прихватају градње а грађевинско техничку одговорност поверавају инжењеру Џорџу Вашингтону Геталсу. Просецање земљоуза потрајаће пуних седам година. Приликом градње страдало је 50000 радника што од жуте грозница, што од маларије.

Петнаестог августа 1914. године кроз Канал је прошла прва лађа. Шест година касније, 12. јуна 1920, Канал је и званично предат на коришћење.

НАПИТАК ЗА БОГОВЕ

Ко је и када почео да употребљава чоколаду?

Микица Рокић,
Обреновац

Још код старих Астека плодови какаоа употребљавани су за справљање мирисног напитка. Но, тек

су Маје почели систематски да гаје какаово дрво ради његових бобица, од којих су справљали течну чоколаду. За првог прозналазача чоколаде сматра се Квецалкоатл, деда моћног Туле, краља Маја. Дуго се порекло назива чоколаде погрешно приписивало речи *шоко*, која одговара звуку приликом млаћења плодова какаоа. Данас се зна да је какао реч мексиканско-ацтечког порекла (какахуатл), а да чоколада води порекло од речи Маја *ксокоатл*.

Мада је Колумбо први од Европљана открио чоколаду и осетио укус ароматичног напитка, тек је Кортес 1519. године пренео веће количине какаовог плода у Шпанију да би ускоро Италија била прва земља која је освојила чоколада.

»СИТНИЦА« ИЗ ОХРИДА

Интересује ме која је најмања риба наших река.

Воја Кесатина,
Пожега

По врстама риба наше реке су најбогатије у Европи. Оне држе и други рекорд: највећу и најмању слатководну рибу Европе. Први „дин“ свакако је сом. Међутим, дуго времена постојала су подељена мишљења о најмањем становнику наших река.

Једно време мислило се да је то риба дунавског слива, округла платиница или гавчица, па затим бела уклија-беовица, вијун, пиор зеленац. Није најмања ни гамбузија, вештачки насељена у Дунаву ради уништавања комараца.

Године 1924. наш ихтиолог Караман је у Охридском језеру открио најситнију рибу не само код нас него и у целој Европи — *охридску гаовицу* (Paraphoxinus minutus). „Ситница“, како су је многи назвали, није већа од 4—5 сантиметара, леђа су јој сивкаста, тр-

бух жут, боје лимуна. Чак су јој и очи жућкасте. На леђима има неколико црних тачкица и храни се искључиво ситним животињицама и муцицама.

ПТИЦА-УБИЦА ЗВЕЧАРКИ

Да ли је истина да у свету постоји птица која убија змије?

Богдан Турудић,
Вршац

У Северној Америци живи птица Geococcyx californianus која врло вешто убија звечарке. Мада уби ја и друге змије, изгледа да су јој баш звечарке специјалност.

Борба је немилосрдна. Птица напада звечарку а она прелази у противнапад. Опасни гмизавац се савије у клупко и као стрела баци се на птицу. Али рефлекс храбре птице је изванредан и звечарка увек удари у празно. И тако све док се змија не умори од тих безуспешних напада.

Птици онда преостаје само да је доврши смртоносним ударцима кљуна.

Занимљиво је да се Geococcyx californianus храни искључиво жабама и гуптерима а да уопште не воли месо звечарке.

Познати убица змија је и орао.

МЕЊАМО, ПОКЛАЊАМО, ТРАЖИМО

Читаоци који хоће да добију на поклон неколико стотина Забавника, тачније 478, и 234 романа (стрипа) нека ми се јаве на адресу: Драгољуб Бојић, 81.400 Никшић, Николе Тесле 66

◆

Скупљам поштанске марке и разгледнице па бих хтео да се размењујем. Уједно се обраћам читаоцима Забавника да ми продају или поклоне бројеве који ми недостају: 1093 и од 1120 до 1341. Имре Тот, 24400 Сента, Српска 19

◆

Посједујем све бројеве Забавника из 1973, 1974. и 1975. године као и цртане романе „Зов“. Цена једног примјерка је један динар. Борис Махоровић, 41000 Загреб, Херцеговачка 7

◆

Имам велики број стрипова из Забавника, затим Златну серију, Дунов магнус стрип и Супер стрип и желио бих да их размјењујем за стрипове Велики Блек. Размјена по договору. Марио Радевентић, 58310 Омиш, Рива Баучића 29

WALT DISNEY
МИКИ

КУДА ИДЕМО, МИКИ?
ДА ПОСЕТИМО ШИЉУ! КУПИО ЈЕ НЕДАВНО ДАШЧАРУ У ШУМИ!

МОРА ДА ЈЕ СТРАХОВИТО УСАМЉЕН!
ВОЛИ ОН САМОЋУ!

ТУ СМО!
ШИЉИНО СКРОВИШТЕ
Distributed by King Features Syndicate.

ИПАК... ТАКВА ДИВЉИНА!
ЗНАШ, ОН ВОЛИ ДА ЗАМИШЉА КАКО ЖИВИ У ВРЕМЕ ДИВЉЕГ ЗАПАДА!

ЗДРАВО, ШИЉО!
ЗДРАВО, МИНИ! КАКО ЈЕ ДРУГАР?

ВИДИ САМО ОВЕ СТРЕЛЕ! СВАКА У САМ ЦЕНТАР!
АЛА СИ ТИ ДОБАР СТРЕЛАЦ!

НИКАД НЕ ПРОМАШИМ!
И УВЕК ПОГОДИШ У СРЕД СРЕДЕ?

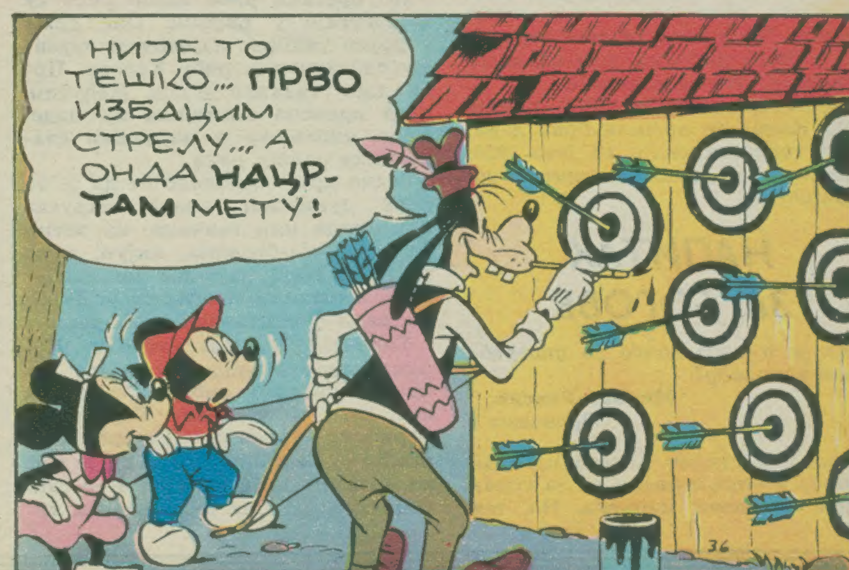
НИЈЕ ТО ТЕШКО... **ПРВО** ИЗБАЦИМ СТРЕЛУ... А ОНДА **НАЦРТАМ** МЕТУ!